RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE RİZE HALKININ KARŞILIKLI ALGI VE BEKLENTİLERİ

Editör:

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yayınları: 22

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrenci ve Akademisyenleri ile Rize Halkının Karşılıklı Algı ve Beklentileri

Editör
Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

Kapak
Gökçe ARİFOĞLU

Dizgi-Tasarım
Öznur YILDIRIM

Baskı - Cilt
Ankara Ofset Basım Matbaacılık
Reklam İnş. Turz. Teks. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. Necati Bey İşhanı
No: 93/43-44 İskitler / ANKARA
Tel: (+90) 312 384 50 63 Fax: (+90) 312 384 50 66
www.ankaraofset.com.tr

ANKARA 2017

ISBN: 978-605-9072-14-4

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
0 (464) 223 61 26 - 1614
donersermaye@erdogan.edu.tr

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun
29.11.2017 Tarih ve 410 Nolu kararı ile basılmıştır.

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne aittir.
Bütün hakları saklıdır. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE RİZE HALKININ KARŞILIKLI ALGI VE BEKLENTİLERİ

Editör

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

RİZE, 2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ V
SUNUŞ VII
İÇİNDEKİLER XI
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ 9
Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI 9
Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT 9
I. DÜNYADA ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ 9
A. Üniversite Öncesi Yükseköğretim 9
B. Ortaçağın Eğitim Üniversiteleri; Birinci Kuşak Üniversiteler 13
C. Humboldt'un Modern Üniversitesi; İkinci Kuşak Üniversiteler 16
D. Toplumsal Hizmet Üniversiteleri; Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversiteler 19
1. Üçüncü Kuşak Üniversiteler 20
2. Girişimci Üniversite Modeli 24
a. Üçlü Helezon (Triple Helix) Sistemi 24
3. Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversite Modellerinin Karşılaştırılması 29
E. Dördüncü Kuşak Üniversiteler 31
II. TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN GELİŞİMİ 32
A. Anadolu'nun İlk Eğitim Kurumları ve Üniversiteleri 33
1. Harran Akademisi 33
2. Konstantinople Okulu/ Pandidakterion 34
3. İstanbul Üniversitesi 34
B. Türkiye Cumhuriyeti'nde Üniversitelerin Gelişimi 35
1. Mevcut Üniversiteler 36
2. Yeni Üniversite Yaklaşımları 43
KAYNAKLAR 46

İKİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTE-ŞEHİR ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE LİTERATÜR ARAŞTIRMASI 53
Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL 53
Arş. Gör. Merve TOPTAN 53

I. ŞEHİRLERİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE ÜNİVERSİTEDEN BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR 53
II. ÜNİVERSİTENİN ŞEHİR ALGISI VE BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR 65
KAYNAKLAR 69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ VE BEKLENTİLERİNİN NİCEL ARAŞTIRMASI 75
Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL 75
Arş. Gör. Merve TOPTAN 75
I. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ 75
A. Araştırmanın Amacı ve Önemi 75
B. Araştırmanın Sınırlılıkları 76
C. Araştırmanın Evren ve Örneklemi 76
D. Araştırmanın Veri Toplama Aracı 76
E. Araştırma Soruları 77
F. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılar ve Beklentiler Ölçeğinin Geliştirilmesi 77
II. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ÖLÇEĞİNİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ 85
A. Araştırmanın Betimsel İstatistikleri 85
B. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular 93
1.Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 94
2. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları 95
3. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Medeni Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 101
4. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Eğitime Göre ANOVA Testi Sonuçları 103
5. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Mesleğe Göre ANOVA Testi Sonuçları 107

6. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Gelire Göre ANOVA Testi Sonuçları 119
7. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Rize'de Oturma Süresine Göre ANOVA Testi Sonuçları 126
8. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının İkamet Yerine Göre ANOVA Testi Sonuçları 131
III. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARINA VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK GENEL SONUÇLAR 137
KAYNAKLAR 153

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA 157
Yrd. Doç. Dr. Zeki KARATAŞ 157
Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU 157
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ 157
GİRİŞ 157
I. YÖNTEM 159
A.Araştırmanın Modeli 159
B.Araştırmanın Katılımcıları 160
C.Veri Toplama Araçları 161
D.Verilerin Toplanması 162
E.Verilerin Analizi 163
F.Geçerlik ve Güvenilirlik 164
II.BULGULAR VE TARTIŞMA 165
A.Bir Şehirde Üniversite Olmasının Önemi 169
1. Şehrin Planlamasına ve Gelişimine Katkı Sağlaması 170
2. Şehrin ve Ülkenin Kalkınmasına Katkı Sağlaması 171
3. Yerel ve Bölgesel Düzeyde Çalışmalar Yapması 171
4. Diploma Veren Değil Nitelik Kazandıran Üniversite Olması 172
5.Bilimsel Çalışmaların Gelişmiş Ülkeler Ayarında Olması 173
6. Özgür ve Katılımcı Bir Üniversite Olması 173
7. Üniversitelerin Gelişmiş Şehirlerde Olması 174
8. Kültürel Çeşitliliği Sağlaması 174
B. Rize'de Üniversite Olmasının Anlamı ve Önemi 174

1. Sosyalleşmeye ve Şehrin Gelişimine/Dönüşümüne Katkı Sağlaması 175
2. Bilimsel ve Teknolojik Açıdan Topluma Katkı Sağlaması..... 177
3. Üniversitenin Gelişim Hızının Yeterli Olmaması..... 179
4. Ekonomik Katkı Sağlamanın Ötesine Geçmesi 180
5. Rizeli Gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini Tercih Etmesi İçin Çalışma Yapılması..... 180
6. Yetiştirdiği Öğrencilerin Küresel Çapta Olması 181
C. Rize Halkının Üniversite Hakkında Neler Söylediği 181
1. Halkın Üniversitenin Değerini Bilmesi..... 182
2. Şehirle Yeterince Bütünleşememesi..... 183
3. Üniversitenin Sağlık Hizmetlerinin Ön Plana Çıkması..... 184
4. Şehrin Ticari Gelişimine Katkı Sağlaması..... 185
5. Yerel Sorunlara Çözüm Bulması 186
6. Topluma Eğitimin Önemini Öğretmesi 186
7. Üniversiteden Ne Beklendiğinin Net Olmaması..... 187
8. Yerleşkenin Fiziki Olarak Yetersizliği 188
9. Üniversitenin Siyasetin Etkisi Altında Olması..... 189
10. Geleneksel Yapıya Zarar Vermesi 190
D. Üniversitenin Rize'ye Getirisi ve Götürüsü 190
1. Ekonomik Katkı Sağlaması..... 191
2. Toplumsal Gelişime ve Değişime Katkı Sağlaması..... 194
3.Şehre Sosyo-Kültürel Katkı Sağlaması..... 196
4. Şehir İmajı Üzerine Etkisi..... 199
5. Ahlaki Yapıyı Etkilemesi 201
6. Şehre Katkısının Düşük Olması 202
E. Üniversitenin Çalışmalarının Nasıl Değerlendirildiği 203
1. Halka Yönelik Çalışma ve Faaliyet Yapması..... 203
2. Büyük Projelere Öncülük Yapması..... 206
3. Çalışmaların Arttırılması..... 208
4. Bilimsel Çalışmaları Uygulamaya Aktarılması..... 209
5.Üreten ve Sorgulayan Bir Üniversite Olması 209
6. Sosyal Sorunlarla İlgili Çalışmalar Yapması 210
7. Faaliyetlerin Yeterli Duyurulması 211
8. Sektör Uygulamalarına Değer Verilmesi..... 211
9. Üniversitenin Yeniliklere Açık Olması..... 211

10. Sürekli Eğitim Merkezinin İstihdama Yönelik Kurslar Açması 212
F. Akademisyenlerin Rize'ye Katkıları 212
1. Akademisyenlerin Halkın İçinde Olması 212
2. Akademisyenler Açısından Şehrin Sosyo-Kültürel İmkânlarının Kısıtlı Olması 215
3. Akademisyenlerin Şehre Yeterince Katkı Sağlamaması 217
4. Akademisyenlerin Daha Çok Araştırma Yapması 219
5. Akademisyenlerin Üniversiteye ve Kente Uyum Sağlayamaması 220
6. Akademisyenlerin Kendini Daha Çok İfade Etmesi 221
7. Yerel Dinamiklerle İşbirliği Yapması 221
8. Vatandaşın Akademisyenlere Yönelik Yanlış Davranışları 222
G. Üniversite Öğrencileriyle İlgili Düşünceler 222
1. Koşulların Öğrenciler Açısından Yetersiz Olması 223
2. Öğrencinin Ahlaki Açıdan Toplumu Etkilemesi 224
3. Öğrencinin Sadece Maddi Kaynak Olarak Görülmemesi 226
4. Öğrencilerin Ekonomik Güçlükler Yaşaması 227
5. Öğrencinin Toplumu Tanıması ve Kaynaşması 228
6. Rize Halkının Üniversite Öğrencilerini Koruması 228
7. Farklı Kültürlerin Kaynaşması 229
8. Üniversitede Bölge Öğrencilerinin Daha Az Olması 230
9. Öğrencinin Aşırı Teoriye Dayalı Yetiştirilmesi 230
10. Vakıf Bursunun Öğrenci Tercihlerini Olumlu Etkilemesi 231
11. Öğrencinin Serbest Zamanını Etkin Değerlendirememesi 231
H. Üniversiteden Beklentiler 232
1. Yerele Özgü Projeler Üretmesi ve Katkı Sağlaması 232
2. Tanıtım Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi 235
3. Yerel ve Küresel İşbirliklerini Arttırması 237
4. Öğrenci ve Akademisyen Tarafından Tercih Edilen Bir Üniversite Olması 239
5. Üniversitenin Güçlü Bir Konumda Olması 240
6. Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi 241
7. Üniversite Hocalarının Özgür Olması 242
I. Yirmi Yıl Sonra Şehrin ve Üniversitenin Nasıl Olacağı 242
1. Yerel Sorunlarla Daha Çok İlgilenen Bir Üniversite Olması 243
2. Ülkeye Değer Katacak Ürünlere Yönelen Bir Üniversite Olması 244
3. Mezunlarının İstihdam Edildiği Bir Üniversite Olması 245

4. Üst Yönetimin Bakış Açısının Değiştiği Bir Üniversite Olması 246
5. Güçlü Olmak İçin İşbirliğini Önemseyen Bir Üniversite Olması 246
6.Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara Yönelik Çalışmalar Yapan Bir Üniversite Olması 247
İ. Şehirdeki Sektörlerin Üniversiteye Sağlayacağı Katkı ve Üniversiteden Beklentisi 247
1. Üniversite-Sanayi İşbirliği Yapılması 248
2. Tarım ve Turizme Destek Vermesi 249
3. Toplumu Bilgilendirme Çalışmaları Yapması 251
4. Topluma Sağlayacağı Katkılarla İlgili Planlama Yapması 252
5. Üniversitenin Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi 252
6. Nitelikli Akademisyen Gelmesinin Sağlanması 253
7. Öğrencilere Uygulama Yaptırılması 253
SONUÇ VE ÖNERİLER 254
KAYNAKLAR 260

BEŞİNCİ BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK ALGILARI VE BEKLENTİLERİ 265
Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR 265
Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ 265
GİRİŞ 265
I. YÖNTEM 266
A. Araştırmanın Modeli 266
B. Çalışma Grubu 266
C. Veri Toplama Araçları 266
D. Verilerin Analizi 267
II. BULGULAR 267
A. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri (Ölçek Geliştirme Çalışması) 267
B. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri 273
1. Betimsel İstatistikler 273
2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular 278

3. Öğrencilerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 278
4. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları 280
5. Öğrencilerin Şehir Algılarının Geldikleri Bölgeye Göre ANOVA Testi Sonuçları 283
6. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin İkamet Ettiği Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları 287
7. Öğrencilerin Şehir Algılarının İkamet Ettikleri Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları 291
8. Öğrencilerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmama Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 294
9. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin Aylık Gelirine Göre ANOVA Testi Sonuçları 296
10. Öğrencilerin Şehir Algılarının Kaldıkları Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları. 298
11. Öğrencilerin Şehir Algılarının Program Türüne Göre ANOVA Testi Sonuçları 302
12. Öğrencilerin Şehir Algılarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları . 305
13. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yatay Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 309
14. Öğrencilerin Şehir Algılarının Dikey Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 310
C. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentileri 311
1. Betimsel İstatistikler 311
2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular 314
3. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 315
4. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları 316
5. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Unvana Göre ANOVA Testi Sonuçları 319
6. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Görev Yılına Göre ANOVA Testi Sonuçları 322
7. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yerleşim Birimine Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 325
8. Akademisyenlerin Şehir Algılarının İdari Görevleri Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 326
9. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 327

SONUÇLAR VE ÖNERİLER 329
KAYNAKLAR 337

ALTINCI BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONELİ VE ÖĞRENCİLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK BEKLENTİLERİ NİTEL BİR ÇALIŞMA 341
Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ 341
Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT 341
Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR 341
GİRİŞ 341
I. YÖNTEM 342
A. Araştırmanın Modeli 342
B. Çalışma Grubu 342
C. Verilerin Toplanması 346
D. Verilerin Analizi 346
E. Geçerlik ve Güvenirlik 347
II. BULGULAR 348
A. Akademisyenlerin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri 348
B. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri . 356
SONUÇ VE ÖNERİLER 363

YEDİNCİ BÖLÜM

GENEL SONUÇLAR VE ÖNERİLER 369
Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU 369
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ 369

EKLER

EK-1: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU 383
EK-2: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTEYE İLİŞKİN ALGI VE BEKLENTİ DÜZEYLERİ..... 391
EK-3: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİSİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU 393

EK-4: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK ALGI DÜZEYLERİ..... 395
EK-5: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU 397
EK-6: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU 401

RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Yrd. Doç. Dr. Zeki KARATAŞ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi; iktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü
zeki.karatas@erdogan.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
kamerilgin.cakiroglu@erdogan.edu.tr

Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
mucahit.bektas@erdogan.edu.tr

GİRİŞ

Üniversiteler bilginin toplandığı, yeniden üretildiği ve dağıtıldığı mekânlar olması nedeniyle bulundukları şehirlerin ve ülkelerin kalkınmasında önemli roller ve sorumluluklar üstlenmektedirler. Kalkınmayı ekonomik ve insani kalkınma boyutuyla ele aldığımızda üniversiteler ürettikleri katma değer sayesinde sadece ekonomik anlamda değil, kültürel ve sosyal anlamda da içinde yer aldıkları toplumların itici gücü olmaktadırlar. Bilimsel ve teknik çalışmalarla gelişimin ve değişimin öncüsü olma misyonuna sahip üniversitelerin asli görevi öğrenci yetiştirmek olarak algılanmaktadır. Üniversiteler küresel ölçekte ülkenin ihtiyacı olan insan kaynağını yetiştirir ancak bunun ötesinde yaptığı araştırma faaliyetleriyle de insanlığa büyük katkı sağlar.

Bir şehirde üniversitenin var olması şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel yönlerden değişimini ve gelişimini etkilemekte, bilimsel ve teknik anlamda da katkı sağlamaktadır. Özellikle üniversite bünyesinde yer alan eğitim-araştırma hastanesi, araştırma-geliştirme laboratuvarları ve merkezleri sağlık, çevre, sanayi, tarım ve turizm alanlarında bulundukları topluma önemli hizmetler sunmaktadır. Üniversitenin bilgi üretme ve paylaşma misyonu gereği topluma hizmet sunmasının yanında, yerel düzeyde çalışmalar yapması konusunda da şehirde yaşayanlar beklenti içine girmektedirler. Daha açık ifadesi ile toplum üniversiteden bilimsel, ekonomik, sosyal ve kültürel katkıyla birlikte kentleşme, konut, ulaşım, turizm ve tarım alanında yaşanan sorunlara çözüm üretmesini de beklemektedir. Bu nedenle üniversitenin içinde bulunduğu şehirde yaşayan insanların algı ve beklentisini anlamaya çalışması ve iyi analiz etmesi gerekir.

Üniversitelerin bilimsel araştırma yapma, kültür aktarma, meslek edindirme, toplumu yönlendirme ve rehberlik etme gibi işlevleri vardır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kurulduğu günden bugüne içinde yer aldığı Rize halkıyla bütünleşmeye çalışmış, başta sağlık, çevre, denizcilik, tarım ve turizm olmak üzere pek çok alanda şehre katkı sunmuş ve sunmaya da devam etmektedir. Eğitim-öğretim hizmeti verdiği öğrenci potansiyeliyle de şehirde kültürel çeşitliliği sağlamakta ve sosyo-kültürel gelişime ve değişime öncülük etmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi farklı şehirlerden ve kültürlerden gelen personel ve öğrencileriyle birlikte yerel halkla etkileşime girmekte, şehrin imajını ve refah düzeyini olumlu yönde geliştirmeye çalışmaktadır. Bunu yaparken üniversitenin içinde yer aldığı toplumun görüşüne başvurarak geri bildirim alması, kendini yenilemesi açısından son derece önemlidir. Dolayısıyla bu araştırma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'de yaşayan insanlar tarafından nasıl algılandığının ortaya çıkarılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında toplumda kanaat önderi olarak kabul görmüş katılımcıların öznel bakış açısıyla üniversitenin mevcut durumu ve çalışmaları ele alınmıştır. Yorumlayıcı yaklaşımın kullanıldığı araştırmada genelleme ya da açıklama yapmaktan daha çok derinlemesine bir anlama ve kavrama çabası ortaya konulmuştur. Başka bir ifadeyle araştırmaya katılan toplum önderlerinin öznel bakış açısıyla üniversitenin toplumsal portresi resmedilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın temel amacı; Rize ilinde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, sanayici ve iş adamlarının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili algı ve beklentilerini

anlamaya çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

- Bir şehirde üniversitenin var olmasının önemi nedir?
- Rize'de üniversite olması ne anlam ifade etmektedir?
- Rize halkı üniversite hakkında neler söylemektedir?
- Üniversitenin Rize'ye getirisi ve götürüsü nelerdir?
- Üniversitenin çalışmaları nasıl değerlendirilmektedir?
- Üniversitedeki akademisyenler Rize'ye olumlu/olumsuz ne tür katkılar sağlamaktadır?
- Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceleri nelerdir?
- Üniversiteden beklentileri nelerdir?
- Yirmi yıl sonra şehri ve üniversiteyi nerede görmek istemektedirler?
- Kendi alanıyla ilgili üniversiteye neler katmaktadır ve üniversiteden neler beklemektedir?

I. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine yer verilmiştir. Ayrıca araştırmanın geçerlik ve güvenirliğine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Bu araştırmada temel olarak Rize İli'nde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, sanayici ve iş adamlarının üniversiteyi nasıl algıladıkları ve üniversiteden ne bekledikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda üniversiteyle doğrudan işbirliği yapıp yapmadığına bakılmaksızın şehirde yaşayan kanaat önderlerinin öznel bakış açısından üniversite algıları incelenmiştir.

A.Araştırmanın Modeli

Sosyal bilimlerin inceleme nesnesi insan ve onun sosyal gerçekliği olduğu için doğa bilimlerinin inceleme nesnesinden kökten farklıdır. Bu nedenle sosyal gerçekliği anlamaya yönelmiş her araştırmacı, incelediği olgunun insanlar tarafından nasıl deneyimlendiğine bakmak zorundadır. Günlük yaşamın anlamlı doğasını tanıma ve kavramadaki başarısızlık, sosyal gerçekliği yakalayamama riskini doğurur ve onun yerine bilimsel bir gözlemci tarafından inşa edilmiş gerçekte var olmayan kurgusal bir dünya dayatılır. Fenomenolojik yaklaşımın öncülerinden Schutz, sosyal eylemin, sosyal bilimci tarafından, öznenin eylemine ilişkin kendi yorumlamaları ve motivasyonel temeli aracılığıyla açıklanması gerektiğini

ifade eder (Kuş, 2012).

İnsan, duyuları vasıtasıyla bilişsel olarak algıladığı olguları zihnindeki temsiller ve idealarla değerlendirir. Bir başka ifadeyle insan gördüğü şeyleri -tabiatı, sosyal olayları, kültürel davranışları- oldukları gibi görmez. Onları bilişsel dünyasında edinmiş olduğu imgeler üzerinden algılar ve yorumlar (Arkonaç, 2016). İnsanların imgesel değerlendirme sürecinde olguları ve sosyal olayları nasıl anlamlandırdıklarını ortaya çıkarma fırsatı sunması nedeniyle bu çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2008) nitel araştırmayı, *"gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçek*çi *ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma"* olarak tanımlamıştır. Nitel yöntem sayesinde üniversite algısı ve beklentileri olgusunun şehirde yaşayan yöneticiler tarafından nasıl yorumlandığı anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Üniversitenin şehirde yaşayanlar tarafından nasıl algılandığı sosyo-kültürel bağlamda ele alınmış ve üniversitenin şehirde varlığını deneyimleyen insanların bakış açıları ile analiz edilmiştir.

B.Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın temel amacını ve araştırma sorularının cevabını en iyi şekilde karşılayacak katılımcılara ulaşabilmek için *"amaca yönelik örneklem"* oluşturulmasına karar verilmiştir. Olasılıklı olmayan örnekleme modeli olarak da nitelendirilen bu yöntemde, evrende var olan tüm bireylerin örneklemde yer alması konusunda eşit fırsata sahip olduğu tesadüfi (seçkisiz) bir yaklaşım sergilenmemektedir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların seçiminde yönetici, sivil toplum kuruluşu temsilcisi, politikacı, sanayici ve işadamı olarak şehirde uzun süre yaşamış olmaları ölçütü esas alınmıştır. Örnekleme dâhil edilen katılımcıların temsil gücünden çok, araştırma konusuyla ilgili olup olmamasına bakılmıştır.

Çalışma grubunda yer alacak öznelerinin seçiminde ise maksimum çeşitlilik ve kartopu yöntemi kullanılmıştır (Patton, 2014). Araştırma kapsamında derinlemesine görüşme yapılacak bireylerin Rize'de toplumla temas halinde olmayı gerektiren işler yapmış olmalarına dikkat edilmiştir. Bu kapsamda araştırma ekibiyle birlikte ön değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiş ve araştırmanın amacına uygun bir şekilde Rize İli'nde halkın nabzını tutabilecek katılımcı listesi oluşturulmuştur. Araştırmaya katılmaya kabul eden kişilerden randevu alınarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında görüş bildirerek destek sağlayan katılımcılara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER N=23										
Katılımcı	*Yaş*	*Cinsiyet*	Medeni Durum	Çalışma Durumu	Eğitim Düzeyi	Doğum Yeri	Kurumdaki Hizmet Yılı	Toplam Hizmet Yılı	Rize'de Yaşama Yılı	Oturduğu İlçe
K-1	63	Erkek	Evli	Serbest Meslek	Lise	Rize	10+	10+	63	Merkez
K-2	40	Erkek	Evli	Gazeteci	Lisans	Rize	10+	10+	40	Merkez
K-3	49	Erkek	Evli	Sanayici	Lise	Rize	10+	10+	49	Merkez
K-4	58	Erkek	Evli	Siyasetçi-Turizmci	Ön Lisans	Rize	10+	10+	10+	İyidere
K-5	49	Erkek	Evli	Memur	Lisans	Rize	5	10+	49	Merkez
K-6	63	Erkek	Evli	Serbest Meslek	İlkokul	Rize	10+	10+	63	Merkez
K-7	53	Erkek	Evli	İş adamı	Lise	Rize	10+	10+	53	Merkez
K-8	48	Erkek	Evli	Memur	Lisans	Torul	3	24	3	Merkez
K-9	56	Erkek	Evli	Serbest Meslek	Lisans	İspir	9	9	41	Merkez
K-10	54	Erkek	Evli	Serbest Meslek	Lisans	Rize	10+	10+	54	Merkez
K-11	55	Erkek	Evli	Memur	Lisans	Rize	5	30	55	Merkez
K-12	62	Erkek	Evli	Siyasi	Lisans	Rize	3	40	62	Merkez
K-13	59	Erkek	Evli	İş adamı	Lisans	Rize	8	40	59	Merkez
K-14	29	Erkek	Bekâr	Sanatçı	Lise	Rize	9	9	25	Merkez
K-15	26	Kadın	Evli	Memur	Y. Lisans	Rize	5	5	26	Pazar
K-16	35	Kadın	Evli	Turizmci	Lisans	Erzurum	4	24	16	Merkez
K-17	45	Kadın	Evli	İş kadını	Lise	Rize	7	7	45	Merkez
K-18	31	Erkek	Bekâr	Memur	Lisans	Rize	5	5	31	Merkez
K-19	39	Kadın	Evli	Turizmci	Lise	Rize	2	20	20	İyidere
K-20	23	Kadın	Bekâr	Turizmci	Lise	Rize	1	4	23	Merkez
K-21	40	Erkek	Evli	Turizmci	Lise	Rize	22	22	40	Merkez
K-22	37	Erkek	Evli	Doktor	Y. Lisans	Rize	15	15	37	Çayeli
K-23	34	Kadın	Evli	Doktor	Y. Lisans	Giresun	6	10	6	Merkez

C.Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama araçları olarak araştırma ekibi tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, görüşmecinin listede yer alan alanlar ve konu başlıkları hakkında ek sorular üretmesine yardımcı olacak biçimde tasarlanmıştır. Bu form sayesinde görüşme sırasında unutulabilecek soruların hatırlanması da sağlanmıştır (Kümbetoğlu, 2005). Nitel araştırmada birinci elden veri toplanması ve çalışılan alanın derinlemesine

incelenmesi söz konusu olduğu için araştırma ekibinin, çalışacağı alanı tanıması önemli bir konudur. Bu nedenle çalışmada, alanla ilgili ön bilgileri almak ve alanı detaylı bir şekilde tanımak için kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, yerel basın temsilcileri, siyasi temsilciler, işadamları ziyaret edilerek yetkin kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonrasında konuyla ilgili literatür taraması da yapılarak 11 ana başlıktan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır.

Görüşme formlarının hazırlanmasında araştırmanın konusuna ve amacına uygun doğru sorulara yer verilmesine dikkat edilmiştir. Soru formunda yer alacak sorular belirlenirken, bir sorunun yer alma amacının ve sorulma biçiminin katılımcının cevabını etkileyeceği göz önüne alınarak mümkün olan en uygun soruların seçilmesine özen gösterilmiştir. Görüşme formunun giriş kısmında katılımcıyı görüşmeye hazırlamak amacıyla kimliğinin deşifre edilmemesine dikkat edilerek kişisel yaşamıyla ilgili sorulara, daha sonra ise üniversiteyle ilgili algı ve beklentilerini yorumlayacağı sorulara yer verilmiştir.

D.Verilerin Toplanması

Verilerin toplanacağı saha çalışması öncesinde, araştırmanın amacına uygun veri toplama aracı geliştirilmiş ve resmi izinler alınmıştır. Araştırma ekibi ilgili kurumlarla ön görüşmeler yapmış ve araştırmanın gerçekleştirileceği yerler belirlenmiştir. Bu araştırmada derinlemesine görüşmeler 6'sı kadın, 17'si erkek olmak üzere toplam 23 kişi ile yürütülmüştür. Katılımcıların kendilerini rahat hissettikleri bir ortamda görüşmelerin gerçekleştirilmesi, elde edilecek veri açısından önemli olduğu için katılımcıların tercih ettikleri mekânlarda görüşmeler yürütülmüştür. Bu bağlamda görüşmelerin hepsi katılımcıların işyerinde/ofisinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde, görüşmeye başlanmadan önce katılımcıya araştırma hakkında bilgi verilmiş ve görüşmeye gönüllü olarak katılmasının önemli olduğu belirtilmiştir. Verilerin eksiksiz kaydedilmesi amacıyla görüşme süresince katılımcının onayı alınarak ses kayıt cihazı kullanılmıştır.

Tablo 2. Verilerin Toplanması ve Derinlemesine Görüşme Süreci.

	DERİNLEMESİNE GÖRÜŞME SÜRECİ		
	Katılımcılarla Yapılan Görüşmelerin Yerleri ve Süreleri		
Katılımcı	**Görüşmenin Yapıldığı Yer ve Tarih**		**Görüşme Süresi *(sa. / dk. / sn.)**
K-1	İşyeri/Ofis	24.08.2016 – 11.39	00:47:56
K-2	İşyeri/Ofis	24.08.2016 – 13.40	00:40:46
K-3	İşyeri/Ofis	24.08.2016 – 16.33	00:23:32
K-4	İşyeri/Ofis	27.08.2016 – 15.50	00:22:47
K-5	İşyeri/Ofis	21.09.2016 – 18.34	00:25:19
K-6	İşyeri/Ofis	22.09.2016 – 13.49	00:46:27
K-7	İşyeri/Ofis	22.09.2016 – 15.07	00:14:54
K-8	İşyeri/Ofis	27.07.2016 – 15.00	00:29:27
K-9	İşyeri/Ofis	18.04.2017 – 13.00	01:01:07
K-10	İşyeri/Ofis	17.05.2017 – 19.40	00:45:00
K-11	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 09.40	00:37:21
K-12	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 11.00	00:14:16
K-13	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 16.00	00:56:59
K-14	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 19.05	00:38:39
K-15	İşyeri/Ofis	20.04.2017 – 10.00	00:35:47
K-16	İşyeri/Ofis	21.04.2017 – 09.29	00:28:47
K-17	İşyeri/Ofis	21.04.2017 – 11.00	00:22:07
K-18	İşyeri/Ofis	18.04.2017 – 16.50	00:19:07
K-19	İşyeri/Ofis	25.04.2017 – 12.20	00:28:14
K-20	İşyeri/Ofis	25.04.2017 – 10.46	00:14:05
K-21	İşyeri/Ofis	25.05.2017 – 12.00	00:19:48
K-22	İşyeri/Ofis	26.05.2017 – 09.30	00:33:50
K-23	İşyeri/Ofis	25.05.2017 – 14.00	00:25:44
* 12:12:07 Toplam Görüşme Süresi			

E.Verilerin Analizi

Araştırma sorularına cevap aramak için gerçekleştirilen veri analizi, araştırmanın başından sonuna kadar devam eden ve araştırmanın diğer aktivitelerinden ayrı tutulamayacak bir süreçtir. Nitel veri analiziyle katılımcıların görüşlerinden elde edilen metnin küçük kavramsal birimlere ayrılarak kodlanması ve kodların da belli temalar altında gruplandırılması sağlanmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan kodlar ve temalar; katılımcıların ifadelerinden, literatürde kullanılan ve araştırmacı tarafından

uygun görülen kavramlardan elde edilmiştir (Merriam, 2013; Creswell & Plano-Clark, 2015).

Nitel yöntemle yapılan araştırmalarda elde edilen veriler klasik anlamda betimsel ve içerik analizi yapılarak yorumlanmaktadır. Berg ve Lune (2015) içerik analizini; *"kalıpları, temaları, önyargıları ve anlamları tespit etmek amacıyla belirli bir materyalin dikkatlice, ayrıntılı ve sistematik olarak incelenmesi ve yorumlanması"* olarak tanımlamışlardır. İçerik analizinde amaç, katılımcıların görüşleri yoluyla elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Bu çalışmanın veri analizi aşamasında içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Öncelikle toplanan verilerin kavramsallaştırılarak kodlanması, sonrasında da ortaya çıkan kavramlara göre tematik düzenleme ve sınıflandırmanın yapılması sağlanmıştır. İçerik analizinde MS Word programı kullanılmıştır. Katılımcıların görüşlerinden oluşturulan metinler word dosyası üzerinden okunarak ortak temalar altında kodlanmıştır. Ortak temalar altında yer alan katılımcı görüşleri doğrudan alıntılarla aktarılmış ve okuyucuyla paylaşılmıştır.

F.Geçerlik ve Güvenilirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmacının ortaya koyduğu kategori ve yorumların gerçekle örtüşüp örtüşmediği olarak ifade edilir (Creswell, 2013). Manning (1997); nitel araştırmalarda geçerliğin sağlanması için uzun süreli görüşme yapılması, uzman görüşüne başvurulması ve katılımcıların onayının alınması gibi bir takım ölçütlerin olduğunu belirtmiştir.

Creswell (2013) nitel araştırmaların güvenirliğinin sağlanmasında verilerin analizi için çoklu kodlayıcıların bulunmasını ve bu kodlayıcıların değerlendirmeleri arasında tutarlılığın olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bilgiler kapsamında güvenirliğin sağlanıp sağlanmadığının anlaşılması amacıyla araştırmada elde edilen görüşme nitel araştırma konusunda deneyimli olan bir akademisyene değerlendirmesi amacıyla iletilmiştir. Akademisyenden görüşme formlarındaki ifadelerden kod ve temalar oluşturması istenmiştir. Daha sonra akademisyenin oluşturduğu kod ve temalarla araştırmacıların oluşturdukları karşılaştırılmıştır. İki sonucun karşılaştırılmasında Miles ve Huberman'ın (1994) formülü [Güvenirlik: .75 = görüş birliği puanı:18 / (görüş birliği puanı:18 + görüş ayrılığı puanı: 6)] kullanılmıştır. Bu formül sonucunda elde edilen güvenirlik değerinin .70'nin üzerinde olması yeterli görülmektedir. Araştırma ekibinin

bağımsız olarak gerçekleştirdikleri kodların %75 oranında benzer olması, veri analizinin güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir.

II.BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmada elde edilen bulguların, kavramsal çerçeve ve kuramla uyumlu olduğu görülmüş, ulaşılan tema ve kavramlar araştırmanın amaçları açısından anlamlı bir bütün oluşturmuştur. Ayrıca araştırmada katılımcıların görüşlerine doğrudan yer verilmiş, bunlardan yola çıkılarak sonuçlar tartışılmıştır. Araştırmanın bulguları benzer araştırmalarla test edilebilir niteliktedir. Bu bölümde bulgular araştırmanın alt amaçları temel alınarak sunulmuştur. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin halk tarafından nasıl algılandığı ve üniversiteye yönelik beklentilerin neler olduğuna ilişkin görüşlerini belirten katılımcıların ifadeleri ortak kavramlar etrafında kodlanarak, 10 tema altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 3. Katılımcı Görüşlerinin Sıklık Dağılımı

Temalar	Kodlar (Alt Temalar)	Katılımcı Görüşü (f)	Toplam (f)
Bir şehirde üniversite olmasının önemi	Şehrin planlamasına ve gelişimine katkı sağlaması	5	16
	Şehrin ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlaması	3	
	Yerel ve bölgesel düzeyde çalışmalar yapması	2	
	Diploma veren değil nitelik kazandıran üniversite olması	2	
	Bilimsel çalışmaların gelişmiş ülkeler ayarında olması	1	
	Özgür ve katılımcı bir üniversite olması	1	
	Üniversitelerin gelişmiş şehirlerde olması	1	
	Kültürel çeşitliliği sağlaması	1	

Rize'de üniversite olmasının anlamı ve önemi	Sosyalleşmeye ve şehrin gelişimine/ değişimine katkı sağlaması	10	21
	Bilimsel ve teknolojik açıdan topluma katkı sağlaması	4	
	Üniversitenin gelişim hızının yeterli olmaması	3	
	Ekonomik katkı sağlamanın ötesine geçmesi	2	
	Rizeli gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni tercih etmesinin sağlanması	1	
	Yetiştirdiği öğrencilerin küresel çapta olması	1	
Rize halkının üniversite hakkında neler söylediği	Halkın üniversitenin değerini bilmesi	5	28
	Şehirle yeterince bütünleşememesi	5	
	Üniversitenin sağlık hizmetlerinin ön plana çıkması	5	
	Şehrin ticari gelişimine katkı sağlaması	2	
	Yerel sorunlara çözüm bulması	2	
	Topluma eğitimin önemini öğretmesi	2	
	Üniversiteden ne beklendiğinin net olmaması	2	
	Yerleşkenin fiziki olarak yetersizliği	2	
	Üniversitenin siyasetin etkisi altında olması	2	
	Geleneksel yapıya zarar vermesi	1	
Üniversitenin Rize'ye getirisi ve götürüsü	Ekonomik katkı sağlaması	16	46
	Toplumsal gelişime ve değişime katkı sağlaması	8	
	Şehre sosyo-kültürel katkı sağlaması	8	
	Şehir imajı üzerine etkisi	7	
	Ahlaki yapıyı etkilemesi	5	
	Şehre katkısının düşük olması	2	

Üniversitenin çalışmalarının nasıl değerlendirildiği	Halka yönelik çalışma ve faaliyet yapması	12	29
	Büyük projelere öncülük yapması	3	
	Çalışmaların arttırılması	3	
	Bilimsel çalışmaları uygulamaya aktarması	2	
	Üreten ve sorgulayan bir üniversite olması	2	
	Sosyal sorunlarla ilgili çalışmalar yapması	2	
	Faaliyetlerin yeterli duyurulması	2	
	Sektör uygulamalarına değer verilmesi	1	
	Üniversitenin yeniliklere açık olması	1	
	Sürekli eğitim merkezinin istihdama yönelik kurslar açması	1	
Akademisyenlerin Rize'ye katkıları	Akademisyenlerin halkın içinde olması	11	34
	Akademisyenler açısından şehrin sosyo-kültürel imkânlarının kısıtlı olması	6	
	Akademisyenlerin şehre yeterince katkı sağlamaması	4	
	Akademisyenlerin daha çok araştırma yapması	4	
	Akademisyenlerin üniversiteye ve kente uyum sağlayamaması	3	
	Akademisyenlerin kendini daha çok ifade etmesi	3	
	Yerel dinamiklerle işbirliği yapması	2	
	Vatandaşın akademisyenlere yönelik yanlış davranışları	1	

Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceler	Koşulların öğrenciler açısından yetersiz olması	5	29
	Öğrencinin ahlaki açıdan toplumu etkilemesi	4	
	Öğrencinin sadece maddi kaynak olarak görülmemesi	4	
	Öğrencilerin ekonomik güçlükler yaşaması	3	
	Öğrencinin toplumu tanıması ve kaynaşması	2	
	Rize halkının üniversite öğrencilerini koruması	2	
	Farklı kültürlerin kaynaşması	2	
	Üniversitede bölge öğrencilerinin daha az olması	2	
	Öğrencinin aşırı teoriye dayalı yetiştirilmesi	2	
	Vakıf bursunun öğrenci tercihlerini olumlu etkilemesi	2	
	Öğrencinin serbest zamanını etkin değerlendirememesi	1	
Üniversiteden beklentiler	Yerele özgü projeler üretmesi ve katkı sağlaması	12	37
	Tanıtım faaliyetlerine ağırlık vermesi	7	
	Yerel ve küresel işbirliklerini arttırması	6	
	Öğrenci ve akademisyen tarafından tercih edilen bir üniversite olması	6	
	Üniversitenin güçlü bir konumda olması	3	
	Eğitim kalitesinin yükseltilmesi	2	
	Üniversite hocalarının özgür olması	1	

Yirmi yıl sonra şehrin ve üniversitenin nasıl olacağı	Yerel sorunlarla daha çok ilgilenen bir üniversite olması	4	15
	Ülkeye değer katacak ürünlere yönelen bir üniversite olması	3	
	Mezunlarının istihdam edildiği bir üniversite olması	3	
	Üst yönetimin bakış açısının değiştiği bir üniversite olması	2	
	Güçlü olmak için işbirliğini önemseyen bir üniversite olması	2	
	Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara yönelik çalışmalar yapan bir üniversite olması	1	
Şehirdeki sektörlerin üniversiteye sağlayacağı katkı ve üniversiteden beklentisi	Üniversite-sanayi işbirliği yapılması	6	21
	Tarım ve turizme destek vermesi	5	
	Toplumu bilgilendirme çalışmaları yapması	4	
	Topluma sağlayacağı katkılarla ilgili planlama yapması	3	
	Üniversitenin sosyal sorumluluk faaliyetlerine ağırlık vermesi	1	
	Nitelikli akademisyen gelmesinin sağlanması	1	
	Öğrencilere uygulama yaptırılması	1	

A.Bir Şehirde Üniversite Olmasının Önemi

Üniversitelerin şehir içinde yer alması sosyal bütünleşmeye katkı sağlamaktadır. Şehir üniversitelerinde öğrencilerin şehrin sosyal imkânlarından faydalanması gibi yerel halkın da üniversitenin imkânlarından faydalanabilmesi mümkün olmaktadır. Şehir halkı üniversitenin entelektüel ortamından, kütüphane, laboratuvar, kültür merkezi, spor salonları gibi olanaklarından yararlanmakta ve böylece üniversite topluma hizmet görevini başarıyla gerçekleştirmektedir (Altınsoy, 2011). Üniversitelerin bulundukları şehre sağlık, eğitim, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda pek çok katkı sağladığı bilinmektedir. Genel anlamda bir şehirde üniversite bulunmasının ne anlama geldiğini ifade etmeleri için katılımcılara; *"Bir şehirde üniversitenin var olması sizce önemli midir?"* sorusu yöneltilmiş ve görüşleri belli ortak temalar altında sınıflandırılmıştır. Araştırmaya katılanlar açısından bir şehirde üniversite olması daha çok şehrin planlamasına, gelişimine ve kalkınmasına katkı sağlamaktadır.

1. Şehrin Planlamasına ve Gelişimine Katkı Sağlaması

Üniversiteler, yerleşkesinin coğrafi konumu ve içinde barındırdığı öğrenci ve personel potansiyeli açısından şehir planının değişmesine etkide bulunurlar. Üniversitenin yerleşkesinin bulunduğu alanda genellikle yeni yerleşim fırsatları ortaya çıkar ya da mevcut yerleşim yerlerinin ekonomik değeri ve statüsü artar (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008). Üniversitelerin şehir planlamasında önemli katkıları olduğuna vurgu yapan K-13 kentsel dönüşüm ve sosyal gelişim açısından üniversitenin önemine dikkat çekmiştir.

"Hem kentsel dönüşüm, hem sosyal gelişim anlamında üniversiteler şehrin planlarını oluşturur. Onun için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin de Rize'de olması son derece önemlidir." (K-2)

Üniversitenin şehrin beyni olduğunu belirten K-13, Rize'de üniversite açılmasını geciktiğini vurgulamıştır.

"Üniversitenin olması çok şey ifade eder. Çok büyük bir artıdır. Risk yönü de var. %100 hayır değil, %100 şer de değil. O senin kullanmana bağlı. Üniversite ilin beynidir. Komşumuz olduğu için Trabzon'u örnek veriyorum. 1957'de üniversite açılmış yanılmıyorsam, şimdi onun meyvelerini topluyor. Biz daha bebeklik dönemindeyiz. Her tarafta oldu da bizde oldu. Hakkâri'de de oldu, bizde de oldu. Üniversite açılacaktı çok geç kalındı, en az 20 sene geç kalındı. Bence çok önemli bir kurum." (K-13)

Üniversite olan şehirlerin sosyo-kültürel açıdan farklı olduğunu belirten K-15, üniversitenin etkin olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Üniversite olan bir şehir ile olmayan bir şehir arasında sosyo-kültürel farklılıkların var olduğunu düşünüyorum. Yani aktif bir üniversitenin olmasının böyle bir faydası var. Yalnızca eğitim veren herhangi bir kurumun olması değil bence önemli olan. Bunun örneklerini görebiliyoruz, çünkü ilçelerde var olan aktifleşmemiş üniversiteler, mesela Pazar'da fakültenin olmasının Pazar'a herhangi bir katkısının olmadığını hem duyumsuyoruz hem de gözle görebiliyoruz." (K-15)

Bir şehirde üniversite olmasının etkili olacağını belirten K-19, üniversitenin gelişmiş olmasının önemine vurgu yapmıştır.

"Bir şehrin gelişmesi ve kalkınması açısından o şehirde üniversite olması çok büyük bir etki. Ama tabii üniversitenin ne kadar geliştiği tabii çok daha önemli. Bir şehirde üniversite olsun diye üniversite kurulmaz." (K-19)

Şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesinde üniversitenin rolüne değinen K-21, üniversitenin şehre değer kattığını belirtmiştir.

"Çünkü üniversitelerin şehirlere değer kattığını düşünüyorum.

Gelişmesine katkı sağladığını düşünüyorum. Hem sosyal hem kültürel hem de ekonomik olarak gelişmesine katkı sağladığını düşünüyorum." (K-21)

2. Şehrin ve Ülkenin Kalkınmasına Katkı Sağlaması

Bilginin etkili bir güce dönüştüğü çağımızda üniversiteler bulundukları şehrin ve ülkenin ekonomisine ve kalkınmasına önemli katkılar sunmaktadır. Üniversitenin temel görevlerinden birisinin araştırma-geliştirme olduğunu belirten K-6, üniversitenin ülke kalkınması açısından önemli bir kurum olduğuna dikkat çekmiştir.

"Bir ülkenin kalkınması, icatları… Bunları üniversite yapar. Halkına onu üniversiteler açıklar. Kişi olarak ne kadar becerikli olursa olsun, ne kadar çalışkan olursa olsun, o çalışmayı yapmaya imkânın olmayabilir, olmaz zaten. Ama üniversitenin olur. Üniversitenin görevleri arasındadır yani, araştırma-geliştirme. Üniversite bence en önemi kurumdur." (K-6)

Üniversitenin şehrin sosyo-kültürel yapısını etkilediğini belirten K-8, şehrin sosyo-ekonomik kalkınmasına da katkı sağladığını vurgulamıştır.

"Üniversite fevkalade önemli. Çünkü Üniversite aynı zamanda o şehrin / ilin sosyo-kültürel yapısına da etki yapıyor. Dolayısıyla sadece bilimsel anlamda değil, o şehrin kalkınmasında ekonomik anlamda olabilir; sosyal anlamda olabilir, çok büyük katkıları olduğunu düşünüyorum. Bu da hem şehrin dolayısı ile şehir ile birlikte ülkenin kalkınmasında faydası olduğunu düşünüyorum." (K-8)

Üniversitenin toplumu dönüştürdüğünü belirten K-23, çağa ayak uydurmanın üniversite sayesinde olacağını vurgulamıştır.

"Çağa ayak uydurma açısından, günümüzde olması gereken bir kurum. Halkın daha sosyo-kültürel düzeyini arttıracak bir şey üniversite. Daha kapalı bir toplum yapısından daha aydın, modern bir yapıya dönüştürecek bir şey üniversite. Dünyaya bakışı değiştirecek bir kurum." (K23-)

3. Yerel ve Bölgesel Düzeyde Çalışmalar Yapması

Bir şehre üniversite kurulduktan sonra, üniversitenin yerel sorunlara katkı sağlaması konusunda toplumda yüksek bir beklenti oluşmaktadır. Üniversite bilimsel araştırmalar yapan bir kurum olması nedeniyle yerel sorunlara bilimsel çözümler bulunması ümit edilmektedir. K-1 üniversitelerin bulundukları bölgeyle ilgili bilimsel çalışmalar yapması gerektiğini, yaşadığı bölgeden örnekler vererek anlatmıştır.

"Mesela bölgesel olarak diyelim, Rize'de üniversite var. Rize Üniversitesi'nin bölgesel, Rize ile ilgili yapmış olduğu çalışmalar var

mı? Atıyorum mesela tarımla, doğa ile kent ile kentleşme ile bir sürü ürünü ile bitkisi ile hangi projelere imza atmış. Veya deniz kenarındayız; üç tarafımız denizlerle çevrilmiş. Üniversitelerimiz denizlerle ilgili hangi bilimsel çalışmaları yapıyor? Bu konuda yine gelişmiş olan ülkelere baktığımız zaman o ülkelerin, gelişmiş olan ülkeler ile birlikte hangi sıralamadadır? Yani üniversite ne yapabiliyor." (K-1)

Bir şehirde üniversite olmasının önemini Rize İli üzerinden değerlendiren K-3, üniversitenin daha çok yerel sorunlara katkı sağlamasını beklediğini vurgulamıştır.

"Rize'de bir üniversite olması Rize'nin gerek ürettiği ürünlerin gerek katma değer olarak sunduğu ürünler turizmi, tarımı vs. üzerinde çok daha faydalı olacağını düşündük. Ama geçen 12 yıllık süre diye tahmin ediyorum 12 yıl içerisinde, istediğimiz, tahmin ettiğimiz nitelikte bir gelişme kaydedemedik. Tabii üniversitenin yeni olmasının şeyleri vardı. Belki tıp ve özellikle ilahiyat üzerinde daha yoğun çalışmasından dolayı bizim beklentilerimizi, ticari anlamda-turizm anlamında çok fazla karşılamamış olabilir, ama epeyce katkı kattığı kanaatindeyim." (K-3)

4. Diploma Veren Değil Nitelik Kazandıran Üniversite Olması

Üniversitelerin en temel amacı donanımlı bireyler yetiştirmek ve ülkenin nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılamaktır. Ancak sürekli değişen ve karmaşıklaşan piyasa şartları nedeniyle üniversitelerin başarıyla mezun ettiği öğrenciler uygulamada yetersiz kalabilmekte, bir takım sorunlar yaşamaktadırlar. Ayrıca teori ile uygulama arasında uyum sorunları olduğu sıklıkla sahada çalışanlar tarafından dile getirilmektedir. Üniversitelerin yetiştireceği beşeri sermayenin küresel dünya ile rekabet edecek donanıma sahip olması gerektiğine dikkat çeken K-1, üniversitelerin sadece diploma veren bir kurum olmaması gerektiğini vurgulamıştır.

"Bir üniversite var, ama sadece var. Bir diploması var, ama yetiştirdiği elemanın, mesela mezun ettiği öğrencinin bilimsel, endüstriyel gelişimine, Türkiye'ye katkısı ne olacak. Yoksa elinde diploma ortalıkta gezecek. Böyle bir üniversite istemiyorum ben. Benim istediğim üniversite endüstriyel, dünyaya- gelişmiş olan özellikle 29 gelişmiş olan ülkenin içine girebilecek sıralamada kaçıncı sırada? Bunları mutlaka üniversitenin rektöründen, akademisyenlerinden, öğretim elemanlarından her birinin bu konuda kendisini geliştirmesi lazım. Yetiştireceği öğrencileri bu konuda yetiştirmesi lazım diye düşünüyorum." (K-1)

Üniversitenin öğrencilere diploma veren bir kurum olarak algılandığını belirten K-4, üniversitelerin öğrencileri reel yaşam şartlarına göre hazırlaması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Türkiye'de eğitim mekanizmasının şekli, şemali, yönetmeliği,

çalışma şartları vs. prensip olarak belirlenmiştir. En önemli belirlenmiş olan şey, üniversiteye öğrenci almak, onları okutmak ve sonunda da ellerine diploma verip göndermek gibi algılanır. Hayır, hâlbuki tam tersine. Hayata kazandırılacak insan yetiştirmesi lazım. O öğrenci bittiğinde hayatın birçok şeyini bilerek yürümesi gerekir. Biz burada şimdi stajyer öğrenciler alıyoruz. Ne diye alıyoruz? Hayatı öğrensinler diye. Şimdi üniversiteden de gençler var burada. Diyorum ki en önemli öğreneceğiniz şey, insanın davranış biçimi. Çünkü göreceksin, insan nasıl davranıyor? Ne yapıyor?" (K-4)

5.Bilimsel Çalışmaların Gelişmiş Ülkeler Ayarında Olması

Üniversiteden en çok beklenen katkılardan birisi de kuşkusuz üniversite bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel araştırmalardır. Küresel ve yerel ölçekte üniversitelerin gelişmişlik düzeyi ve performansı yaptığı bilimsel çalışmalarla ölçülmektedir. Aşağıda görüşüne yer verilen K-1 üniversitelerin bir şehirde isim olarak var olmanın ötesinde küresel ölçekte etkili olacak bilimsel çalışmalar yapmasının daha önemli olduğunu belirtmiştir.

"Üniversitelerin sadece böyle isim olarak 81 ilde olması ayrı bir olay, ama burada üniversitelerin konumları çok önemlidir. Yani üniversitelerin bulundukları illerde beyin fırtınasını estirebilecek bilgi ve bu konudaki bilimsel çalışmalarını çok önemsiyorum. Bunun olması lazım. Yani üniversitenin adı değil. Üniversite var, bir üniversite var; ama mesela dünyada gelişmiş olan ülkelerde kaçıncı sıradasınız. Yani siz bir Afrika ile bir Arabistan ile bir Suriye ile bir Mısır ile veya bir başka geri kalmış ülkelerdeki üniversiteler ile beraber yarış yapmayacaksın. Dünyanın gelişmiş olan 29 ülkesi içerisindeki sizin sıralamanız nedir? Bir de bugün dünyada kabul gören lisan, dil İngilizce değil mi? Siz İngilizce ağırlıklı, dünyada gelişmiş olan ülkelerle entegre olabilecek bilimsel çalışmalar yapmak zorundasınız. Mesela oralarda nerelerdesiniz?" (K-1)

6. Özgür ve Katılımcı Bir Üniversite Olması

K-12, her yere üniversite açılmasından daha çok üniversitelerin öğrencilere daha katılımcı ve daha özgür bir ortam sunması gerektiğini vurgulamıştır.

"Türkiye'de her yerde adım başı üniversite, ama adı üniversite. Daha özgür üniversite, daha özgür eğitim olması düşüncesine sahibiz. Bu ne demektir? Yani bir kişinin her şeyi, yöneteceği, atayacağı bir eğitim, üniversite değil. Biz lisedeyken daha özgür, daha katılımcı ve öğrenci daha dışadönük; ama şimdi ben görüyorum burada üniversiteleri öğrenciler sanki pranga vurulmuş gibi, asker gibi sadece belirli bir şeyleri, eğitimi görüyorlar. Ama ileriye dönük araştırmaları, 50 yıllık ülkenin geleceği gibi hiçbir şeyleri yok." (K-12)

7. Üniversitelerin Gelişmiş Şehirlerde Olması

2000'li yıllara kadar daha çok görece büyük ve gelişmiş şehirlerde olan üniversiteler, son 15-20 yılda hızla ülkenin her tarafına yayılmıştır. Bu durumun olumlu katkıları yanında, olumsuz etkileri olduğunu vurgulayanlar da bulunmaktadır. K-11 de Türkiye'nin her yerinde üniversite olmasını doğru bulmadığını belirterek, özellikle yeni açılan üniversitelerdeki akademisyen eksikliğine dikkat çekmiştir.

> *"Üniversitenin var olması tabii ki önemli, ama hem kalite hem nitelik bakımından verimli olan, üreten bir üniversitenin olması gerekiyor. Sadece binadan ibaret, içerisinde öğretim üyelerinin olmadığı, yeterince kaliteli bir eğitim almayan okul, okul değil zaten. Güzel binalardan oluşur, başka bir şey ifade etmez. Gerçeği söylemek istersem, kendi görüşüm bu; Türkiye'nin her yerinde üniversite olmasını doğru bulmuyorum. Hele hele eğitim fakültelerinin asla küçük illerde olmasının taraftarı değilim. Çünkü bir neslin geleceğini yetiştiren okullar sosyo-kültür gelişimini tamamlamış illerde olması lazım. Ben onlara aslında yüksek lise diyorum. Bir tane profesörü olan, yardımcı doçentlerle eğitim yapan fakülteler ne kadar verimli olacak. Çok verimli olduğunu düşünmüyorum açıkçası." (K-11)*

8. Kültürel Çeşitliliği Sağlaması

Üniversitede öğrenim gören öğrenciler ülkenin farklı bölgelerinden geldikleri için okudukları şehre kültürel zenginlik katmaktadırlar. K-16, farklı kültürlerde yetişen öğrencilerin şehir halkıyla bir araya gelerek kaynaştığını belirtmiştir.

> *"Bir şehirde üniversite olmasının bence çok anlamı var. Her şeyden önce gençlerin, yeni neslin gelmiş olduğu, kanların fıkır fıkır kaynamış olduğu nesil var. Eğitim seviyesi çok yüksek oluyor. Karma şehirlerden gelip, karma kültür getiriyorlar. Ben kendi ev arkadaşlarımdan bahsedeyim. Biri İzmirli, biri Aydınlı, biri Karabüklüydü. Biri sebzeyi severdi, biri kuru bakliyatı severdi. Yemek kültürümüz açısından bile alışmıştık birbirimize. Farklı kültürler gelip burada kendi kültürlerini tanıtıyor, bu durum da kaynaşmayı sağlıyor. Ortamı homojen yapıyor. O yüzden önemli bence." (K-16)*

B. Rize'de Üniversite Olmasının Anlamı ve Önemi

Rize İli toplamda yaklaşık olarak 330.000 nüfusa sahip bir şehirdir ve merkez ilçe nüfusu 145.000 civarındadır. Bu nüfus artışında üniversitenin katkısını inkâr etmemiz mümkün değildir. Üniversitenin kurulmasıyla birlikte Rize'nin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısında değişiklikler olmaya başlamıştır. Üniversiteye yeni akademik birim açıldıkça fiziksel mekân genişlemiş ve yeni sosyal alanların açılması ihtiyacı doğmuştur.

Öğrencilerin ve akademisyenlerin barınma ve konut ihtiyacı için yeni binaların yapılması; yemek, eğlence ve serbest zaman aktivitelere içinse yeni mekânların açılması şehrin fiziksel ve ekonomik gelişimine önemli katkılar sağlamıştır. Araştırma kapsamında katılımcılara; *"Rize'de üniversite olması sizce ne anlam ifade etmektedir?"* şeklinde bir soru yöneltilerek görüşlerini ifade etmeleri sağlanmıştır. Katılımcılar ağırlıklı olarak Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize Şehrinin gelişimine ve değişimine katkı sağladığını, bilimsel ve teknolojik açıdan topluma katkısının olduğunu dile getirerek üniversitenin şehir için önemini vurgulamışlardır.

1. Sosyalleşmeye ve Şehrin Gelişimine/Dönüşümüne Katkı Sağlaması

Rize Şehrinde üniversite olmasının en çok şehrin gelişimine ve değişimine katkı yaptığı vurgulanmıştır. Üniversite öğrencisi, öğretim elemanı ve idari personeliyle şehre dinamizm ve canlılık katmakta şehrin sosyal dokusunu ve kültürel yapısını da değiştirmektedir. Üniversite öğrencisi sayesinde Rize Şehrinin daha da sosyalleştiğini belirten K-4, öğrencilerin birer kültür elçisi olduğuna dikkat çekmiştir.

> *"Şimdi biraz daha sosyalleşmiş, esnafın biraz daha aktif hale geldiği, gençliğin bölgeyi daha iyi tanıdığı, okulu bitirdikten sonra gittiği yerde buradan edindiği izlenimleri oralara taşıyabilmesi önemli bir avantaj. Rize'ye bir katkısı olduğunu düşünüyorum, çok büyük olmasa da. Şu anda çünkü yanlış bilmiyorsam, 17-18 bin arasında öğrenci sayısı. Bu az bir rakam değil. Ama bu geliştikçe, 30 binli 40 binli rakamlara çıktıkça, daha çok aktif hale gelecektir. Bundan bölge esnafı da istifade edecektir; öğrenciler de istifade edecektir. Biraz daha sosyalleşme imkânı olacaktır." (K-4)*

Dışarıdan farklı insanların gelmesinin esnafın davranış tarzını etkilediğini ve hizmet kalitesini arttırdığını vurgulayan K-6, bu durumun kültürel değişime neden olduğunu belirtmiştir.

> *"Bizim burada esnafımız, tüccarımız müşterisine karşı davranışlarında değişiklik, yani ondan önce daha farklıydı, biraz daha olsun önem verir şekilde davranmaya başladılar. Ondan önce sadece kendi vilayetinin insanlarıyla haşır neşir oluyordu ya da alışverişte bulunuyordu. Onlara mahalle kültürüyle, bulunduğu bölgenin kültürü ile hitapta bulunuyordu. Ama dışarıdan farklı insanlar gelince, tabii kültürel de fark olmaya başladı." (K-6)*

Rize'ye medeniyetten önce para girdiğini vurgulayan K-14, üniversitenin bu anlayışı değiştirmesi gerektiğine dikkat çekmiş ve toplumun aydınlanmasında üniversitenin önemli rolü olduğunu ifade etmiştir.

> *"Ekonomiye etki eden, eğitime etki eden ki Rize için daha da*

önemli. Çünkü Rize'de bir slogan vardı, Rize medeniyetten önce parayla buluşan bir şehirdir. Bunu kimse inkar edemez. O yüzden cahilliğin biraz da böyle pişkin hali Rize'de türemiştir. Üniversitenin çok çok iyi olması gerekiyor ki bu cahilliğin ölmesi, yerine daha sağlıklı daha sağlam kafaların gelmesi açısından bence bu sorunun sorulmaması bile gerekiyor, çünkü çok önemli." (K-14)

"Özellikle Rize'de bağnazlığın, cehaletin gitmesi için, Rize'nin kalıbından çıkması için üniversitenin olması çok önemli diyebilirim. Açık yüreklilikle söyleyebilirim, Rize cahil. Rize'de cahil olan kısım, genç kesimde değil ama. 40-45-50 yaşlarındaki bir grup var, bunların geneli esnaf grup, bunlardan kaynaklı bir cehalet var. Bunlardan sonra gelecek olan nesil, sağlıklı bir nesil olacak ki Rize sağlıklı bir kafaya ulaşsın. O yüzden Rize'nin geleceği için üniversite kesinlikle çok önemli." (K-14)

Rize'de öğrenci olarak yaşamış olan K-16, üniversiteyle birlikte sosyal koşulların değiştiğini vurgulamıştır.

"Fen Edebiyat Fakültesinde olduğum dönemlerde daha farklıydı, koşullarımız daha kötüydü. Ama şimdi öğrencilerin koşulları da çok iyi, şehir bir şeylere daha gözünü açabildi, artık öğrencilere kötü gözle bakmıyor, daha iyi gözle bakıyor. Önceden öğrencinin kıymeti yoktu, öğrenci korkuyordu, sokakta bile korkarak yürüyorduk biz. Ama şimdi öyle değil. Bu durum üniversitenin olmasından kaynaklı." (K-16)

Bölgenin gelişmesi açısından üniversitenin önemli olduğuna dikkat çeken K-18, bireylerin kişisel ve sosyal gelişimlerine üniversitenin katkı sağladığını ifade etmiştir.

"Üniversite bölge halkı için, bölge ekonomisi için veya bölgenin sosyal yapısı için etkin aktivitelerle birlikte bölgenin gelişmişliğine katkı sağlayacağı kanaatindeyim. Ayrıca burada bir tıp fakültesinin bulunması veya sosyal çalışma alanlarının bulunması, Rize'de turizme daha fazla değer katılması gibi projelerde üniversitenin aktif bir rol alacağı konusunda kanaatlerim var. Bir noktası da şudur. Bireylerin kişisel ve sosyal gelişimlerini daha üst seviyeye taşımak açısından üniversite önemlidir. Toplumsal kültür biraz dirençli bir yapıdır. Bunun değişmesi uzun sürecektir." (K-18)

Üniversiteyle birlikte şehrin kültürel ve sosyal yapısının değişeceğini düşündüğünü belirten K-18, bu değişimin zaman alacağını vurgulamıştır.

"Bence önemli. Üniversite ile birlikte şehir kültürünün gelişeceğini düşünen insanlardan bir tanesiyim. Ama karşılıklı etkileşim ve sosyal yapının değişmesi, sosyal yapı şehirlerde biraz dirençlidir. Bu konuda biraz uzun zaman alacağı kanaatindeyim." (K-18)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde öğrenim görmüş öğrenci-

lerin, Rize ve bölgenin gelişmesine katkıda bulunmasını beklediklerini belirten K-19, bu konuda çalışma yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Her şehirden bölgeye insan geliyor, farklı kültürlerden. Bu da bir farkındalık katıyor tabii ki. Onun dışında şehre para bırakıyor. Şehrin geliştirilmesine çok büyük etkidir diye düşünüyorum şehre gelen her bir öğrenci. Ama bizim en kötü tarafımız bizim kendi çocuklarımız bile, mezun olduktan sonra, burada eğitimini tamamladıktan sonra, şehrinde kalıp hizmet vermiyor. Direkt şehri terk ediyor. Şehrin en büyük acısı bu. Aynı kalıplaşmış zihniyet burada kalıyor ve kendini geliştiremiyor. Bu anlamda da çalışmalar yapılması gerekiyor. Yani bölgeye yeni yatırımların yapılması, istihdamın önünün açılması, onlar önemli etkenler çocukların burada kalması için; ama mevcudu hiç değerlendirmiyorlar, dışarıya kaçıyorlar." (K-19)*

Üniversite sayesinde Rize'nin sosyal yaşamında değişiklikler olduğunu belirten K-20, eskiden sorun olan pek çok şeyin artık sorun olmadığını vurgulamıştır.

> *"Rize zaten üniversite sayesinde bu kadar gelişim sağladı. İnsanlarımızın düşünceleri olsun, genel bakış açısı olsun üniversite sayesinde bu kadar insanlarımızı gözü açıldı diyebiliriz. Önceden bu tarz şeyler Rize'nin gelişimi açısından bayağı eksiklikler vardı. Hem düşünce olarak hem görüş olarak, şimdi Rize'nin bile geliştiğini düşünüyorum çoğu şeyde, medeniyette, açıklık kapalılık, açıklık-kapalılık önceden sorun olan şeylerdi ama artık öyle bir sorun olduğunu düşünmüyorum ki bu üniversite sayesinde olan bir şey." (K-20)*

Üniversitenin Rize'nin modernleşmesine katkıda bulunduğunu ifade eden K-21, halkın diğer kültürlere daha hoşgörülü bakmaya başladığına dikkat çekmiştir.

> *"Eğitim-öğretime katkı yapacağını, üniversite imkânlarının şehre sosyal, kültürel, ekonomik olarak katkı yapacağını, gelişmişliğine sadece ekonomik olarak değil, modernleşme anlamında da gelişmişliğine, insanların bakış açısına, Rize kapalı kutu gibidir biraz, diğer bölgelerde yaşayan insanların kültürlerini, davranış biçimlerini, onları yabancı gibi görmelerini azaltacaktır. O yönden üniversitenin çok katkı, yarar sağlayacağını düşünüyorum." (K-21)*

2. Bilimsel ve Teknolojik Açıdan Topluma Katkı Sağlaması

Üniversitelerin bulundukları topluma sağlayacağı temel katkılardan birisi de bilimsel ve teknolojik çıktılar ve yeniliklerdir. Üniversiteler bilgiyi işleyen ve yeniden üreten mekânlar olması nedeniyle ülkenin kalkınmasında önemli rol oynamaktadır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin sadece ekonomik katkı sağlayan bir kurum olarak görülmesini doğru bulmadığını belirten K-1, bilimsel ve teknolojik çalışmaların daha

önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

"Şimdi bilimsel olarak şöyle söyleyeyim. Rize'de bir üniversitenin olması benim için çok iyi ifade eder. Bir kere toplumu, Rize'nin gelişmesinde ilim olarak, teknoloji olarak, bilim olarak, yani her konuda Rize'ye il olarak çok şey kazandırır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'de olması bir kere Rize'nin kültürel, ekonomik yönden gelişmesinde büyük faydalar sağlar. Yani ben üniversiteye sadece ekonomik bakmıyorum, 10.000 öğrencisi var, 15.000 öğrencisi var olacak da Rize'ye şu katkıyı sağlayacak. Kesinlikle değil. Kesinlikle öyle bir üniversite istemiyorum ben. Ben tamamen beyin fırtınasını estirdiği, dünyadaki gelişmiş olan ülkelerin kriterlerine uygun ve o seviyede öğrenci yetiştirebilen, bilim dalında güzel bir öğrenci yetiştirmesini istiyorum. Yani bu konuda kesinlikle maddi olarak bakmıyorum. Maddi yönlü bakmıyorum, tamamen teknolojik, bilimsel, endüstriyel, ülke menfaatlerini, toplumsal menfaatleri düşünüyorum. Rize bazında düşünmüyorum ben." (K-1)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin şehre ekonomik katkının ötesinde akademik çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini belirten K-7, üniversitenin araştırma yapmasını çok önemsediğini vurgulamıştır.

"Üniversite çok şey ifade ediyor. Çünkü üniversite bir şehrin gelişmesi, büyümesi, üniversitenin yol göstericiliği bu açıdan çok önemli. Biz üniversitemizde ille de şu kadar öğrenci olsun, şehre bu kadar para bıraksın mantığı ile asla bakmıyoruz. Biz üniversitemizin akademik bir üniversite olması, araştırma yapan bir üniversite olmasını, tercih edilen bir üniversite olmasını çok çok önemsiyoruz. Bir şehrin gelişmesi, kalkınmasında en önemli unsurlardan bir tanesi de üniversitemizin bilgi ve becerisi ve burada üniversitemizin tecrübesinden istifade etmek istiyoruz." (K-7)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'nin sorunlarıyla ilgili araştırma yapması gerektiğini belirten K-22, özellikle çay alanında çalışmalar yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Üniversitenin Rize'nin sorunları ile ilgili araştırma yapması gerekiyor. En azından çay ile ilgili. Çaya devamlı zarar veren böceği nasıl yok edebiliriz. Verimin artması için neler yapılabilir. Bunla ilgili çalışma yapılıyordur da biz bilmiyoruz. Turizm, bizim sektörümüz. Üniversitenin turizme… Rize turizmine değil, okuyan öğrencilerin ailelerine sadece bir artısı var." (K-22)

K-1 üniversitenin çalışmalarının bilimsel dergilerde yer almasının önemli olduğunu belirtmiştir.

"Üniversitelerarası dergiler var, bilimsel dergide size yer vermişler mi? Oralara girebilmiş misiniz? Bunlar çok önemlidir." (K-1)

3. Üniversitenin Gelişim Hızının Yeterli Olmaması

Üniversiteler kurulduktan sonraki süreçte akademik bölümlerin açılması ve faaliyete geçmesi için hızlı bir şekilde fiziki donanım ve insan kaynağı eksikliğini tamamlamaya çalışmaktadır. Üniversite sayısının hızla artması akademik personel ihtiyacını da arttırmış, bazı alanlarda akademisyen bulmak zorlaşmıştır. Dolayısıyla üniversiteler fiziksel anlamda eksikliklerini giderseler de, nitelikli öğretim elemanı bulma konusunda hâlâ daha sorunlar yaşamaktadırlar. Bu anlamda 2006 yılında kurulan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de fiziksel donanım ve akademik kadro ihtiyacını karşılama sürecini yaşamaktadır. Bu süreçte üniversitenin gelişim hızını değerlendiren katılımcılar farklı görüşler dile getirmişlerdir. Örneğin K-2 Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin geçmişte yakaladığı yükselme trendini kaybettiğini belirtmiştir.

> *"Rize'de tam olarak üniversite kavramını, üniversite anlamını çağrıştıracak bir üniversitenin henüz oluştuğuna inanmıyorum ben. Ama bunu başarabilmek için zaman zaman gelişen üniversite son dönemde maalesef geçmişte yakaladığı yükselme trendini kaybetti. Belli bir süre duraklama dönemini yaşadı. Son dönemlerde ise, düşüş döneminde olduğunu düşünüyorum." (K-2)*

Rize'de üniversite açılmasının sonrasında pek çok değişiklik olduğunu vurgulayan K-3, üniversiteden beklentinin yüksek olduğuna ancak üniversitenin bu beklentiyi yeterince karşılayamadığına dikkat çekmiştir.

> *"Rize'de üniversite olması tabii ki önemlidir. Bundan 10-12 yıl önce daha önemliydi. Çünkü üniversite olan şehirlerin gelişimleri çok farklıydı; daha farklı yönlere taşıyordu ilini. Ama bugün her ilde üniversite var, her ilde birkaç üniversite var. Bu tabii ki beklentileri çok fazla değiştirmedi. Ama Rize'nin 12 sene önceki hali ile bugünkü halini değerlendirecek olursak, tabii ki çok farklı yerde; ama şu da var, insanların beklentileri çok hızlı ilerliyor, insanların gelişmişlik seviyesi çok hızlı ilerliyor. Buna istinaden herhalde biz halk olarak da üniversite olarak da yeterince ileri olamadık." (K-3)*

Üniversitenin iyi bir eğitim seviyesine ulaşmadığını belirten K-19, bu durumu dışarıdan gelen öğrencilerin memnuniyetsizliği ile açıklamıştır.

> *"Rize'de üniversite, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi bana göre yeterli öğrenci sayısına, iyi bir eğitim seviyesine ulaştı mı? Maalesef ben gelişimini iyi görmüyorum açıkçası. Öğrencinin neden Rize'yi tercih etmediğini bir kere üniversite araştırıp, bu anlamda kendini geliştirmeli. Öğrencilere soruyorum, şehirden memnun musunuz? Bu şehirde kalır mısınız? Aldığınız eğitimden memnun musunuz? Maalesef dışarıdan gelenlerin %99'u memnun değil." (K-19)*

4. Ekonomik Katkı Sağlamanın Ötesine Geçmesi

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'nin ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağladığı araştırmaya katılan herkes tarafından farklı şekillere ifade edilmiştir. Ancak katılımcılar üniversitenin ekonomik katkının yanında farklı şeyler de yapması gerektiğine dikkat çekmiştir. Üniversitenin sadece ekonomik katkı yapan kurum olarak düşünülmesinin doğru olmayacağını ifade eden K-11, projeden planlamaya, imardan çevreye kadar pek çok şeye müdahale etmesi gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Rizelinin üniversiteye ilk bakışı, kesinlikle ekonomik açıdan oluyor. Acaba 5.000 öğrenci ne getirir, 10.000 öğrenci ne getirir. Sadece ekonomik olarak düşünüyor. Benim açımdan bakarsam üniversitenin olmasına, bir kere projeler üreten, belediyelere olsun, özel idarelere olsun, tavsiyelerde bulunan, bunlar yapılsa şehir daha güzel hale gelir, canlanır gibi şehir planlamasından tutun da yapılacak her türlü çalışmaya katkısı olsun isterim. Yanlış yapılan yatırımlara karşı gelmesi gerekir. Vatandaşın parasının çarçur edildiği gördüğü anda, itiraz etmesi gerekir. İtiraz etmezse, kim bu duruma itiraz edecek. Projeler üretecek, belediyelere sunacak. Atıl binalar yapılmayacak. Boş yatırımlar yapılıyor. Öyle projeler yapılacak ki şehir planlamasına, şehirde yaşayan insanların geçimine yardımcı olacak şeyler yapılması lazım. Böyle bir üniversite, üniversitedir. Yoksa bir anlam ifade etmiyor; çocuklarımıza zaman geçiren bir ortam hazırlamış oluruz." (K-11)*

Üniversitenin şehirde bir yoğunluğa neden olduğunu ancak şehre artı değer de kattığını belirten K-23, gelişen ve aktif bir üniversite olması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Dostma'da Üniversite olmasaydı, bu kadar çok dolmuş sık gidip gelmeyecekti belki. Yaşayan insan sayısı, yoldaki ihtiyaca göre ulaşım değiştiği için, merkezde bir trafik yoğunluğu vardı ama onun öğrenci ile alakası olduğunu düşünmüyorum. Merkezdeki yoğunluğun bireysel araç sayısındaki artış ile ilgili olduğunu düşünüyorum. Üniversitede mesela bazı akademisyenlerin belediye ile çalışmaları var, mühendislik fakültesi özellikle, bunlar çok güzel. Üniversite her ilin bir artısıdır, aktif, gelişen ve desteklenen bir üniversite ilin artısıdır bence." (K23-)*

5. Rizeli Gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini Tercih Etmesi İçin Çalışma Yapılması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde herhangi bir bölüme yerleşen öğrencilerin geldikleri şehre bakıldığında çoğunluğu Rize dışından gelenlerin oluşturduğu görülmektedir. Üniversite tercihi yaparken öğrenciler Türkiye geneli başarı sıralamasına göre tercih yapmaktadırlar. Ayrıca üniversite öğrenimine farklı bir sosyal çevrede devam etmeyi dü-

şünmektedirler. Bu duruma dikkat çeken K-4, özellikle Rize'de yaşayan yerli öğrencileri çekmek için üniversitenin çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Ancak bölgeye en önemli fayda olarak üzerinde durmamız gereken, yerelde yaşayan halkın, insanların buradaki üniversiteyi tercih etmesi daha önemlidir. Yani aynı bölümlerle, eşdeğer bölümlerle kalkıp bir Niğde'yi, Aksaray'ı, Aydın'ı, Denizli'yi tercih edeceğinize, Rize'yi tercih eder. Hem ailenize ek yük-külfet getirmemiş, hem aile bütünlüğünü bozmamış olursunuz. O yüzden bu tip tercihlerin bölgeye daha katkısı olacağını düşünüyorum. Bu noktada yeteri kadar kamuoyunun yönlendirildiğini zannetmiyorum. Üniversitenin en azından bu algı yönetimini yapıp yerelde insanların çocuklarını öncelikle Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne yönlendirmelerini sağlayacak bir altyapı çalışmasına ihtiyaç olduğu muhakkak." (K-4)*

6. Yetiştirdiği Öğrencilerin Küresel Çapta Olması

Üniversiteler bulundukları ülkenin insan kaynağı ihtiyacının karşılama yanında küresel ölçekte iş yapabilecek öğrenciler de yetiştirmektedir. K-1 Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde yetişecek öğrencilerin küresel çapta donanıma sahip olması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Buradaki üniversitemizin yetiştirecek olan öğrencilerinin Türkiye çapında, hatta dünya çapında kapılabilir insanlar olmasını ben talep ediyorum." (K-1)*

C. Rize Halkının Üniversite Hakkında Neler Söylediği

Şehirde yaşayan halk üniversiteden daha çok sağlık hizmeti almaktadır. Hem Eğitim-Araştırma Hastanesi, hem de Diş Hekimliği Fakültesi'ne tedavi amacıyla giden Rize halkı üniversiteyi daha çok sağlık hizmetleriyle tanımaktadır. Bunun dışında üniversitede düzenlenen konferans, seminer, panel, sempozyum gibi bilimsel etkinlikler, spor müsabakaları, sosyal ve kültürel faaliyetler, müzik etkinlikleri toplum ile üniversitenin bütünleşmesini sağlamaktadır. Katılımcılara; *"Rize halkı üniversite hakkında neler söylemektedir?"* sorusu yöneltilerek, üniversitenin içinde yer aldığı toplum tarafından nasıl tanındığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Katılımcıların görüşlerine göre halk üniversiteyi daha çok Tıp Fakültesi (Eğitim ve Araştırma Hastanesi) ve Diş Hekimliği Fakültesi üzerinden tanımakta ve değerlendirmektedir. Ayrıca Rize halkı üniversitenin şehir için önemli bir kurum olduğunu bilmekte ve şehrin ticari gelişimine katkı sağladığını düşünmektedir. Diğer yandan da üniversitenin şehirle yeterince bütünleşemediğini vurgulamaktadır.

1. Halkın Üniversitenin Değerini Bilmesi

Üniversitenin bulunduğu şehre ekonomik, sosyal ve kültürel katkı sağlaması yerel halk tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Üniversitenin bir şehir için "her şey" demek olduğunu ifade eden K-6, Rize halkının şehirlerinde üniversite bulunmasından son derece memnun olduğunu belirtmiştir.

> *"Rize halkının hepsi üniversite olmasından memnundur ve büyük çoğunluğu üniversitenin önemini bilir. Üniversiteye değer vermeyecek, değerini bilmeyen çok az kesim olur. Çünkü üniversite her şey." (K-6)*

Rize halkının üniversiteyle yeni tanıştığını belirten K-7, üniversitenin bir şehrin gelişmesi için önemli olduğunu vurgulamıştır.

> *"Rize halkı tabii birkaç yıldan beri üniversite ile tanıştı. Üniversitenin bir şehrin gelişmesi için, kalkınması için ne kadar önemli olduğunu yeni yeni keşfediyor işin doğrusu. Ama tabii Rize halkının üniversite için olumsuz bir şey düşünmesi abes bir şey olur; birçok manada pozitif bir şey düşünüyordur, ben öyle düşünüyorum." (K-7)*

Karadeniz halkının azimli ve ülkesine bağlı olduğunu dile getiren K-14, üniversiteyle halkın ortak projeler üretmesi gerektiğini belirtmiştir.

> *"Şehirleri kurtaracak olan üniversite ile halkın iç içe geçip birlikte proje üretmesidir. Gerçekten bu desteği alabildiği anda, her tarafa faydası olur. Karadeniz halkı gerçekten azimlidir ve asla ülkesine ihanet etmez." (K-14)*

Üniversitenin hizmet alanları geliştikçe daha çok tanındığını belirten K-18, halkın üniversiteyi benimsemesinin zaman alacağını vurgulamıştır.

> *"İnsanlarımızın üniversite öğrencilerini hemen anlamasını beklemiyorum. Trabzon'a baktığımız zaman bu yapı daha çok benimsenmiş. Neden? Yaklaşık 60 yıllık bir üniversite geçmişi var. Eğitim durumu daha yüksek bir şehir. Bu sebeple öğrenciyi benimseme durumu daha yüksek. Ama Rize'de üniversitenin isminin duyulması Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi olması halinde gerçekleşti. Birimleri daha çok açıldı. Daha fazla fakülte hizmet vermekte. Bu noktada hizmet alanı genişledikçe zaten üniversite tanıtılıyor. Üniversitenin biraz daha topluma yönelik eğilimlerinin, faaliyetlerinin artması, toplumsal barışı yani toplumla öğrencinin barışını daha fazla arttıracaktır diye düşünüyorum. Ama şu anda birden benimsemesini beklemiyorum. Bu direncin kırılması yine 10 yılımızı alır diye tahmin ediyorum." (K-18)*

Üniversiteyle ilgili halkın değerlendirmesinin göreceli olduğuna dikkat çeken K-23, genel anlamda halkın üniversiteye olumlu baktığını belirtmiştir.

"Kimisi üniversite geldi benim evimi yıktı diyor, hastaneye giden vatandaşa sorduğunda üniversite hastanesinden ben çok memnunum diyor. Halkın bakış açısı göreceli, ama olumsuz bakmıyorlar. Branşla da alakalı biraz. Mesela iktisat, işletme ile halkın çok bir işi yok. Onun için var olmuş olmamış çok bir şeyin farkında da değil. Esnafsa üniversiteden memnundur. Çünkü binlerce öğrencisi var, kazancı artıyor. Ama genel anlamda düşününce üniversiteye karşı olumsuz bir düşüncesi yok halkın bence. Memnunlar yani." (K-23)

2. Şehirle Yeterince Bütünleşememesi

Üniversite lise sonrası erişkin bireylere eğitim veren bir kurum olması nedeniyle, öğrenci dışında kalan insanların üniversiteyle teması bazı faaliyet alanlarıyla sınırlı kalmaktadır. Üniversitenin şehirle yeterince bütünleşemediğini ifade eden K-2, son yıllarda düzenlenen sosyal etkinliklerle bunun sağlanmaya çalışıldığını vurgulamıştır.

"Rize halkının, yani bu şehri yaşayan bu şehri ayakta tutan insanların üniversite ile çok fazla iç içe olduğunu düşünmüyorum ben. Son yıllarda sosyal etkinliklerle bu sağlanmaya çalışılıyor; ama henüz bu başarılamadı. Yani üniversitenin şehir için önemli bir değer olan tabiat parkları, çay, turizm noktasında üniversite bütünleşmiş değil şehrimizle." (K-2)

Üniversitenin halk tarafından çok bilinmediğine dikkat çeken K-4, bu nedenle hakkında olumsuz yorumların yapılmadığını ve halkın genelinin üniversiteden memnun olduğunu ifade etmiştir.

"Üniversitemiz var mı? Var. Kampüsleri vs. açısından güzel bir üniversite. Rize'de bir şeyin çok bilinmesi değil, aleyhinde konuşulmamış olması daha önemli. Yani, dedikoduya vesile, hizmet yapmamış olması önemli. O nedenle çok bilinmediği için çok da dedikodu yapılmıyor. Algı açısından bakarsanız Rize'de bir memnuniyet olduğunu söyleyebilirim." (K-4)

Öğrencilerin ekonomik katkısı dışında halkın üniversiteyle ilgili herhangi bir fikre sahip olmadığını belirten K-9, Üniversitenin yapmış olduğu çalışmaların halktan kopuk olduğunu vurgulamıştır.

"Rize halkı üniversitenin varlığından haberdar bile değil. Sadece öğrenci varlığı, öğrencinin getirmiş olduğu ekonomik katkılardan haberdar. Üniversite'nin yapmış olduğu bilimsel çalışmalar, halktan kopuktur. Örnek verecek olursak, bir deniz şehri olarak su ürünleri fakültesinin Rize'deki balıkçılarla ortak bir proje yapmaması bu kopukluğun bariz örneğidir." (K-9)

Üniversitenin kendi kabuğuna çekildiğini düşünen K-16, üniversitenin faaliyetlerini duyurma konusunda daha dışa dönük olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Üniversite kendi kabuğuna çekilmiş, hiçbir işlem yapmıyormuş gibi düşünüyor halk. Öz eleştiride bulunacağım burada. Çünkü yöneticiler üniversiteyi bir fanus içinde düşünüyor. Turizm sempozyumu oluyor. Biz bir dernek kurmuşuz dört yıldır turizm anlamında, faaliyet gösteriyoruz, herkese duyuruyoruz. Üniversite turizm sempozyumu yapıyor, bizim haberimiz yok. Son gün haber veriliyor. Böyle bir kopukluk var. Üniversite burada dışa açık olsaydı keşke, önceden bilgi verseydi. Üniversite belki bir şeyler yapıyor, ama kendi içerisinde yapıyor. Kesinlikle halka bildirmiyor. Halk da tabii burada düşünüyor, acaba üniversite ne yapıyor diye. Yönetimin de kendisini burada eleştiride bulunması gerekiyor." (K-16)

K-2, üniversitenin şehirle bütünleşmek için hocaların halka değer vermesi gerektiğini ima etmiştir.

"Bana göre konser bir çalışma değil. Konser çalışması yapana kadar; üniversitenin hocaları ile şehrin esnafları halı saha maçı yapsın daha faydalı, bütünleşme açısından daha çok katkı sağlar. Ama bunlar var mı? Yok yani. Bir şehre değer katan hoca vasfı." (K-2)

3. Üniversitenin Sağlık Hizmetlerinin Ön Plana Çıkması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne bağlı Tıp Fakültesi (Eğitim Araştırma Hastanesi) ve Diş Hekimliği Fakültesi bölge halkına yönelik sağlık hizmetleri sunması nedeniyle toplum tarafından tanınırlığı diğer fakültelere göre daha yüksektir. Vatandaşın bire bir ulaşabildiği ve doğrudan hizmet aldığı hastaneler üniversitenin kurumsal imajının oluşmasında son derece etkili olmaktadır. İnsanların üniversiteyi daha çok Tıp Fakültesi yoluyla tanıdığına dikkat çeken K-15, toplumun hastane hizmetlerinden etkilendiğini belirtmiştir.

"İnsanları en çok etkileyen Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi. Hastane, o kadar. Kendimce cevaplamam gerekirse, bizim hep konferanslarla işimiz olduğu için aklıma o geliyor." (K-15)

K-21 üniversiteye yapılan yatırımların daha çok Tıp Fakültesi üzerinden olduğunu vurgulamıştır.

"Üniversitenin elinde çok imkânı olduğunu düşünmüyorum, sunulduğunu düşünmüyorum. Tıp Fakültesi'ne imkân veriliyor, sağlık olduğu için o da. Hazırda o kültürün tam oturduğunu düşünmüyorum." (K-21)

K-23, halkın doğrudan hizmet aldığı yer olması nedeniyle Tıp Fakültesi'nin daha çok tanındığına dikkat çekmiştir.

"Baktığımız zaman halkın içinde olan en fazla Tıp Fakültesi, hastane. Diğer branşlardan çok emin değilim. Neticede bunlar bilim insanları, mutlaka sorunların farkındalar." (K-23)

Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Araştırma Hastanesi'ne bağlı Robotik Onkoloji Merkezi'nin bölge insanına kaliteli hizmet sunduğunu vurgulayan K-23, büyükşehirlere oranla halkın Tıp Fakültesi hocalarına daha rahat ulaştığını belirtmiştir.

> *"İldeki kanser hastası sayısından baktığımız zaman, evet kanser hastası sayısı fazla. Ama Eğitim Araştırma Hastanesinde ki bir tane tıbbi onkoloji doçenti var, tıbbi onkoloji uzmanı var, radyasyon onkolojisinde iki kişi var, milyon dolarlık cihazlar var. Evet doğru belki bilimsel anlamda tam bir onkoloji merkezi olmamış olabilir, ama bence çevre illere baktığımız zaman hem gerek eleman bakımından, elemanların donanımı bakımından, doçent poliklinikte görev yapıyor, siz gidin İstanbul'a doçenti poliklinikte göremezsiniz. Bu durumun çok ciddi anlamda fark yarattığını düşünüyorum. Fark yaratmak derken artısı olduğunu düşünüyorum. Hastalar bunun farkında değiller, geldikleri zaman karşısındakinin uzman olduğunu düşünüyorlar, oysa çoğu uzman poliklinik doktoru hasta muayene ediyor, çoğu hasta Eğitim Araştırma Hastanesi'ne gittiği zaman doçente, profesöre muayene oluyor. Bu çok önemli bir artı, çok önemli bir nimet açıkçası." (K-23)*

K-21, Tıp Fakültesi'nin üniversitenin vitrini olduğuna dikkat çekmiştir.

> *"Üniversitenin şu anda görünen yüzü Tıp Fakültesi, önde o gidiyor, sağlık önde olduğu için. Onu dışında Ziraat Fakültesi'nde çalışmaları olduğunu duydum. Diğer fakülte bölümlerinin bir faaliyetini duymadım açıkçası." (K-21)*

4. Şehrin Ticari Gelişimine Katkı Sağlaması

Öğrenci ve öğretim elemanı potansiyeli nedeniyle üniversiteler bulundukları şehrin ekonomik kalkınmasına önemli destek sağlarlar. Ayrıca tedavi amacıyla üniversitelerin sağlık kompleksine gelen insanlar, dolaylı olarak şehrin ekonomisine de katkı sağlarlar. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de yaklaşık yirmi bin öğrenci ve bin beş yüz idari ve akademik personeliyle şehrin ekonomisine canlılık katmaktadır. Konut, ulaşım, alış-veriş, gıda ve eğlence sektörü gibi daha pek çok ticari alan üniversite sayesinde ekonomik açıdan sürekli gelişmektedir. Rize halkının çoğunluğunun üniversiteye ticari gelişim açısından baktığını vurgulayan K-1, zaman geçtikçe halkın bakış açısının değişeceğini belirtmiştir.

> *"Rize'de bir üniversitenin var oluşunu Rize'nin kaçta kaçı baktığımızda %10'u belki %20'si algılayabilir, bu konumdadır yani. Esnaf şöyle bakar; öğrenci sayısı 20-30.000 olsun, işte şöyle ticaret yapalım veya evlerimizi şöyle kiraya verelim. Yani maddi yönden bakar. Çoğunluğu böyle bakıyor; ama belli bir seviye, üniversiteyi izleyebilecek konuma gelecek toplumda öyle bir varoluşu, hissi, düşünceyi çok az gö-*

rüyorum. Yani onu kabul edecek insan sayısını çok az görüyorum. Yani o oluşmamış. Niye? Ama bundan sonra üniversite gelişir ve Rize'de de bazı kazanımlar olursa, o zaman bunu kabul eder." (K-1)

K-5, halkın genelinin üniversiteyi ekonomik kazanç açısından değerlendirdiğini ancak son dönemlerde bu algının değişmeye başladığını ifade etmiştir.

"Genelde üniversite deyince vatandaşlar, esnaf ekonomik olarak bakıyor. Evim varsa kiraya vereceğim, maddi olarak bakıyor genelde. Son dönemlerde bu algı değişiyor. Ekonomikten ziyade eğitim olarak, toplumun bilinçlenmesi açısından o şeyi kırıyor. Olumlu yönde gelişme oluyor. Biz bunu toplumda fark ediyoruz yani. Olumsuz şey, olumlu yöne doğru dönüyor." (K-5)

5. Yerel Sorunlara Çözüm Bulması

Üniversiteler bilginin toplandığı ve yeniden üretildiği merkezler olması nedeniyle halk yaşadıkları yerel sorunlara üniversite tarafından bilimsel çözümler bulunmasını beklemektedir. Son yıllarda Rize'de bitkilere zarar veren bir kelebek türünü örnek gösteren K-1, üniversitenin bu konuda bilimsel çalışma yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Rizeli üniversiteyi nasıl kabul eder? Mesela kelebek olayı var. Misal, kelebek bu çaya zarar vermeye başladı. Bitkilerimize zarar vermeye başladı. Kurumaya başladı. Bizim Rizemizin tek geçim kaynağı olan ürünümüze zarar vermeye başladı. Bununla ilgili olarak bilimsel bir çalışmayı kimin öncülüğünde yapılması lazım? Bana göre üniversitenin yapması lazım. Eğer üniversite bunu yaparsa, Rizeli "Aaa, vaay bak bizim üniversitemiz bayağı çalışıyor; bize zarar vereni öldürttü ya da onu imha etti" şeklinde üniversiteyi o zaman belki algılar. Yani o zaman üniversiteye daha çok üniversite der." (K-1)

Özellikle ÇAYKUR'un uygulamalarına üniversitenin destek vermesi gerektiğine dikkat çeken K-1, uzmanlık gerektirecek konuların üniversiteyle işbirliği içinde halledilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Çayımızla ilgili ÇAYKUR bir uygulama yaptı. Neydi o? Nem oranı. Her alım yerine bir makine verdi, nem oranını ölçecek. Bu makineyi her kişi kullanamaz. Yani bu makineyi kullanabilmek için o laboratuvardan mezun olması lazım. Bana göre mesela ne olabilirdi? Bunu üniversite üstlenebilirdi. Yani ÇAYKUR bu görevi üniversiteye verebilirdi." (K-1)

6. Topluma Eğitimin Önemini Öğretmesi

Üniversite eğitim konusunda topluma öncülük yapan kurumdur. Üniversiteler hem yüksek öğretim kurumu olması, hem de topluma öğretmen yetiştirmesi nedeniyle ülkenin eğitim seviyesinin yükselmesi açı-

sından önemli bir rol üstlenmiştir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin insanlara okumanın önemini hatırlatması nedeniyle şehre ve halka katkı sağladığını belirten K-3, üniversitenin şehre şekil vermeye çalıştığını vurgulamıştır.

> *"Rize Üniversitesi özellikle isim değişikliğinden sonra, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi olduktan sonra, çok daha farklı yönde kanalize olmaya başladı; Rize'ye şekil vermeye çalışıyor. Rize'nin belki gelişmişlik seviyesi yüksekti, ama Rize'nin eğitim düzeyinin çok düşük kaldığını biliyoruz. Genel olarak Türkiye ortalamasında 56. sıralardaydık. Üniversitenin olması hem insanlarımıza okumanın önemini, ilim tahsil etmenin önemini ve okumuş bir insanla eğitim seviyesi yüksek bir insanın nasıl olacağını üniversite şehre dağıldığında gösterdiği için bizi biraz daha kanalize etmişti. Bu anlamda hem halk üniversitenin önemini kavramış oldu hem de üniversite asıl katması gereken değeri katmaya başladı diye düşünüyorum özellikle son on senedir Rize'de bu tür değişiklikler olmaya başladı. İyi yönde katkılar sağladı." (K-3)*

Özellikle Eğitim Fakültesi'nin ilçede olmasının yerelde ailelerin bilinçlenmesine vesile olduğunu dile getiren K-21, bu sayede kız çocuklarının rahat bir şekilde üniversiteye gönderildiğine dikkat çekmiştir.

> *"Ben Çayeli açısından söyleyeyim. Eğitim Fakültesi'nin Çayeli'ne katkısı şu yönde çok oldu. Bazıları için uzağa çocuk gönderme durumunu kapatmış oldu. Daha yakında üniversiteleri oldu. Çocuklara yardım, onların ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı dernekler kuruldu. Ailelerde çocuğumu okutayım bilincinin de arttığını gördüm. O çocukların okuduklarını ve atandıklarını gördükten sonra kızlarını özellikle daha çok okutmaya yönelttiğini düşünüyorum. İlk başta daha farklı baktılar, çünkü kendi kültürlerine farklı insanlar geldi. Dışarıdan bakınca onları daha farklı gördüler, bunlar nasıl öğrenci diye. Ama zamanla, tanıdıkça bu değişti. Teknoloji ile beraber diğer insanları daha çok görmekten dolayı bu arttı, ama esasen kaynaşmadan dolayı kendi çocuklarını da okutmaya daha eğilim gösterdiler, o insanları daha çok anladılar, daha çok kaynaştılar. Tanışma yönünden üniversite çok iyi oldu bizim için." (K-21)*

7. Üniversiteden Ne Beklendiğinin Net Olmaması

Öncelikle şehirde yaşayan insanların üniversiteden ne beklediklerini açıkça ortaya koymaları gerektiğine dikkat çeken K-4, insanların üniversiteden eğitim hizmeti talep etmesinin uygun olacağını belirtmiştir.

> *"Üniversiteyi eleştiren kişiye şunu soracaksınız. Kişinin kendisinin üniversite ile hiçbir münasebeti yoksa çoluğu çocuğu, evladı üniversiteye gitmiyorsa, üniversite onunla nasıl bir bağlantı yapmalı? Yani ne yapmalı bu kişiye. Ben burada basit bir örnek söyleyeyim: Bırak halkı, sosyal aktivitelerin içerisinde bulunan sivil toplum yetkilileri*

ile çeşitli yurtdışı gezileri yaptığımda her birisi yabancı dil merakına hemen heyecanlanır. Ben de üniversiteyi teşvik ettim, yabancı dil eğitimi verelim de bu insanlar biraz daha bilgi sahibi olsun. En azından kurs açın. Biz hazırız dediler. O arkadaşların, her konuşanın hiçbir tanesi kursa gitmedi. Yani siz beklentilerinizi ilk önce ortaya koyacaksınız; üniversite ne yapamıyor diye bakacaksınız. Burada nedir? Eğitim kurumudur, daha bilgilidir, daha tecrübelidir, daha dünyayı tanıyan insanlardan müteşekkil bir ordudur eğitim kurumu. Altyapıyı buna benzer hazırlayarak, insanların taleplerinden ona yaklaşan, onların talep edebileceği, ama etmediği şekilde kendisini ön plana çıkartarak belki topluma aktarma yapabilir. Üniversite böyle bir misyonu bu anlamda üstlenmelidir." (K-4)

Halkın üniversite için hangi bölümler olduğunu bilmediğini belirten K-14, daha çok spor ve eğlence mekânlarının bilindiğine dikkat çekmiştir.

"Rize Üniversitesi'nin tabelasını konuşuyorlar, başka bir şey yok yani. Şikâyet değil, tamam güzel bir şey de üniversite içinde hangi bölümler var, neler var hiçbir şey bilmiyor. Mesela üniversitenin içerisinde bir futbol sahası var, bilen orayı biliyor, oraya maç yapmaya gidiyorlar. Yaşam merkezinde bowling salonu var. Onları biliyorlar. Bir öğrenci orada kaç saat maksimum eğitim alıyor, kaç tane öğretim üyesi var, psikolog olmak isteyen bir öğrencinin Rize'de okuyamayacağını, dışarıda okusa bile Rize'de yüksek lisans yapmayacağını bilen insan sayısının Rize'de fazla olduğunu zannetmiyorum veya çeşitli konularda ne dersleri veriliyor ne tarz eğitimlerden geçiyor insanlar orada, herhangi bir bilgilerinin olduklarını zannetmiyorum." (K-14)

8. Yerleşkenin Fiziki Olarak Yetersizliği

Üniversite yerleşkesinin coğrafi konumu, yüzölçümü, şehir merkezine yakınlığı ve uzaklığı şehir-üniversite ilişkisini etkilemektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin merkez yerleşkesi Rize İli'nin Batı yönünde Fener Mahallesi'nde konumlanmış, Tıp Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu şehrin Doğu yönünde İslampaşa Mahallesi'nde konumlanmıştır. Bu haliyle üniversite yerleşkesi şehrin merkezine yakın mesafede bulunmaktadır. Üniversite yerleşkesinin bulunduğu mahallelerin konut, ulaşım ve alış-veriş mekânları açısından sürekli gelişmeye devam ettiği gözlemlenmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin yerleşke yerinin uygun olmadığını belirten K-10, yerleşkenin ana yolun üzerinde olmasından ve yeterli yeşil alanının olmamasından şikâyetçi olmuştur.

"Şehrin coğrafi yapısı ile alakalı belki de ama üniversitemiz keşke daha çok gelişime açık, daha iyi bir alana kurulabilseydi. Kampüsü geldi sıkıştı belli bir yere, Tıp fakültemiz maalesef minibüs yolunun üzerinde. Bu da bir handikap yani. Bugün yüksek puanla öğrenci alı-

yorsun, ders çalışan minibüs kornasını dinliyor. Hakikaten bunlar belki yeni üniversitelerin sorunları, ama bizim bu sorunu aşmamız lazım. Burası Cumhurbaşkanı'nın, Başbakanların şehri. Biz yerel dinamikler olarak bu işi çok beceremedik. Keşke Üniversite, KTÜ'yü görüyorsun şehre müthiş bir görsellik katmış, daha gelişime müsait, biz de öyle bir yer bulabilirdik. O anlamda üniversite öğrencileri de çıkıyor bir binaya bakıyor, ötekine bakıyor; bir yeşil alanı yok. Kampüs alanımız maalesef böyle bir gerçek. Şartlar keşke başka türlü olsaydı" (K-10)

Üniversitenin yerleşkesinin dağınık olduğunu belirten K-19, özellikle Diş Hekimliği Fakültesi'nin bulunduğu binanın hiç uygun olmadığına dikkat çekmiştir.

"Fiziki olarak tamam bölgede bir arsa sıkıntısı var, engebeli olduğu için, düz alanlarımız olmadığı için bir arsa sıkıntısı var. Fakat çok bölük pörçük, biri bir yerde diğeri başka yerde. Ana kampüs bile sıkıntı bana göre, yetersiz. Yeni planlamalar yapıldı, yapılıyor, başlayacak; ama hala maalesef çözüm yok. Çözüm olmadığı sürece yıllarca aynı şeyi konuşmak, bizde böyle bir şey var hep konuşuyoruz; sonuç sonuca gitmek gerekiyor. Çok güzel konuşuyoruz, icraat yok. Bunlar yapılmadıkça her geçen gün üniversitenin aleyhine işliyor. Fiziki olarak da desteğe ihtiyaçları var. Diş Fakültesi içler acısı. Kağıttan duvar, her gün tepelerine yıkılıyor. Oraya nasıl öğretim görevlisi getireceksiniz, nasıl öğrenci çekeceksiniz, mezun olanı nasıl tutacaksınız? Bunlar çözülmediği sürece ne burada sağlam kadrolaşma olur ne de öğrencinin önü açılır. O yüzden çok şeye ihtiyaç var aslında. Bunun için de kafa yormak gerekiyor." (K-19)

9. Üniversitenin Siyasetin Etkisi Altında Olması

Anadolu şehirlerinde bulunan üniversiteler ilin siyasi temsilcilerinin sürekli uğradığı kurumların başında gelmektedir. Üniversitenin yerel yönetimden ve merkezi yönetimden destek alması gelişimi ve yeni yatırımların yapılması açısından son derece önemlidir. Ancak üniversite-siyaset ilişkisi halk tarafından farklı algılanmaktadır. Üniversitenin resmi programlarında siyasi propaganda yapıldığını belirten K-12, üniversitenin özerk ve özgür olması gerektiğine vurgu yapmıştır.

"Üniversiteler eğer topluma açık olacaklarsa, o açıklıkta biz bu bölge insanına hizmet için, bu bölge insanının refah içinde olması, ekonomik yönden güçlü olması, bilimsel yönden de kültürel, sosyal yönden insanların zenginleşmesi açısından her türlü şeye katkı yaparız. O katkı ne olur? Bizim dünya bakış açımıza göre, üniversiteler eğer özerk, özgür olursa biz her türlü katkıyı yaparız. Ama biz bu katkıyı yapmak için herhangi bir çalışma görmüyoruz. Biz sadece belirli şeylerde, işte propaganda yapmak için yapılan toplantılara bize davetiye gelir, ama ben de o davetlerin hiçbirisine gitmem. Niye? Çünkü orada belirli bir

siyasi propaganda yapılıyor. Özellikle bunu da ben çok kınıyorum." (K-12)

Üniversitede yapılan etkinliklerin herhangi bir siyasi parti etiketi altında olmaması gerektiğine dikkat çeken K-14, üniversitenin kendi ismi üzerinden faaliyet yapmasının daha uygun olacağını belirtmiştir.

"Üniversitenin siyasi gençlik kollarının dışarıda atıyorum biz B partisi üniversite kolu olarak bu programı yapıyoruz değil de Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin ana sponsorluğunda bir organizasyon olması, herhangi bir siyasi rant içerikli bir propaganda yapmasından ziyade kendi öz üniversite olarak eğitim odaklı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kütüphanesi kitap okuma günleri gibi buna benzer şeyler insanların daha duyarlı olmasını sağlayabilir." (K-14)

10. Geleneksel Yapıya Zarar Vermesi

Üniversite öğrencileri okudukları şehrin geleneksel yapısını etkilemektedirler. K-3, üniversiteye gelen öğrencilerin örf ve adetlere uygun davranmamasının Rize'ye zarar verdiğini ifade etmiş ancak üniversiteli bir şehir olarak da çok ilerleme kat ettiklerini vurgulamıştır.

"Tabii ki negatif yönleri de var bunun; bunu da söylüyor vatandaşlar. Tabii ki gelen öğrencilerimizin giyimi, kuşamı, sokakta dolaşması, genç kızla erkeğin el ele tutuşması veya sokakta çok özür dilerim öpüşmesi dahi bunlar çok ters şeylerdi bize; ama bugün bu negatiflik de geldi bize maalesef. Daha farklı işyerleri, kafeler, kafeteryalar, çay salonları vs. açıldı. Bu anlamda ne kadar katkı sağladıysa, diğer örf ve adetlerinden kopma anlamında da Rize'ye negatif etkiler sağladı. Ama karma yaptığımız zaman, üniversiteli bir il olmakla üniversitesiz bir il olmayı karşılaştırdığınızda hat safhada ilerdeyiz şu an." (K-3)

D. Üniversitenin Rize'ye Getirisi ve Götürüsü

Üniversiteler bulundukları şehrin ekonomik kalkınmasında önemli bir yere sahiptir. Rize İli'nde üniversitenin kurulması ve öğrenci sayısının artmasıyla paralel bir şekilde şehrin ticari faaliyetlerinde farklılaşma ve artış görülmüştür. Rize İli'nin çay fabrikaları dışında sanayisinin olmaması nedeniyle üniversite halkın nazarında daha çok ekonomik katkısıyla değer kazanmıştır. Üniversitenin öğrencilerinin şehre ekonomik katkısından daha çok hizmet sektörü yararlanmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize İli'ne katkısının ne olduğunun anlaşılabilmesi için katılımcılara; *"Üniversitesi'nin Rize'ye getirisi ve götürüsü size göre nelerdir? (Ekonomik, sosyal, şehir imajı vb.)"* şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcılar ağırlıklı olarak üniversitenin şehre ekonomik yarar sağladığını, toplumun değişiminde ve gelişiminde etkisi olduğunu ve topluma sosyo-kültürel katkı sağladığını vurgulamışlardır.

1. Ekonomik Katkı Sağlaması

Üniversiteler yaptığı tüketim ve yatırım harcamalarıyla; doğrudan ve dolaylı olarak sağladığı istihdamla şehir ekonomisine katkı sağlar. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin de Rize İli'ne ekonomik katkı sağladığı çoğu katılımcı tarafından dile getirilmiştir. Rize İli'nin sürekli dışarıya göç veren bir şehir olduğunu belirten K-1, üniversitenin Rize'ye ekonomik canlılık kattığına dikkat çekmiştir.

> *"Üniversitenin gelmesiyle ticari amaçlı yani ekonomik amaçlı baktığımız zaman, tabii ki 10-15 bin civarında bir nüfusun gelmiş olmasıdır. Rize en çok nüfusu dışarıya göç edenlerden bir tanesidir. Dolayısıyla Rize'nin nüfusu artan bir nüfus değil, eksilen bir nüfustur. Çünkü Rize'nin ülke genelinde kişi başına 60 dekar arazi düşerken, Rize'de kişi başına 2-3 dekar arazi düşmektedir. Dolayısıyla bu toprak bu insanlara bakamaz durumdadır. Buradan göç etme devam eder. Ama üniversitenin burada olması o canlılığı devam ettirir; yani ticari boyutuna baktığımız zaman esnaf faydalanır; konut sahipleri faydalanır, lokantası, kafeteryası vs. Tabii ki Rize'ye bir şey getirdi; bir hareketlilik getirdi. O bazda onu öyle kabullenelim. Üniversitenin var oluşunun, Rize'de kuruluşunun bir değeridir. Onu inkar edemeyiz. Büyük bir şey getirdi yani katkı olarak." (K-1)*

Bölgenin sanayi bölgesi olmaması nedeniyle üniversitenin bölgeye çok büyük ekonomik katkı yaptığını düşünmediğini belirten K-4, özellikle turizm konusunda sektörle işbirliği yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Ekonomik açıdan çok büyük bir şey yaşattığını düşünmüyorum. Tabii bu bölgedeki mevcut var olan birimleri ile ne kadar iş yapabilir üniversite ona bakmak daha doğru. O konuda çok potansiyel imkânlar elinde yok. Çünkü bölge sanayi bölgesi değil. Bölgede çok çeşitli yatırımlar yapma şansı yok, bir tarafta çay, öbür taraf fındık. Bu anlamda bir çalışma belki yapılabilir; ama bunun ötesinde daha geniş kapsamlı bir şey yapılabilir mi? Şimdi bizim içerisinde bulunduğumuz sektör mesela. Turizm konusunda çok zayıf üniversite şu anda. Bu konuda biz işbirliği yapalım, bazı geliştirmeler yapalım arzusundayız. Umarım ki önümüzdeki süreç içerisinde buna benzer çalışmaları hem KTÜ ile hem RTEÜ ile beraber yapıp turizme bir damga vurması gerektiğini düşünüyorum." (K-4)*

Esnafın öğrenciyi ekonomik gelir kaynağı olarak gördüğüne dikkat çeken K-8, öğrenci sayesinde işletme anlayışının da değiştiğini vurgulamıştır.

> *"Vatandaş, esnaf öğrenciyi sıcak para olarak değerlendiriyor. Esnaf da kendini öğrenciye göre ayarlamak durumunda. Şartlar öyle gerektiriyor. Adam müşteri tutmak için, çocukları-gençleri tutmak için*

böyle bir işin içine giriyor. Hakikaten burada son dönemlerde ciddi bir yapılanma var. Adam daha cazip hale gelecek, daha dikkat çekecek, daha hijyenik olacak, daha nezih bir yer olmasını istiyor. O da bunu görünce, müşteriyi almak için mecbur kendini yenilemek zorunda." (K-8)

Öğrenci sayısının artmasıyla birlikte şehirde yeni işyerleri açıldığını vurgulayan K-10, öğrencinin ekonomiye ciddi katkı sağladığını belirtmiştir.

"Şehrimizde sektör olarak özel yurt son on yılda daha hareketli. Ondan önce özel yurt yoktu. Şehrimizde sosyal alanlar diyelim, lokanta gibi, onların sayısının artması, belli markaların şehrimize girmesi, artık buralarda bakıyorum potansiyel müşteriler tabii ki öğrenciler. X bir marka şehirde bir yer açıyorsa, öğrenciler gelip oraya oturuyor. Kaliteli yerler, kaliteli markalar. Dünya artık çok küçük oldu. Rize de artık hizmet sektöründe işyerleri daha çok açılmaya başlıyor. Şehrin nüfusu bir şekilde artıyor, ama Üniversite'nin nüfusu yadsınamaz bir gerçektir ve onun şehre sağladığı ciddi katma değer var. Bugün 25.000 civarında öğrenci şehre ciddi bir katkı sağlıyor." (K-10)

Üniversiteyle birlikte konut fiyatlarının ve kiraların arttığını vurgulayan K-10, üniversite sayesinde şehrin ekonomik açıdan gelişime daha açık hale geldiğine dikkat çekmiştir.

"Gelen öğrencilerin bir kısmı özel yurtta kalıyorsa, bir kısmı da evlerde duruyor. Bizim de kiracılarımız oluyor zaman zaman. Biz buraya Üniversite'yi ne kadar daha kaliteli, çıtayı daha yükseltebilirsek buraya daha kaliteli öğrenciler gelmiş olur. Dolayısı ile şehir sosyal, ekonomik yönden gelişime daha açık olur. Şehirdeki daire fiyatlarında üniversitenin mutlaka katkısı vardır. Çünkü bu iş arz-talep dengesidir. Dolayısı ile bugün kiralarımız da artık bakıyorum 900-1000 TL., daha yukarıya doğru da var. Bunda Üniversite'nin payı, katkısı mutlaka vardır." (K-10)

K-13 önceki yıllarla kıyaslayarak öğrenci sayısının artmasıyla birlikte kafe sayısının arttığına dikkat çekmiştir.

"İrili ufaklı da olsa, biz burayı 8 sene önce açtık. Rize'de kafe yok gibiydi. Ama şu anda ciddi bir sayıya geldi. Belki bir anda patladı, ama hepsi de bir şekilde rızkını, hissesini alıyor. Ama bu durum o hacmin (öğrenci sayısı) Rize'yi zorlaması ile oldu." (K-13)

K-16, öğrenci sayısının artmasının daha çok ekonomik katkı sağladığını belirtmiştir.

"Fazla gelen öğrenci sayısı demek, fazla harcama demek. Çünkü alışveriş yapacak, yemek yiyecek, ev kiralayacak, doğalgaz tüketecek, su tüketecek. Bence her konuda katkısı var." (K-16)

K-22 de, öğrenci sayısının artmasının ekonomik açıdan katkı sağladığına dikkat çekmiştir.

"Rize'de fakülte olduktan sonra tabii ki gelen öğrenci sayısının bayağı bir arttığını gözle görebiliyoruz. Otelci olarak, bayağı bir ailenin fazlalaştığını görüyoruz. Ekonomik olarak tabii ki Rize'ye çok büyük katkıları var. 19.000 öğrencisi var, bayağı büyük bir sayı." (K-22)

Üniversitenin Rize'ye ekonomik getiri sağladığını belirten K-14, genç nüfusun arttığını vurgulamıştır.

"Üniversitenin Rize'ye getirisi olarak ekonomiye büyük katkısı oldu. Bundan önce Rize'nin nüfusu 270.000lerde, 280.000lerde falandı, şu anda 370-380.000 belki 400.000'i geçmiştir bilmiyorum. Şu bir gerçek Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nden önce, diğer yerleşkelerden önce Rize nüfusu genç olarak, genç nüfusu çok daha azdı, çeşitlilik çok daha azdı." (K-14)

Rize'de üniversite açılması sonrasında ekonomik gelişme yaşandığına dikkat çeken K-15, ayrıca kiraların da arttığını belirtmiştir.

"Ekonomik olarak kiraların yükselmesini, Rize'de üniversite açıldıktan sonra çok büyük oranda gördük. Ama zaten Rize ekonomik olarak geçinmesi zor bir kentti. Eskiden de öyleydi yani, şimdi üniversite öğrencileri geldiği için çok büyük farklılıkların olduğunu düşünmüyorum. Ama katkıysa eğer evet, çarşıda gezen insan sayısının fazla olması, esnafa elbette kazandırıyordur. Ya da mekânların öğrencilere bir şeyler sunmak için sağladığı çaba gözle görülebilir. Bu da bizi iyi etkiliyor. Şehir merkezindeki mekanların para kazanma odaklı, yemek yemenin dışında, lokanta dışında para kazanma odaklı lüks yerler haline getirilmesi söz konusu evet." (K-15)

K-21 de öğrenciler açısından ev kiralarının arttığını belirtmiştir.

"Ev kiraları konusunda ister istemez kiralar çok artmaya başladı, özellikle Rize merkezde. Öğrenciye ayrı kira, onu duyuyoruz. Üniversite olan her yerde yaşanan sorun, Rize'de ev az olduğu için bu daha da fazla yaşanan sorun. Öğrenciler için bir negatiflik var açıkçası." (K-21)

Özellikle kış döneminde şehrin ekonomik durgunluk yaşadığını belirten K-18, üniversite öğrencileri sayesinde bu dönemin ekonomik açıdan daha rahat atlatıldığına dikkat çekmiştir.

"Ekonomik anlamda dışarıdan gelen öğrencilerin tamamı bir ekonomik gelir sağlayacaktır. Kirasıyla vs. Kışın işlerin durgun olduğu, tarımsal faaliyetlerin azaldığı noktalarda tüketimi canlandıracağı için ekonomik olarak büyük bir katkısı olacaktır zaten. Şehrimizin imajını düzelttiğimiz müddetçe bu dışarıda büyük bir reklam anlamı taşımaktadır. Her yıl binlerce insana aslında reklamımızı yapan bir kurum haline geliyor üniversitemiz." (K-18)

Üniversitenin ulaşım, gıda (lokanta, kafeler vb.), giyim ve turizm alanında katkı sağladığını belirten K-20, Rize'nin gelişimi açısından üniversitenin önemine dikkat çekmiştir.

"Ulaşımda Rize'nin eski fotoğraflarına bile baktıysanız bayağı bir değişim var, biz bile eski resimlere bakınca şaşırıyoruz. Bence Rize'de üniversite okumak da çok güzel aslında. Çünkü ulaşım çok kolay, bir otobüsle istediğin yere gidebiliyorsun. Rize'yi bilmeyen bir insan bile Rize'de çok rahat yaşam sürdürebilir ki çok şanslılar bence Rize'de üniversite okuyan kişiler. Önceden Rize'de kafe 1 tane 2 tane varsa, şu anda Rize'de çok rahat, tıklım tıklım olan bir sürü kafemiz var ki hala daha açılmaya devam ediyor. Giyim konusunda olsun mağazalarımız turizm açısından yani Rize'nin gelişimi açısından ki üniversitenin insana, bizlere gerçekten bir şeyler kattığını düşünüyorum. Keşke biraz daha büyük olsa da birkaç tane daha üniversite olsa Rize'de." (K-20)

Öğrenci sayısının artmasıyla birlikte ulaşımın geliştiğini, konut sayısının ve kira gelirinin arttığını belirten K-22, konaklama konusunda farklı seçeneklerin olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Öğrenci artışı olduğu için tabii ki dolmuşların sayıları arttı. Ama diğer türlü fazla bir artısı yok şu anda. Gelişim olarak bina sayımız bayağı bir arttı, kira değerleri yükseldi. Yer kısıtlı olduğu için bina yeterli olmadığı için kiralara yükseldi. Gelenlere daha uygun şartlarda daha ekonomik olarak çalışma nasıl yapılabilir, yeterli yurt sayımız yok, otel olarak daha iyi otellere ihtiyacımız var. Yapılıyor gerçi. Daha iyi olabilmemiz için otellerden ziyade 1+1 tutulacak yerler yapmamız gerekiyor. 3 aylık 5 aylık eşyalı yerler yapmamız lazım fiyatları uygun olacak şekilde." (K22-)

Öğrencilerle birlikte şehir nüfusun genç ve dinamik bir yapıya kavuştuğuna dikkat çeken K-23, bu sayede şehirde ekonomik gelişmenin yanında daha sosyal ve aktif bir yaşam olduğunu vurgulamıştır.

"Ekonomik açıdan elbette katkısı var bence. Yeni, genç ve dinamik bir nüfus geliyor buraya ve şehri hareketlendiriyor. Büyüklerimizin anlattığı, akşam belirli saatlerde sokakta insan olmazken; şimdi daha sosyal, aktif bir yaşam var. Ve böyle de bir talep var açıkçası. Üniversite çok yeni. Şehir de buna uyum sağlamaya çalışıyor." (K-23)

Pek çok ticari sektörün üniversite sayesinde büyüdüğüne dikkat çeken K-16, üniversitenin şehrin ekonomisine canlılık kattığını vurgulamıştır.

"Medikal sektörü üniversite sayesinde ilerledi, iyi bir gelişme oldu. Onun haricinde kafeteryalar, canlı müzik yerler, spor salonları arttı. Buranın insanı daha çok lokanta tarzı yerleri tercih eder, ama şimdi kahve sarayları, kahve dünyaları gibi kafeteryalar var. Sahil daha çok canlandı, sahilde başka yerler açıldı." (K-16)

2. Toplumsal Gelişime ve Değişime Katkı Sağlaması

Üniversiteler genç ve dinamik öğrenci potansiyeline sahip olması ve sürekli bilimsel gelişmeleri takip etmesi nedeniyle diğer kurumlara

kıyasla yeniliklere daha açık olmakta, teknolojik gelişime ve toplumsal değişime öncülük etmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de Rize İli'nin toplumsal yapısının gelişmesine ve değişmesine katkı sunmaktadır. Üniversitenin kurulmasından sonra şehrin çok değiştiğini dile getiren K-17, üniversiteden sonra şehirde bir özgürlük ortamı oluştuğunu vurgulamıştır.

> *"Üniversitenin kurulmasından sonra şehir çok değişti. Önceden akşam olduğunda, mesela 7 olunca sokaklarda kimse yoktu, gezemezdik mesela; hiç öyle özgürlüğümüz yoktu. Ben bir bayan olarak konuşuyorum. Üniversitenin değişimi çok iyi oldu, sosyal yönden kafelerin açılması arz talep meselesi olduğu için şehirde bir canlılık oluştu. Bir özgürlük bir rahatlık oluştu, iyi oldu bu yönden. Yoksa akşam saat 6 olunca şehir ölü şehir olurdu önceden. Arz talebe göre mağazaların açılması, şehrin büyümesi, kafelerin açılması daha bir canlılık getirdiğinden dolayı şehir, bir şehir olmaya başladı. Normalde köy, kasaba havasındaydı. Ben kesinlikle üniversitenin Rizemize çok çok şey kattığına inanıyorum. İnşallah daha da genişler, daha da büyür. Amacımız, hedefimiz o. Rize esnafı olarak elimizden geldiği kadar da desteği vereceğiz." (K-17)*

K-22 de üniversitenin Rize'de sosyal değişim sağladığına dikkat çekmiştir.

"Rize'ye üniversitenin geldiği her halinden belli oluyor. Rize giyim olarak kendini aştı, değişti. Artık insanlar daha rahat. Rize'de sosyal olarak etkinlikler olmadığı için, sosyal faaliyet yapabilirler." (K-22)

Üniversite sayesinde toplumsal algıda değişimler olduğunu ifade eden K-5, bu konuda daha çok gayret edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Topluma baktığımızda şöyle bir algı var; öğrencilere ev verilmez. Bunu son dönemlerde, geçmiş yıllara göre bayağı aştık Rize'de. Bir beş sene önceki algı yok şu anda. İyi yönde de gelişmeler var. Öğrencilere ev verilmez algısı kısmi yönde değişiyor. Bu tabii iki tarafın, üniversitenin de öğrencileri ile çalışanları ile toplum ile kaynaşması, birbirini tamamlaması da önemli tabii. Bireyler olarak da bizlere görevler düşüyor, öğrencilere düşüyor, öğretim görevlilerine düşüyor, idarecilere de düşüyor. Bu yönden ben olumlu gelişmeler olduğunu söyleyebilirim." (K-5)*

K-6, şehirdeki mekânların öğrencinin yaşam tarzına hitap edecek şekilde değiştiğine dikkat çekmiştir.

> *"Daha önceden bu bölgenin insanına göre kafesi, lokantası şusu busu hitap eder durumdayken, şimdi öğrenciye hitap eden yerler açıldı. Yani dışarıdan gelen öğrencilerin istekleri, arzuları doğrultusunda ona göre onların dinleneceği, oturacağı, çay, kahve, neskafe içecek şeyler göz önünde bulundurularak o gibi işletmeler açıldı. Onlara hitap edecek*

lokanta olsun, kahve olsun, o gibi yerlerde değişiklikler oldu." (K-6)

Topluma değiştirmenin çok zor olduğunu ifade eden K-11, üniversitenin topluma uyduğunu belirtmiş ve toplumu değiştirmek için üniversitenin daha çok çaba ortaya koyması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Şuna bakmak lazım; toplumu mu değiştirecek üniversite, yoksa toplum üniversiteyi kendine mi dönüştürecek? Bana öyle geliyor ki Anadolu'daki üniversiteler, toplumu dönüştüreceğine, onlar topluma dönüşüyor gibi geliyor bana. Toplumu belli bir seviyeye çekmek çok zor iştir. Kültür alanında olsun, başka alanda onu yükseltmek, bilgilendirmek de çok zordur. Kolayı inmektir. Üniversitenin çabası o toplumu değiştirmek için bir şeyler yapması lazım." (K-11)

Üniversite öğrencisinin zaman içinde toplumun bakış açısını değiştirdiğini belirten K-16, bu sayede insanların yaşam tarzına daha az müdahale edildiğini vurgulamıştır.

"Biz eskiden üniversite öğrencisi demeye korkardık ev kiralamak için kapı kapı dolanırdık. Şimdi tam tersine döndü. Öğrenci mi gelsin, öğrenciye veririm evimi kiraya diyor. Çünkü daha pahalıya veriyor, onun farkındayız. 2004'lerde akşam olduğu zaman dışarıya çıkamazdık, korkardık. Ya da bir arkadaşımızın giydiği kıyafete laf atılırdı. Ama şu an öyle bir şey yok. Şu an çok rahatlıkla öğrenci sokakta yürüyebiliyor." (K-16)

Üniversitenin şehre artı değer kattığını düşünen K-21, üniversitenin herhangi bir olumsuz etkisi olmadığını vurgulamıştır.

"Ben götürüsü olduğunu düşünmüyorum. Negatif hiçbir şey olamaz, sadece daha da iyi olabilirdi belki. O da bizim Rize olarak kapalı olmamızdandır, daha geride olmamızdan dolayı Trabzon daha büyük şehir, yıllar önce üniversite açıldı, daha büyük şehir. Ama artısı dediğim gibi ekonomik, sosyal, kültürel faaliyetler açısından her şeye artısı olmuştur, ama hiç negatif bir şey olduğunu düşünmüyorum. Daha çok şeyler olabilirdi, bununla ilgilenen kişiler daha fazla proje yapabilirdi, ama buraya hiçbir eksisi olduğunu düşünmüyorum." (K-21)

K-20, şehirde gençlere yönelik yapılan etkinliklerin üniversite sayesinde gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

"Üniversite yapılan birçok konser ve etkinliklere biz de katılıyoruz ki bu etkinliklerin yapılma sebebi de gençler zaten. Normalde üniversite olmasa Rize'de böyle bir etkinlik yapılmaz, yapılsa kimse katılmaz. Rize'nin genç olarak çok büyük kitle üniversite zaten." (K-20)

3.Şehre Sosyo-Kültürel Katkı Sağlaması

Üniversiteler eğitim vermenin yanı sıra sosyo-kültürel faaliyetlerle de öğrencilerin ve içinde yer aldığı toplumun gelişimine katkı sunmaktadır. Rize İli'nin sosyo-kültürel anlamda gelişmeye ihtiyacı olduğunu

belirten katılımcılar, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nden bu konuda katkı beklemektedirler. Üniversitenin eğitim sunmasının ve ekonomik katkıda sağlamasının önemli olduğunu belirten K-5, sosyo-kültürel katkının ön plana çıkması gerektiğine vurgu yapmıştır.

"Üniversite baktığın zaman, bir yerin kalkınmasına da basamaktır. Mesela ilimiz sosyal kültürel açıdan zayıf. Üniversitenin açılması sosyal kültürel etkileri de artırmıştır. Konferans salonu, spor salonunun yapılmasına etki etmiştir. Araştırma hastanesi, üniversiteye bağlı, bunlar olumlu yönde etkiliyor tabii. Burada ekonomiden ziyade ekonomi de önemli ama, verdiği eğitim, eğitimdeki kalite önemli. Bu yönü ön plana çıkartmak lazım. Sivil toplum örgütleri olarak çalışmamız lazım, bu yönde imajı arttırmalıyız. Ekonomiden ziyade o ile kattığı sosyal, kültürel değerleri ön plana çıkartmak lazım. Onun tabii altyapıları var." (K-5)

K-10, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize İli'ne ekonomik katkı yanında sosyo-kültürel anlamda da çok şey kattığını ifade etmiştir.

"Üniversiteye iller ekonomi anlamında bakıyor ama, ekonomi boyutu da çok önemli. Ama sosyal-kültürel anlamda da ilimize çok şey katıyor. Belki bunu ilimizde yaşayan bazı kişiler gözlemlemiyor, ama bunu ben gözlemliyorum. Yani üniversitemiz kurulduğu günden bugüne kadar geldiği zaman ilimizde sosyal-kültürel anlamda ve ekonomik anlamda çok ciddi katkıları vardır." (K-10)

Üniversitenin Rize'nin tanıtılmasına ve sosyo-kültürel açıdan gelişimine çok şey kattığını ifade eden K-14, insan çeşitliliğinin olduğu yerde bilgi çeşitliliğinin olacağına dikkat çekmiştir.

"Rize'nin tanıtımı için, sosyo-kültürel açıdan Üniversite'nin var oluşu çok önemli. İnsan çeşitliliğinin olduğu yerde bilgi çeşitliliği olur. Bilginin olduğu yerde zaten cehalet olmaz diye düşünüyorum. Götürüsünden çok getirisinin olduğunu düşünüyorum. Ekonomik, sosyo-kültürel çeşitlilik, Rize'nin tanıtımı-reklamı veya Rize'nin anti-reklamı. Mesela bize gelen öğrenciler burası nasıl bir şehir, çok yağmur yağıyor diyorlar. Yapacak bir şeyimiz yok, bu da anti-reklam oluyor." (K-14)

Üniversite sayesinde farklı kültürlerin şehirde buluştuğunu belirten K-15, bayanların sosyal hayattaki statüsünün değiştiğine dikkat çekmiş ve üniversitenin sosyo-kültürel katkı sağladığını ifade etmiştir.

"İnsanlar 3-4 beden daha bakış açısı olarak büyüdüler. Bayanların sosyal hayattaki yeri, dışarıdan gelen insanlar, farklı kültürlerin gelip buraya bıraktığı izler, bunlar iyi şeyler. Yani büyük şehirlerde 40-50 yıl evvel yaşanan şeyler, burada yavaş yavaş su yüzüne çıkmaya başladı. Sosyo-kültürel olarak iyi oldu yani." (K-15)

K-16, üniversite öğrencileri sayesinde daha fazla kültürel etkinlik olduğuna dikkat çekmiştir.

"Sosyal olarak da kültür kaynaşması olur. Ayrıca üniversite öğrencileri daha dışadönük oldukları için yapmış oldukları aktiviteler ya da işte devlet tiyatroları yıllardır gelir burada sahne alır, yine üniversite öğrencileri sayesinde tiyatro da var. Rize halkı çok fazla gelmez tiyatroya ve tiyatro ekipleri gelir burada çok üzülürler çok fazla seyirci yok diye." (K-16)

Farklı kültürlerden insanların şehre dâhil olmasıyla Rize halkının sosyo-kültürel anlamda geliştiğini ifade eden K-19, geçmişe kıyasla sosyal baskının giderek azaldığını vurgulamıştır.

"Rize halkının sosyo-kültürel anlamda kendini daha fazla geliştirdiğini düşünüyorum geçmişe göre. Çünkü farklı kültürlerde insanlar şehre girdikçe, onlarla iletişim halindeyseniz, haliyle onların kültürlerini siz de hayatınıza sokuyorsunuz. Çünkü ortak bir paydaş oluyorsunuz, zaman geçiriyorsunuz. Bu zaman içerisinde onların kültürünü kendinize kültür ediniyorsunuz. İnsanlarımız daha sosyal olduğunu düşünüyorum. Özellikle şimdiki jenerasyon bu konuda daha şanslı. Aileler, ebeveynler bu konuda önlerini açıyor. Toplum baskısı olan bir şehirken, dışarıdan gelen, hem öğrenci hem memurun etkisiyle bu anlamda kendilerini geliştirdiğini düşünüyorum. İstediğimiz noktada mıyız? Asla. Daha çok kendimizi sosyo-kültürel anlamda yetiştirmemiz gerektiğini düşünüyorum, biraz daha zamana ihtiyacımız var ama. Gelinen süreç daha geliştik, daha açığız yani; önceden daha kapalıydık." (K-19)

K-20, üniversite sayesinde sosyal imkânların daha da geliştiğine dikkat çekmiştir.

"Sosyal olarak bence çok önemli; çünkü Rize'deki kafelerimizde saat sekizden sonra kimse gidip oturmazdı, böyle bir kültürel şey yoktu. Ama üniversite sayesinde birçok kafe bile açıldı ki bu üniversiteye yabancı şehirlerden gelen insanlar sayesinde oldu ki ben bunu olumlu olarak düşünüyorum." (K-20)

Üniversite öğrencisi ve akademisyenlerin şehrin sosyal mekânlarının görüntüsünün değişmesine vesile olduğunu dile getiren K-21, esnafın bakış açısının ve yaklaşım tarzının değiştiğini vurgulamıştır.

"Kafe kültürü, öğrenciler için daha çok fast food yemek tarzı başladı ister istemez. Lokanta kültürü zaten vardı, o da gelişti biraz. Dışarıdan gelme sadece öğrenci olarak değil, eğitim kadrosu olarak da akademisyen kadrosu gelince ona göre de esnafın dükkân görünümü, lokantaların görünümü, aile bölümü olurdu, o değişti. Aile bölümü kültürü öyle değil artık. Lokanta tümden, aile-diğer türlü fark etmiyor. Esnafın bakışında değişim oldu. Önceden kız yoksa yanında aile bölümüne oturmazdın. Kültür değişti. Rize'de yabancı insanların olduğunu bilince, Rize'de esnafın davranma şekli de değişti." (K-21)

4. Şehir İmajı Üzerine Etkisi

Günümüzde rekabet yalnızca ürünler veya firmalar arasında değil ülkeler ve şehirler arasında da yaşanmaktadır. Bu çerçeveden baktığımızda rekabette avantaj elde etmek isteyen şehirler bir marka olmalarını sağlayacak özelliklerini belirleyip bunlardan faydalanma yoluna gitmektedirler (Özdemir & Karaca, 2009). Rize İli çay üretimi konusunda Türkiye'de marka olmuş bir şehirdir. Ancak şehirde yaşayanlar üniversitenin Rize'nin bu marka değerini daha da güçlendirmesini istemektedir. Üniversitenin kurulmasıyla birlikte şehrin imajının değişmesi gerektiğini düşünen K-1, ulaşımda kullanılan araçların üniversite şehrine yakışmadığını belirtmiştir.

> *"Üniversitenin gelişiminden sonra Rize'nin gelişiminde gözle görünür bir gelişme göremedim. Mesela örneğini vereyim. Dolmuşlar mesela. Dolmuşlar hala şehre yakışan dolmuşlar değil. Hala kümes gibi otobüsler var. Yani bir üniversite şehrine yakışan otobüsler değil bunlar. Buna göre Rize'nin değişmesi lazım. İşte bunu yapabilecek, konferanslarla seminerlerle Üniversite yönlendirecek." (K-1)*

Üniversitenin şehir imajında bir değişiklik yapmadığını ifade eden K-4, akademisyenlerin halkla bütünleşmesi gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Şehir imajı olarak bir değişiklik yaratmadı. Ona çok büyük bir katkısı olacağını düşünmüyorum; ama öğretim görevlileri halkla bütünleşmezse, tamamen soyut bir ortam içerisinde yaşıyorlarsa, insanlarla iç içe girmezlerse; insanlar onları tanımaz, onlar insanları tanımaz. İletişim aracı doğru kullanılmamış olur. Bunun için çeşitli etkinlikler yapılması gerekiyor. Bunları halktan beklemek biraz yanlış." (K-4)*

Ülkenin farklı bölgelerinden gelen öğrenciler birer turizm elçisi olduğunu düşünen K-8, Rize'nin güzelliklerini anlatan öğrenciler sayesinde şehrin imajına olumlu katkı sağlandığını ifade etmiştir.

> *"Çok farklı illerden, yörelerden insanlar geliyor ve burada, bu şehirle bütünleşiyor. Yani yeni bir çevre öğreniyorlar, yeni bir yer öğreniyorlar, yeni yer keşfediyorlar. Rize birçok yere kendini tanıtıyor. Görevi, turizm elçiliği yapıyor. O da güzel bir çalışma bence. Belki ondan dolayı birçok arkadaşını ziyarete gelen öğrenciler de var. Yeşilin denizle, maviyle buluştuğu yer diyor, geleyim diyor. Merak ediyorlar, Ayder'i, denizi, çayı görmek istiyorlar. Bu nasıl oluyor? Anlatmakla oluyor. Gidiyor, kendi iline gidiyor, köyüne gidiyor, orada anlatıyor. Anlatınca da dolayısıyla merak uyanıyor. Şehir imajına olumlu katkı sağlıyor denilebilir." (K-8)*

Rize'de üniversite olduğu halde sosyal yönden geriye gidildiğini iddia eden K-12, on yıl sonra şehir imajının İran'a benzeyeceğini vurgulamıştır.

"Ekonomik yönden Üniversite'nin Rize'ye getirisi, sadece öğrencilerin burada yaşam şartları ile vermiş oldukları ekonomiye katkısı ki o da Rize'ye gelenlerin çoğu ekonomik yönden zayıf olan kişiler. Ama sosyal yönden, Rize'de üniversite olduğu halde geriye doğru gitmektedir. Şehir imajı benim korkum, on yıl sonra bu şehir İran gibi bir imaj olacak insanların kıyafetleriyle, yaşamıyla, tarzıyla. Bunu da isteyen güçler üniversiteyi, sadece üniversiteyi değil, her yeri kontrol altına almış ve o yönde insanları yetiştiren şeyler." (K-12)

Rize'ye kültürden önce para girdiğini ifade eden K-18, şehir imajı açısından esnafın iletişim kurma konusunda sorunları olduğunu vurgulamıştır.

"Sosyal açıdan üniversitenin yapacağı etkinlikler vs. çokça çevremizde dillendiriliyor. Bu noktada da gerçekten katkısı var mı var. Gençliğin değişimini hızlandırmış olarak görüyorum. Şehir imajı noktasında, şehir kültürünü biraz daha yukarı taşımamız lazım. Gelen vatandaşlar, turistler, şehir imajında şöyle bir sıkıntımız var bizim. Uzun yıllardır Rize'de yaşayan bir Rizeli olarak şunu düşünüyorum. Rize'ye kültürden önce para girdiği için çok büyük toplumsal sorunlarımız var. İletişim konusunda büyük sıkıntılarımız var. Esnaflık noktasında sıkıntılarımız var." (K-18)

Rize halkının on-on beş yıl öncesiyle kıyaslandığında farklı yaşam tarzlarına daha müsamaha ile baktığını dile getiren K-21, üniversitenin bu süreci hızlandırıldığını belirtmiştir.

"Diğer kültürleri anlama açısından toplumda bir farklılık oldu. Garipsemiyorlar, yani sokakta diyelim bundan 15 sene önce kotla ya da başı açık bir bayan geldiğinde farklı bakılırken, şu anda o yok. Üniversite bunu hızlandırdı. Kendinden farklı olanı yanlış algılama değişti, üniversite bunu çok hızlandırdı. Sonuçta onun kültürü öyle, yaşam tarzı öyle. O yönden üniversite öğrencilerinin de daha rahat yaşadığını düşünüyorum artık. Yine de tabii ki bir İstanbul, Ankara, İzmir değiliz, ama 10-15 sene öncesinden çok daha iyi durumdayız." (K-21)

Şehir imajının güçlenmesi açısından üniversitenin önemli katkı sağlayacağını vurgulayan K-23, özellikle sahilde yapılacak çevre düzenlemesinin Rize'ye farklı bir hava katacağına dikkat çekmiştir.

"Şehir imajında üniversite çok önemli bir yerde. Sadece belediyenin değil, üniversite akademisyenlerinin de bu şehre katkı sunması gerekir. Mimarlık ve mühendislik bölümleri ile beraber bütünleşik şehrin imajına çok büyük katkı yapacağı bir kurum olduğu ve yaptığını düşünüyorum. Sahile bağlantı yolunun yapıldığını düşünün, siz şehre dışarıdan geliyorsunuz çok güzel bir manzarayla karşılaşıyorsunuz. Çok güzel bir görüntü olacaktır o. Şehrin imajına katkı sağlayacaktır elbette." (K-23)

5. Ahlaki Yapıyı Etkilemesi

Rize gibi geleneksel değerlerini muhafaza eden Anadolu şehirlerinde üniversite kurulmasının toplumun ahlaki yapısına zarar vereceğine dair yaygın bir kanaat bulunmaktadır. Rize İli'nde de üniversite öğrencilerinin gençlik dönemine özgü davranışları şehirde yaşayan bir kısım insanlar tarafından geleneksel değerleri zayıflatacak tavırlar olarak algılanmakta ve ahlaki yaşama zarar verdiği düşünülmektedir. K-4, üniversitenin topluma katkısı olduğunu ancak biraz da ahlaki dejenerasyona neden olduğunu belirtmiştir.

> *"Çok götürüsü olduğunu düşünmüyorum. Biraz ahlaki dejenerasyon açısından bir etkisi varsa, böyle bir etkisi olabilir. Bunun haricinde aleyhinde bir şey oluşturabileceğini düşünmüyorum. Her zaman katkısı olur." (K-4)*

Üniversitenin toplumun ahlaki yapısını bozduğunu düşünenler olduğunu ifade eden K-5, bu durumu bazen kendisinin de gözlemlediğini belirtmiştir.

> *"Ahlaki yönden toplumu erozyona uğrattığı, ahlaki boyuttan bakanlar da var. Biz de maalesef tabii bazen gözlemleyebiliyoruz. Tabii belli bir şeye mal etmek de doğru olmaz. Toplumun ahlaki şeyini zedelediğini düşünen kesim de var." (K-5)*

Rize toplumunun biraz muhafazakâr olduğuna dikkat çeken K-6, üniversite okumak amacıyla Rize'ye gelen öğrencilerin şehre ait örf ve adetleri dikkate alması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"İlk önce dışarıdan ülkenin çok daha başka yerlerinden örf ve adetleri farklı olan kesimlerden gelen talebelerimiz vardır. Onların burada ayak uydurması gerekir bir anlamda. Bu bölge insanı nasıl yaşıyorsa, gelen talebemizin bu bölgede daha rahat, sorunsuz hareket edebilmeleri için biraz da bu bölgenin örf ve adetlerine uymaları gerekir. Belki tam uymayabilir; ama göz ardı etmemek lazım, saygı göstermek lazım. Şimdi burası şöyle diyelim, biraz muhafazakârdır. Ama bir batıdan, farklı illerimizden gelip burada, orada yaşadığı gibi yaşam sürdürmesinin imkânı yoktur. Bunu biraz da o talebelerin algılaması lazım. Yani bilmesi lazım ki ben böyle bir ile talebe olarak gidiyorum. En azından giyimime kuşamına, etrafına saygıyı biraz dikkat etmesi gerektiğine inanıyorum." (K-6)*

Üniversite öğrencilerinin ahlaki açıdan şehre zarar verdiğine dair halkta bir söylenti olduğunu dile getiren K-8, kendisinin çok da öyle düşünmediğini belirtmiştir.

> *"Geleneksel kesimden gelen insanlarda, üniversitenin şehri bozduğu şeklinde ifadeler var. Yani gayr-i ahlaki deyip de çocukları rencide etmemek lazım. Üniversitenin şehri bozduğunu, yanlış alışkanlıkların,*

kötü alışkanlıkların bu şekilde geldiği ifade ediliyor. Belki onunla ilgili bir çalışma yapılabilir mi, ben çok öyle olduğunu düşünmüyorum, ama halkta böyle bir söylenti var." (K-8)

Üniversitenin şehri ahlaki dejenerasyona uğratmasının kaçınılmaz olduğunu ifade eden K-14, büyükşehirlerden gelen öğrencilerin şehirdeki gençleri etkilediğine dikkat çekmiştir.

"Üniversite bir ahlaki dejenerasyona neden oldu mu? Bu da oldu. Bu da kaçınılmaz. İstanbul'dan Rize'ye okumaya gelen bir genç, burada kendini ifade etmekte ne kadar kendini kısıtlasa da o genci gören başka bir gencimiz de acaba ben mi kendimi daha az ifade ediyorum kaygısına kapılıp kendi bilgisi ve cehaletinden dolayı saçma sapan tiplere ve karaktere bürünebildi." (K-14)

6. Şehre Katkısının Düşük Olması

Üniversitenin temel görevi bilimsel çerçevede eğitim-öğretim sağlamak olduğundan, içinde yer aldığı şehre doğrudan katkı sunmadığı düşünülmektedir. Bazı katılımcılar Recep Tayyip Üniversitesi'nden yerel düzeyde daha çok katkı beklediklerini dile getirerek üniversitenin şehre katkısını yetersiz görmüşlerdir. Rize'nin ve Türkiye'nin önemli tarım ürünü olan çay konusunda üniversitenin bilimsel anlamda daha çok çalışma yapması gerektiğini belirten K-3, bu konuda daha çok bilimsel proje, akademik yayın ve ürün tasarımı yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

"Özellikle ilimizin olmazsa olmazı çay. Çaydan başlayayım. Çayla ilgili ziraat bilimleri yüksek okuluydu, şimdi fakülteye dönüştü. Beklentimizin çok altında. Şöyle ki dünyanın en kaliteli olabilecek çayına sahibiz; ama çayla ilgili üniversiteden çok beklentimiz olmasına rağmen, bugün ben hatırladığım kadarıyla bir tane yayın yapılmış. Birçok yayın yapılabilirdi, birçok yönlerine müdahale edilebilirdi; araştırmalar yapılabilirdi; ürün geliştirmeleri yapılabilirdi. Sanayi-üniversite işbirliği kapsamında farklı üretim teknolojileri geliştirilebilirdi. Bir sürü çalışmalar olabilirdi. Şahsen Karadeniz Teknik Üniversitesi ile çayın atıkları ile kafein üretimi konusunda bir proje yaptım. Keşke Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile yapabilseydim. Yani eksik kaldığı yönünde kesin kanaatim var. Bu tabii ki üst yönetimin bir sorunudur. Nasıl bakarsa yukarısı aşağısı ona doğru ilerliyor diyebilirim. Belki bizim kabahatimizdir; daha çok talep etmemiz gerekiyordu diye düşünüyorum." (K-3)

Üniversitenin toplumun gelişimine ve değişimine zaman zaman katkı sağladığını ifade eden K-2, öğrenci ve akademisyenin kısa vadeli düşünmesi nedeniyle bu katkının düşük olduğunu vurgulamıştır.

"Üniversite toplumun gelişimi açısından, değişimi açısından zaman zaman şehre katkı sağladı. Ama üniversite şehrin geneli ile bir ara-

ya gelip sosyo-kültürel gelişime ne kadar katkı sağladı diye düşünürsek, başarı oranı çok düşük. Çünkü akademisyenlerin ya da akademisyenlerden ziyade uzun vadede üniversiteyi düşünen ne öğrenci topluluğu var, ne de bir akademisyen topluluğu var. Akademisyen rütbesini alan kısa vadede buradan ayrılıyor. Burayı akademik rütbe alma merkezi gibi görüyorlar. Ondan sonra fırsatını bulduğu anda buradan kaçıyorlar. Bu da üniversitenin altyapısını sağlam zemine oturtamamasından sebep oluyor." (K-2)

E. Üniversitenin Çalışmalarının Nasıl Değerlendirildiği

Üniversiteler öğrenci yetiştirmenin yanında içinde yer aldıkları topluma da bilimsel anlamda da katkı sunmaya çalışmaktadır. Ancak üniversitenin çalışmalarından halkın tamamının haberdar olması çoğu zaman mümkün olmamaktadır. Ayrıca halk daha çok günlük hayata dokunan somut çalışmalara ilgi göstermekte, bilimsel çalışmaları takip edememektedir. Yapılan araştırmalarda üniversitelerin kendini toplumdan soyutlaması ve içinde yer aldığı topluma hizmeti ihmal etmesi eleştirilmektedir. Bazı üniversitelerin bulunduğu yöredeki kültürel miras ve toplumsal sorunlara yönelik çalışma yapmadığı, öğrenciler dışında üniversitenin kapılarını topluma açmakta tutucu davrandığı belirtilmektedir (Bayraktar, 2012). Araştırma kapsamında katılımcılara; *"Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?"* sorusu yöneltilmiş ve görüşlerini dile getirmeleri sağlanmıştır. Katılımcıların çoğunluğu üniversitenin uygulamaya ve halka yönelik çalışmalar yapması, projelere öncülük etmesi ve çalışmalarını etkili bir şekilde duyurması gerektiğini vurgulamışlardır.

1. Halka Yönelik Çalışma ve Faaliyet Yapması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili dile getirilen temel konulardan birisi de üniversitenin halkın sorunlarına temas eden yeterince çalışma yapmadığı iddiasıdır. Halk üniversiteden sosyal, kültürel etkinliklerden daha çok gelir arttırıcı faaliyetler yapmasını beklemektedir. Örneğin K-3, farklı yöresel tarım ürünleri geliştirilmesi konusunda üniversiteden katkı beklediğini ifade etmiştir.

"Mesela bir tane bir proje istiyorum ben üniversiteden. Üniversiteden kokulu üzümümüz vardı, çok değerliydi. Çok değişik, ender üretilen meyveler vardı. Bunların tekrar geri kazanılması anlamında biz ticaret borsası olarak proje geliştiriyoruz. Kimyasal gübreden çıkalım, organik gübreye geçelim, belirli bölgelerde organik üretimler yapalım ve o eski şeye dönme özlemi ile üniversiteden de böyle bir atak bekliyorum. Bunu bütün halk bekliyor, bütün Rize bekliyor. Kendi halinde bir üniversite olmaktan, Rize'de yaşayan, Rizelilerin dertlerini görebilen ve

beklentilerine yönelik sürekli ortaya bir şeyler üreten, projeler üreten, yayınlar yapan bir üniversite bekliyorum gelecekte." (K-3)

Rize halkının tek geçim kaynağının çay olduğunu vurgulayan K-10, üniversitenin organik tarım konusunu bilimsel açıdan halka anlatması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Burada tek geçim kaynağı çay. Bazen çay ile ilgili konuşuyoruz, organik tarıma geçmek lazım aslında. Kulağa hoş geliyor, üretici bölüm organiğe geçersek ne olur, üreticiye bunu anlatmak lazım. Üniversite bilimsel anlamda bunu aktarmalı. Üniversite, Çaykur, meslek odaları bunu anlatmak lazım. Rize organik çaya geçtiği zaman ne olacak, örneklerini göstermek lazım, anlatmak lazım." (K-10)

Üniversitenin yaptığı faaliyetlere halkın yeterince katılımının sağlanamadığını belirten K-8, üniversitenin halkla ilişkiler faaliyetini arttırması gerektiğini önermiştir.

"Kültürel ve sosyal faaliyetler zaten çok yoğun. Ama şunu da gördüm, halk çok fazla itibar etmiyor. Yani orada üniversite bu konuda çok iyi, ama halkı bu sosyal kültürel faaliyetler içerisine katmak gerekiyor. Bununla ilgili bir çalışma yapılması lazım. O eksik yani. Halka daha nasıl ulaşılabilir, onlara nasıl katkı koyulabilir; çünkü nihayetinde bu faaliyetler halkın bilgisi ve bilincinin artmasına yönelik, sosyo-kültürel yapısını yükseltmeye yönelik, hayatını kolaylaştırmaya yönelik. Mesela bir sağlıkla ilgili bir konferans veriyorsunuz, çok sınırlı gelen. Ama çok önemli bu konferanslar. Yani insanlar hastaneye gitmeden koruyucu-önleyici önlemler alabilirler. Üniversite halkla ilişkiler faaliyetini arttırabilir, ama halk buna rağmen çok sıcak bakmıyor gibi geliyor bana." (K-8)

Üniversitenin kapılarını halka açtığını belirten K-8, üniversitenin düzenlediği pek çok etkinliğin halka yönelik olduğunu ve kendisinin bundan memnuniyet duyduğunu dile getirmiştir.

"Son dönemlerde üniversitede bir şey dikkatimi çekti. Topluma açık, şehre açılan. Önceden üniversiteye girmek, nizamiye kapısından girmek çok zordu. Şimdi bakıyorum ki üniversitenin içerisinde bir sürü sosyal etkinlikler yapılıyor. Bu sosyal etkinlikler, konferans, panel, sempozyum gibi sosyal etkinlikler yapılıyor, bunlar da hep halka yönelik yapılıyor. Dolayısı ile ben buradaki üniversiteyi, halkla üniversitenin bütünleştiği şeklinde değerlendiriyorum ve keyif alıyorum." (K-8)

Rize İli'nin deniz kıyısında olması nedeniyle üniversitenin deniz ve balıkçılıkla ilgili çalışma yapması gerektiğine dikkat çeken K-12, bu konuda yeterli faaliyet olmadığından şikâyetçi olmuştur.

"Su Ürünleri Fakülteniz var, orada su ürünleri ile ilgili hiçbir şey yapılmıyor. Üniversite kapalı kutuda faaliyet midir? Bunlar bizim eleştirdiğimiz şeyler. Deniz ile ilgili Karadeniz zaten balıkçılığın ya-

pıldığı önemli yerler; ama hiçbir faaliyet yok. Kooperatif olarak onlara destek verdiğimiz halde, yine de bilgi verdikleri yok. Dereler ile ilgili, geleceğimiz ile ilgili neleri var? Hiçbir şeyleri yok. Bir su içiyoruz, üniversitede çalışanlar, okuyanlar, hepsi, halk zehirleniyor. Var mı bu konuda üniversitenin faaliyeti? Yani üniversite bu olmaması lazım. Bunlara el atması lazım." (K-12)

Üniversitenin bilgiyi ve kültürü halka aktarma çabası içinde olması gerektiğine vurgu yapan K-14, bunu yaparken halkın görüşlerini alması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Üniversite eğer bilginin ve kültürün mabedi ise, bilgi ve kültürü yaşadığımız şehre lanse etmesi gerekiyor. Bunu nasıl yapacağını ona söylemek benim haddim değil. Orada olanların bunu oturup düşünmesi gerekiyor, çalışması gerekiyor. Proje yapmaktan ziyade, nasıl bir proje yapılacağına adım atmak önemli olabilir. Üniversite Rize'ye neler öğretebilirim diye bir kampanya yapsa, vatandaştan da bir fikriniz varsa gelin bizimle paylaşın diye bir şey yapsa, ne fikirler gelir. Üniversite kültür ve bilginin ağacıdır, kapısıdır. Bunu da lanse etmeleri gerekiyor. Sonuçta bu adamlar eğitimli, ama işlerine gelmediğini düşünüyorum." (K-14)

Toplumun gelişimine katkı sunması için üniversitenin dışa açılması gerektiğine vurgu yapan K-16, halka yönelik eğitim çalışması yapması gerektiğini belirtmiştir.

"Halk çalışmaları takip etmiyor, edemiyor. Ben bile üniversite ile iç içe olmama rağmen, çünkü çok değer verdiğim, sevdiğim hocalar var halen görüştüğüm, ona rağmen benim bile bazı şeylerden çok zor haberim oluyor. Üniversitenin dışarıya açılması lazım, toplumun gelişmesi için çok farklı-bunu eğitim-sertifikalar olarak düşünmeyin- eğitimler verebilirler. Örnek veriyorum, çocuğu ergenlik döneminde olan annelere ergen eğitimi gibi, ergenlik döneminde olan çocukların o dönemi nasıl atlatabilirler diye eğitim, babalarımıza eğitim gibi." (K-16)

K-16 üniversitenin halkla birlikte bazı çalışmalar yapması gerektiğini de eklemiştir.

"Dediğim gibi halkla beraber, iç içe bir şeyler yapması gerekiyor. Üniversitenin biraz daha şehre açılması lazım. Öğrencinin de özgüveni geliyor bu konuda. Şehrin değerleri de bir tek çay değil, toprak analizi de aynı şekilde yapılması gerekiyor. Yani halk kendisi buldu kiviyi. Çayla beraber kivinin yetiştiğini halk kendisi buldu. Buna üniversite önayak olabilirdi. Biraz daha dışa dönük, ücretli eğitimler değil, gerçekten gönüllülerin verdiği bilinçlendirme eğitimleri olur." (K-16)

Üniversitenin eskisi kadar faaliyet yapmadığını belirten K-20, Rize olarak bu konuda çok geride olduklarını dile getirmiştir.

"Recep Tayyip Erdoğan üniversitesi eskisi kadar faaliyet yapmı-

yor, eskiden sanatçı getirip konserler falan veriliyordu iki sene öncesine kadar yanlış değilsem. Şu an öyle bir faaliyet de olmuyor. Rize olarak bu konuda gerçekten çok gerideyiz. Konserler olmuyor, çağrılmıyor, insanlar motive edilmeye çalışılmıyor ki üniversitemiz de durdu bu konuda." (K-20)

Üniversitenin Rize'ye yeterli katkısının olmadığını dile getiren K-22, halkla içi içe daha çok faaliyet yapılması gerektiğini belirtmiştir.

"Tabii ki üniversite olması bir şehir için çok büyük artıdır. Sosyal ekonomik olarak artısı var, ama üniversite olarak Rize'ye fazla katkısını göremiyorum. Daha iyi olması gerekiyor, daha insanlarla halkla iç içe faaliyetlerini göstermesi gerekiyor. Şu faaliyeti de biz yaptık diye bilinmesi gerekiyor." (K-22)

Bünyesindeki imkânlardan halkı yararlandırdığına dikkat çeken K-23, üniversitenin halka açık bir üniversite olduğunu vurgulamıştır.

"Buranın üniversitesi halka da açık bir üniversite aslında. Kampüs yaşam merkezi var mesela, baktığınız zaman dışarıdan birçok insan da gidip oradan faydalanabiliyor bildiğim kadarı ile. Birçok üniversitede böyle bir şey yok, kimliksiz sizi içeriye almıyorlar. Aslında üniversite halkla bütünleşmek istiyor, ama halk ne kadar buna hazır ve ne kadar bunu farkında veya üniversite bunu ne kadar tetiklemek istiyor aslında." (K-23)

Üniversite yönetimi ve hocalarının halka destek sunmaya hazır olduklarını belirten K-23, bu konuda halktan yeterli talep gelmediğini düşünmektedir.

"Aslında üniversite pek çok şeye destek veriyor. Dediğim gibi gidip de bir hocaya desek ki ya hocam bizim şöyle bir çalışmamız var, böyle bir çalışma yapabilir miyiz diye, hiçbiri hayır demiyor. Gidip Rektör Hocaya, genel sekretere gidip bunu yapacağımız dediğimiz zaman asla olumsuz bir şey görmedik. Bu konuda üniversite çok çok iyi. Herkese açık, bütünleşmek istiyor. Bu da zamanla olacak bir şey. Vatandaştan da talep gelmesi lazım, her şeyi üniversiteden beklememek lazım. Çünkü akademisyen hem bilimsel çalışacak hem sosyal olacak hem halkın da içinde olacak. Biraz halktan da bir şey gelmesi lazım." (K-23)

2. Büyük Projelere Öncülük Yapması

Anadolu üniversitelerinden bulundukları şehre ve bölgeye yönelik büyük projeler üretmesi beklenmektedir. Özellikle şehrin yıllarca birikmiş sorunlarına üniversitenin çözüm önerisi sunması ve bir proje dâhilinde bu sorunları çözmesi talep edilmektedir (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008). Recep Tayyip Erdoğan üniversitesinden de hem Rize'nin kalkınması hem de mevcut sorunlarının çözümü noktasında büyük projeler üretmesi istenmektedir. Büyük projelerle üniversitenin toplumu yönlendirmesi ge-

rektiğine dikkat çeken K-2, mevcut durumda üniversitenin katkısının yetersiz olduğunu vurgulamıştır.

> *"Toplumda mesela, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi diye sorsanız, en fazla iki tane doktorun adını söylerler, bir de rektörün adını söylerler. Başka kimsenin adını söylemezler, bilmezler yani. Bu da daha çok bireysel bir yapıya dönüşmüş, monopol bir yapı. Biraz daha katılımcı, biraz daha açılımcı olunması lazım. Dev projelerde üniversitelerin görüşlerinin, söylemlerinin, toplumu yönlendiren fikirlerinin olması lazım. Ne bir havaalanı projesinde, ne bir ovit tüneli projesinde örnek olarak ya da herhangi bir farklı projede üniversitenin şehre kattığı, yani kenti, insanları yönlendirdiği bir karakter-bir kimlik yok. Öyle olunca da sosyal alanda çok yeterli görmüyorum ben üniversiteyi." (K-2)*

K-3, üniversitenin Rize İli'nin ekonomik kalkınmasında önemli yeri olan çay ve turizmle ilgili farklı projeler yapması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Birçok konuda çalışma yapıyor üniversite. Geçenlerde çok kısa zaman önceydi. Sanayi-üniversite işbirliği kapsamında protokol yapıldı ticaret odasıyla. Ama iş ilerliyor mu? İnsanlar bunu bir şeye dönüştürüyor mu? Evimizde iki tane televizyon var. Bir sürü yayın organı var. Bir sürü gazete çıkıyor, internet siteleri var. Ama şöyle baktığım zaman üniversitenin şehrin dinamikleri için, şehrin kökleri için, çay için, turizm için daha farklı bir proje öne sürmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani bu tip projeler geliştirilmeli. Üniversitenin ziraat bölümünün bir çay araştırma geliştirme merkezinin olması lazım. Baktığımız zaman Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin öne çıkmış olduğu bölüm ziraat bölümü. Çünkü nedir? Erzurum bir tarım ilidir. Ama bunun yanında Rize'ye baktığımız zaman, Rize'de ne kadar turizm vs. konuşulsa da bakın çayın hacmini çekip aldığınızda Rize'de 350.000 nüfustan 35.000 nüfus kalıyor. Dolayısı ile bu dinamiğin iyi desteklenmesi lazım." (K-3)*

Üniversitenin sosyal etkinlik olarak düzenlediği programların doğrudan vatandaşa bir katkısının olmadığını belirten K-14, üniversiteden topluma yarar sağlayacak projeler beklediğini ima etmiştir.

> *"Üniversitenin elle tutulur bir çalışması yok. Baştaki insanlar açısından söylüyorum, aman kurallara uygun olalım; üniversitedeki tüm sorumlular kendi işlerini yapsınlar yeterden ziyade aman bize laf gelmesin, büyüklerimiz kızmasından başka hiçbir şey yapmıyorlar. Şiir okuyan birini tutup, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde sahneye çıkarmak proje değil yani. Proje, 7'den 70'e, köyde yaşayandan şehirlisine hepsini aynı portalda toplayabileceğiniz bir şey yapmaktır. Bir sanatçı getirdiğiniz zaman o benim köyde yaşayan Ayşe Teyzem'e hitap etmeyen bir şey yani ki o adam da bir parayla geliyor zaten. Tiyatro geliyor, Çanakkale ile ilgili, benim ecdadımın yazmış olduğu destanı bana parayla satıyor adam. Ben bunun farkındayım, ama o farkında değil. Bu bir proje değil." (K-14)*

3. Çalışmaların Arttırılması

Üniversitenin Cumhurbaşkanının ismini taşımasının bir avantaj olduğunu vurgulayan K-5, kaliteyi arttırmak için çalışmaların ve hizmetlerin daha üst seviyede olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Türkiye'deki birçok üniversitenin çalışmalarına baktığın zaman, isminin de tabii Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanımızın ismi olması da bence bir avantaj yani. İsmi duyunca insan bir durak-sıyor. Fark ediyor çalışmalar. Diğer illere, üniversitelere baktığın zaman, gönül istiyor ki çalışmalar, hizmetler daha üst seviyede olsun. Ama dediğim gibi her yıl üzerine koyuyor. İnşallah bundan sonra da bu hizmetlere devam edecek yani, kaliteyi eğitimi arttırarak devam edecek." (K-5)*

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin kendisiyle birlikte kurulan üniversitelerden iyi durumda olduğunu ifade eden K-7, marka üniversite olabilmesi için bilimsel ve akademik çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Tabii bizim kurulan üniversite yeni kurulan bir üniversite, yeni yeni emekliyor. Ama kendisi ile birlikte kurulan üniversitelerin bir-iki kat daha ilerisinde. Dolayısı ile şu anda iyi gidiyor. Ama giderek hızlanması lazım. Onun için bazı altyapı eksiklikleri var, sosyal sorumlulukları olduğunu söyleyebiliriz. İnşallah bunların da kısa sürede düzeltilmesini ümit ediyoruz ki çalışmaları da var. Onları da hallederse, üniversitemizi ileri noktalara taşıyacağımıza inanıyoruz. Ama biraz daha araştırma-geliştirme yönünden fena değil, ama marka üniversite olacaksak çok daha bilimsel, akademik çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini düşünüyorum." (K-7)*

Üniversitenin öğrenciler için sertifikalı seminerler düzenlemesi gerektiğini dile getiren K-19, üniversitenin bu konuda çalışma yapmasına ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır.

> *"Sosyal projelerine hâkim değilim açıkçası. Takip ettiğim kadarı ile KTÜ bu anlamda çok aktif, sürekli sempozyumlar, eğitimler, konserler vs. Onları en azından kızımdan takip ediyorum. Özelde okumasına rağmen onların programlarına katılıyor. Rize'de bölümüne göre o da özel sektörün düzenlediği bir iki eğitime katıldı. Ben üniversiteyi bu noktada zayıf buluyorum. Yıl içerisinde kaç tane eğitim ya da konser vs. etkinlik yapıyor üniversite kendi içerisinde? Sayısı yok değil mi, çünkü hiç yapmıyordur diye düşünüyorum. Öğrencinin motivasyon açısından bu enerjiye ihtiyacı var. Tam bu dönemde eğitimlerin ve seminerlerin çocuklara çok şey katacağını düşünüyorum. Bunlar önemli, hele bir de sertifikalı eğitimler önemli. Çocukların sertifikalara da ihtiyaçları var. Bunları dışarıdan alana kadar, bence kendi içerisinde verebilir. Çocuklar dışarıya gidiyor, Trabzon'a ya da İstanbul'a gidiyorlar. Buradaki üniversite bu konuda sönük. Bu üniversitenin açıkçası*

yönetim şeklini beğenmiyorum. Bu kadrosundan kaynaklı mı veya işte başlarından kaynaklı mı bilmiyorum; ama açıkçası eleştirilecek çok tarafları var." (K-19)

4. Bilimsel Çalışmaları Uygulamaya Aktarılması

Yıllardır sahada çalışan uygulayıcılar teori ile pratik arasında uyum sorunu olduğunu sürekli dile getirmişlerdir. Geniş kitlelerde üniversitelerin ürettiği bilimsel çalışmaların uygulamaya aktarılmasında yetersizlikler olduğu ya da uygulamayla örtüşmediği görüşü yaygındır. Rize halkı da üniversitenin bilimsel çalışmalarının uygulamaya yeterince aktarılamadığını düşünmektedir. K-9, üniversite hocalarının yaptıkları bilimsel çalışmaların reel dünyadan uzak olduğuna dikkat çekmiş ve pratikte işe yarar çözümler üretmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

"Üniversitedeki arkadaşlarımız, akademisyenlerimiz bilimsel çalışma yapıyorlar, halk için yapıyorlar; ama halktan kopuklar, halkın içine girmiyorlar. Yani bir ticari işletmenin uzun soluklu dededen toruna üç kuşak devam edilebilmesi için bir bilimsel çalışma yapılıyor; ama tozlu raflarda kalıyor. Alana inip, sahaya inip bilimsel çalışma yapan akademisyenler bu işin pratiğinde hangi zorluklar var ve çözümleri nelerdir diye bir iletişim kurmuyorlar; ben şimdiye kadar görmedim." (K-9)

Üniversitede gerçekleştirilen bilimsel toplantılarda ele alınan konuların uygulamaya aktarılması gerektiğini vurgulayan K-1, bu çalışmaların halka yayılması gerektiğini ifade etmiştir.

"Ben tabii ki bunların yetersiz olduğunu düşünüyorum. Ben de birkaç konferansa davet edildim; katıldım, katılmayı kendime görev addettim. Ama yani bunun halka yayılması, halkın buraya çekilebilmesi, halk dediğin zaman işi yönetecek olan, yönetici kadrosunu en azından buralara gelmesi, bu sadece lafta değil, konuşmada değil, icraatta oradaki sunumların mutlaka tatbik edilmesi lazım." (K-1)

5.Üreten ve Sorgulayan Bir Üniversite Olması

Üniversitenin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ismi ile yürüdüğünü belirten K-2, bilimsel çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını düşünmekte ve bu durumun araştırılıp sorgulanması gerektiğine dikkat çekmektedir.

"Üniversite sadece Recep Tayyip Erdoğan ismi ile yürümüyor. Recep Tayyip Erdoğan'ın değerini tartışmaya açamayız. Bugün var olan Recep Tayyip Erdoğan'ın ismi ile yürüyen oradaki o bütün kadro, yarın yok olup gidecek, kendileri bir şey üretmediği, ortaya çıkarmadığı zaman. Bu anlamda da proje bazlı olarak, hiçbir projenin altında bu isimlerin imzası olmazsa, başarıyı yakalama şansı yok. Bugün Türkiye

Cumhuriyeti'nde bütün okulları, araştırma merkezlerini dolaşın, bilimsel çalışmaların Türkiye'de alanında ilk 10'a giren hoca var mı? Yok. Ben bilmiyorum. O manada üniversitenin kendini oturup sorgulaması lazım. Bugün sadece Recep Tayyip Erdoğan ismi ile en ön sırada oturanlar, yarın Recep Tayyip Erdoğan olmadığı zaman üniversitenin nasıl bir anda en yüksekten dibe düştüğünü görecekler. O gün ise, çare bulunamayacak. O anlamda bugünden çare bulmak lazım. Bugünden çare bulmak için de araştırmak, sorgulamak lazım. Sorgulayan insanları da konuşan insanları da susturmamak lazım. Bugün üniversitenin yaptığı, konuşan insanları susturuyor. Çok yanlış bir teknik. Hiçbir projenin altında da topluma yön verici beyanatı, açıklaması yok." (K-2)

Üniversite öğrencisinin özgürce fikirlerini söyleyebilmesi gerektiğini vurgulayan K-12, şu anki üniversitelerin eski lise ayarında olduğunu belirtmiştir.

"Üniversiteler özgür olsa, siz Rektör'e gidebilseniz, üniversitede öğrenci aklına gelen şeyi ülke ile ilgili geleceği ile ilgili her şeyi söyleyebileceği şekle gelince o zaman üniversite olarak kabul ederim. Ama şu anki üniversiteler eski lise ayarında bir faaliyet içerisindeler." (K-12)

6. Sosyal Sorunlarla İlgili Çalışmalar Yapması

Rize İli'nde köyden kente göç nedeniyle sosyal uyum sorunları olduğuna dikkat çeken, K-8, üniversitenin bu tür sosyal konularda çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

"Köyden kente göç var şu anda; köyle çok ciddi bir şekilde boşaldı. Köyden kalkan insanlar şehre geldi; ama şehrin sosyo-kültürel yapısı çok yüksek olan yerlere değil. Daha ucuz, şehrin kenar semtlerine geldiler. Gelirken de şöyle bir şey var; ne kentte olabildiler ne köyde kalabildiler. Yani iki arada bir derede. Dolayısı ile bunlar kendi kültürlerini oluşturmaya başladılar. Yeni bir kültür oluşmaya başladı. Bu kültürde yetişen insanlar, gençler ve çocuklar da ayrı bir sosyal sorun haline geldiler. Okul başarılarına baktığınızda okul başarılarının düşük olduğunu görüyoruz. Çok kolay zararlı alışkanlıklar edinebildiğini gördüm. Mesela sigara, tütün mamullerine kolay alışabiliyor, alkol gibi. Belki bu konuda üniversite çok ciddi çalışma yapabilir." (K-8)

Rize'nin sorunlarının medyada konuşulması gerektiğini vurgulayan K-11, şehirde sosyal araştırma yapılması gerektiğine ve kent kültürünün anlaşılmasının önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

"Rize'nin sorunlarını tartışan bir televizyon programı niye olmadı mesela. Bir sosyal araştırma yapılabilir mesela Rize'de. Nerelerde hata yapılmış, binalar, sokaklar vs. Kamu yönetiminin kent kültürünü çok iyi tanıması gerekir." (K-11)

7. Faaliyetlerin Yeterli Duyurulması

Üniversitenin faaliyetlerinden haberdar olmadığını belirten K-21, sosyo kültürel faaliyetlerin yetersiz olduğunu vurgulamıştır.

> *"Bu tür şeylerden ben çok haberdar olamıyorum. Afişlerden görüyorum, ama öğrenciye yönelik olanı daha az görüyorum. Daha çok belediye üzerinden yürüdüğünü sanki görüyorum. Üniversite'nin direkt dahil olduğu bir şey duymadım. Kendileri üniversite içerisinde yapıyorlarsa, onu bilmiyorum. Üniversite'nin bahar şenliklerini ben duymadım, var mı bilmiyorum. Normalde olması lazım, her üniversitede olan bir şeydir bu. Mesela Rize Üniversitesinin tiyatro kolunun bir tiyatro yapıp yapmadığını duymadım, bilmiyorum. Yok diye biliyorum. Bu tür faaliyet konusunda eksikler. Özellikle Çayeli'nde gördüm müzik aletini kullanma, müzik kursları, müzik aletine karşı bir ilgi var. 15-20 yaşındaki öğrencilerin geçen müzik konseri vardı onlara gittim. Üniversitenin sosyal, kültürel faaliyet açısından eksik olduğunu düşünüyorum." (K-21)*

Üniversitenin yaptığı faaliyetleri iyi duyurması gerektiğini belirten K-22, tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

8. Sektör Uygulamalarına Değer Verilmesi

Rize İli'nde başarılı uygulamalar gerçekleştiren iş adamlarının üniversiteye davet edilerek öğrencilere deneyimlerini aktarmalarına fırsat tanınması gerektiğini ifade eden K-9, öğrencilerin bu tecrübelere ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır.

> *"Üniversitenin şöyle bir eksiğini görüyorum. Örneğin bir şehrin en başarılı işadamları vardır, ödül almış, plaket almış, vergi rekortmeni olmuş insanlar. Bu insanlar üniversite gözünde hiçbir anlam ifade etmiyor; umurunda bile değil. Ben olsam bu rekortmenleri bir panelde, bir söyleşide konuştururum. Nasıl bu başarıyı elde ettiniz, nasıl vergi rekortmeni oldunuz, nasıl işinizi büyüttünüz, nasıl Rize gibi ülkenin en doğusunda kalan ücra köşesinden nasıl ihracat yaptınız, nasıl başarılı oldunuz. Bunları bize anlat bakalım, öğrencilerimiz duysun. Öğrenciler başarı hikayelerinden uzak yetişiyorlar. Birçok öğrenci babasının başarı hikayesini bile bilmiyor, merak da etmiyor. Bu öğrenciler sanıyor ki biz lisans mezunu olursak bizi bekleyen milyonlarca işadamı var, iş var, devlet bizim için kırmızı halı serip bizi beklemeye başlamış. Asla öyle bir şey yok, olmamalı da. Kırmızı halı başarılı insanlara serilmelidir, başarılı insanlar alkışlanmalıdır." (K-9)*

9. Üniversitenin Yeniliklere Açık Olması

Üniversitenin teknolojiyi kullanarak uzaktan eğitim verecek donanımda olması gerektiğini ifade eden K-1, üniversiteden yeni teknolojik ürün tasarımı beklediğini vurgulamıştır.

"Siz bugün üniversitenizde telekonferans yoluyla İngilizce ders yürütebilirsiniz. Direkt oradan buraya öğretim görevlisinin gelmesine gerek yok. Artık Avrupa'nın her yerinde, İngiltere'de öyle yerler var ki bir üniversite oradan buraya ders veriyor. Rize Üniversitesi'nin böyle bir şeyi var mı? Yok. Mutlaka olması lazım. Onun teknolojisini ortaya koymak zorundasın. Bir de biz ne üretebiliyoruz? Bugün 70-80 tane üniversitemiz var. Biz ne ürettik, hangi teknolojik ürünü ürettik de bir başka devlete satabildik?" (K-1)

10. Sürekli Eğitim Merkezinin İstihdama Yönelik Kurslar Açması

Üniversitenin sürekli eğitim merkezinin istihdama vesile olacak kurslar açtığını belirten K-18, bu kursların duyurusu için daha çok reklam yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

"Bilimsel çalışmaların şehre büyük bir katkı sağlayacağı noktasında kanaatlerim var. Bu da araştırma görevlilerinin, üniversitedeki hocalarımızın katkısı ile olacaktır diye düşünüyorum. Sürekli Eğitim Merkezinin kursları birçok alana faaliyet gösteriyor. Kurumumuzla ortak çalışmaları da oldu, girişimcilik kursları, tıbbi sekreterlik kursları oldu. İstihdam yaratabilecek alanlarda da kursları oldu. Fakat toplumumuzun bunları ne denli takip edebildiği konusunda biraz daha reklamını arttırabilmemiz gerekiyor." (K-18)

F. Akademisyenlerin Rize'ye Katkıları

Bir şehrin imajının gelişmesinde, şehirde yaşayan nitelikli insan sermayesi düzeyinin artırılması oldukça önemlidir. Bu konuda üniversitelere büyük görevler düşmektedir. Üniversiteler aracılığıyla başarılı akademisyenler, öğrenciler ve yatırımcılar şehre çekilmektedir. Bilim insanlarının şehre gelmesi sonucu olarak şehirlerdeki profesyonel ve nitelikli iş gücü artmaktadır (Avcılar, Açar, & Yenilmez, 2017). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi her geçen gün yeni açılan fakülte ve bölümleriyle farklı disiplinlere sahip akademisyenlerin Rize İli'nde gelmesini sağlamaktadır. Ayrıca geleceğe yatırım yapma amacıyla genç araştırma görevlilerini bünyesine katarak bilimsel alt yapısını güçlendirmektedir. Araştırma kapsamında katılımcılara; *"Üniversitedeki akademisyenlerin Rize'ye olumlu/olumsuz ne tür katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?"* sorusu yöneltilmiş ve bu konudaki görüşleri alınmıştır.

1. Akademisyenlerin Halkın İçinde Olması

Akademisyenlerin yaşadığı toplumla kaynaşması gerektiğini belirten K-1, akademisyenlerin pek çok konuda halkla istişare etmesinin önemine değinmiştir.

"Akademisyenlerin tabii ki toplumun, Rizemizin içinde halkla

kaynaşması gerekiyor. Yani öğretmen kendi lokalinde, akademisyen kendi lokalinde olmaması lazım. Halk nerede akademisyen orada olması lazım. Çay tarlasında, çayla ilgili üniversitenin bir birimi varsa, oradaki ekipmanı veya akademisyeni tarlaya gidip vatandaşla olması lazım, köye gitmesi lazım, taşraya gitmesi lazım, kasabasına gitmesi lazım. Yani o insanlar ile iç içe olması lazım. Çünkü bu insanlar ile kaynaşması gerekir ki yapacakları işler de istişare sonucunda isabetli ve doğru olsun." (K-1)

Akademisyenlerin yerel yönetimle, sivil toplum kuruluşlarıyla ve halkla bütünleşmesi gerektiğine vurgu yapan K-4, akademisyenlerin bilgilendirme, yönlendirme ve eğitme misyonlarının olduğunu ifade etmiştir.

"Akademisyenler kendi aralarında ne kadar sosyaller bilmiyorum, ama toplumun içerisinde varlar mı? Sivil toplumu yönlendirmede varlar mı? Şehir konseylerinde varlar mı? Şehrin gelişimine yönelik katkı sağlıyorlar mı? O noktada soru işaretlerim devam ediyor. Yani akademisyenler biraz bütünleşmeli sivil toplumla, yerel yönetimlerle, halkla vs. Bunların niçin yönlenmesi konusunda araştırmasını yapıp o anlamda medyayı, sosyal medyayı kullanmak suretiyle halkı bilgilendirme, yönlendirme, eğitme gibi misyonu üstlenmeliler akademisyenler." (K-4)

Akademisyenlerle halk arasında kopukluk olduğunu düşünen K-6, halkın resmiyetten hoşlanmadığını akademisyenlerle daha içli dışlı olmak istediklerini belirtmiştir.

"Akademisyenlerle halk arasında kopukluk yoktur. Bizim halkımız o hususta çok şeydir, dışarıdan gelen görev yapmış insanlara halk çok iyi davranır. Halk ile devlet görevlisi olsun, üniversite hocası olsun, aralarında kopukluk olduğunu düşünmüyorum. Ama bizim halkımız tez canlıdır, biraz da içli dışlı olmak ister. Böyle fazla resmiyetten hoşlanmayan bir milletiz. Buna ayak uyduranlar çoktur, pek sorun olmamıştır bugüne kadar." (K-6)

Akademisyenlerin yoğun olması nedeniyle alana inemediklerini dile getiren K-9, halkla daha yakın iletişim kurmaları gerektiğini vurgulamıştır.

"Bürokratik çalışmalar etkinlikler üniversiteyi kilitliyor. Toplantılar, seminerler, akademik çalışmalar, şunlar-bunlar. Üniversite özgür değil. Akademisyenler alana inemiyorlar, inmeye vakitleri yok ki. Doktor olacak bir öğrencin hasta yakını ile hiç iletişim kurmuş mu acaba? Hasta yakını olmak nasıl bir şeydir? Bir hasta yakını ile konuşursa, hasta yakınına nasıl muamele edilmesi gerektiğini o zaman anlar. Diğer türlü anlamıyor. Konuşuyor, bekle kapıda, çık dışarı diyor." (K-9)

Ayrıca K-9, akademisyenlerin masa başında yaptıkları çalışmaların

toplumsal gerçeklikten uzak olduğunu belirtmiştir.

"Akademisyenlerin şehirden kopuk olduklarını düşünüyorum. Hocaların, akademisyenlerin sosyal politikalarda, siyasi meselelerde yapmış olduğu yorumlar hiçbir zaman neticelenmiyor. Tam dediklerinin tersi çıkıyor. Masa başında tahlil yapıyorlar, sokakta değiller. 15 Temmuz'u hangi sosyolog tahmin edebilirdi? Böyle bir girişim olacak, insanlar tankların önüne inecek. Kim diyebilirdi? Hiçbir akademisyen bunu diyemezdi, dememiştir de. Halkın içine girseler, halkın reflekslerini ölçecek sorular sorsalar, elbette bilirler." (K-9)

Halkın bilimsel yayınları takip etme imkânının olmadığını belirten K-12, akademisyenlerin yerel sorunlarla ilgili halkı bilgilendirmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Bilimsel raporlar, yayınlar, bunlardan zaten bizim haberimiz yok. Halkla bütünleşme yok. Rize'nin geleceği ile ilgili, sadece çaysa, o zaman bizim çayın ne olduğunu, nasıl olacağını, üniversitede bunu yapması lazım. Çay, tarım olan bir yer burası. Ziraat Fakültesi'nde hiçbir şey yok. Mezun olacak çocukların gelecekte iş planlamaları var mı?" (K-12)

Akademisyenleri pek tanımadığını belirten K-14, akademisyenlerin daha çok halkın içinde olmasını arzuladıklarını dile getirmiştir.

"Üniversitedeki akademisyenler kim ki yani ben bilmiyorum. Adamı tanımıyorum ki nasıl katkısı olabilir bana onu bileyim. Akademisyenlerden bir tanesi bir gün çıkıp bir konuda bize eğitim verdiler mi ben bunu sorgularım. Günlük mesaisini bitirmekten başka ne yaptılar ben onu sorgularım. Bugün bir milat benim için kapımızdan içeri birisi geldi, konuşuyoruz." (K-14)

Akademisyenlerin şehre olumlu katkısı olacağına vurgu yapan K-18, şehirdeki sosyal ve kültürel projelerin üniversite tarafından desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

"Kanaatimce akademisyenlerin hiçbir şehre olumsuz katkısı olmaz. Bilim insanlarının bu ülkeye, bu şehre katkısı olacağı fikrindeyim. Çünkü burada aydınlığa kavuşmamış kesim var, bilgilendirme çalışmalarının arttırılması lazım. Üniversitenin şehir hayatında daha fazla söz sahibi olması lazım. Sosyal projelerin, kültürel projelerin üniversite destekli olması lazım. Akademik altyapılarının hazır olması lazım. Bu konuda üniversiteden şehrimizin destek alması lazım. Tabii ki üniversitemizin kendi çapında birtakım faaliyetleri vardır. Ama bunların daha yeterli olması için şehrimizin ve şehrimizin kurumlarının da bunlara daha fazla katılması gerektiğine inanıyorum. Üniversite daha fazla destek almalı ki bu noktada başarılı olsun." (K-18)

K-22, akademisyenlerin halkla fazla iç içe olmadığını ifade etmiştir.

"Üniversitedeki akademisyenler halkla fazla iç içe olmuyor. Za-

ten Rize küçük bir şehir, herkes artık işinden evine evinden işine mi gidiyor artık." (K-22)

Akademisyenlerin kendi içine kapalı olduğunu düşünen K-23, hocaların halka yönelik daha çok program yapması gerektiğini ifade etmiştir.

"Benim gördüğüm kadarı ile akademisyenler kendi içlerinde kapalı. Akademik camianın içinde kalmışlar, oysaki misal burada birçok öğrenci toplulukları var, halk var. Hocalar çıkıp halka bilgi verebilirler, konuşma yapabilirler, halkla daha bütünleşik olabilirler. Aslında halkın içinde olması gereken branşlar var, ama asla halkın içinde değil. Kendi içine kapanmış, sadece akademik çalışma yapıyor." (K-23)

Akademisyenlerin halkla bütünleştiğini dile getiren K-17, akademisyenlerin insanlara üsten bakmadığını, çözüm üretme noktasında elinden geleni yaptıklarını belirtmiştir.

"Sosyal ilişkiler açısından akademik kadronun halkla bütünleştiğini düşünüyorum. Hangisinin yanına gittiysem çok rahat gitmişimdir, çok da içten insanlar, üstten bakan hiçbir tanesine rastlamadım, sağ olsunlar. Bir işi çözme noktasında da elinden geldiğini gösteriyorlar. Ben hocalardan memnunum." (K-17)

2. Akademisyenler Açısından Şehrin Sosyo-Kültürel İmkânlarının Kısıtlı Olması

Akademisyenlerin barınma, sağlık, çocuklarının eğitimi, sosyal ve kültürel etkinlikleri gerçekleştirebilecek alanlar vb. ihtiyaçları üniversitenin bulunduğu şehir tarafından karşılanamazsa; akademisyenin şehre ve üniversiteye bağlılığı azalacaktır (Ergun, 2014). Büyük şehirlerle kıyaslandığında Rize'nin akademisyenler açısından sınırlı imkânlara sahip olduğunu dile getiren K-5, lojman ve sosyal donatı konusunda şehrin eksikliklerinin olduğunu vurgulamıştır.

"Burada şu var, bu akademisyenlerimiz için olur, doktorlarımız için olur, Rize dediğimiz gibi sosyal, kültürel bir şeyi yok. Rize merkeze baktığımız zaman düşün bir Trabzon'a göre, bir İstanbul, Ankara, bir Samsun, Ordu'ya göre, tabii sosyal çevre zayıf. Yani yeni yeni bu altyapılar oluşturulmaya çalışılıyor. Bir akademisyen, bir doktor neye bakıyor? Düşün Rize'de bir AVM'miz yok. Yeni temel atıldı, ne yapıyor vatandaş, Trabzon'a gidiyor. Trabzon'a gidenlerin %40'ı Rizeli, toplam harcamanın %40'ını Rizeli vatandaşlar oluşturuyor. Sosyal şeyi yok, bu altyapıyı yapmak lazım. Bir akademisyen olsun, bir doktor olsun hafta sonu çoluk çocuğu ile gidebileceği yer yok, bunlar önemli yani. Bir şehrin ilerlemesine, beyin göçü almasına, kaliteli doktorlar, kaliteli akademisyenler. Recep Tayyip Erdoğan ismi yeterli olmaz yani, bu altyapıyı da sunmak lazım. O yönde eksiğimiz var. Düşün bir doğru

dürüst 5 yıldızlı bir otelimiz yok; daha yeni yapılıyor. Bunları düşünmek lazım. Sosyal donatı anlamında çok eksiğimiz var. Lojman konusunda hocalarımızın sıkıntıları var. Tabii bunları aşmak lazım, bunlar önemli yani." (K-5)

Akademisyenler için sosyal imkânların yetersiz olduğunu dile getiren K-6, bu nedenle imkânların geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Burada çok nitelikli, çok başarılı hocaları, profesörleri, bu bölgede durdurabilmek için, yani burada ikamet etmesini rahat bir şekilde sağlayabilmek için bazı imkânların yapılması gerekir. Burada sosyal yönden tatmin olmuyor çocukları ve eşleri. Biz büyükşehirde yaşamak istiyoruz, burada çocuklarımızın istediği şekilde yaşama imkânı olmuyor gibi bazı mazeretleri oluyor. Şimdi tabii ki olmayabilir, doğrudur. Bu memlekette eksik olan bir şey var tabii. Büyükşehirler gibi her istediğini yapma, bulma imkânı yok tabii ki. Dileğimiz burayı biraz daha cazip hale getirip, onları burada durduracak, öğretim üyesi olsun, hastanede hocaları, profesörleri olsun, onların daha çok burada imkân sağlayabilecek durumları olsun, onlar da burayı tercih etsin. Zoraki kimseyi burada durdurma imkânı yok." (K-6)

Akademisyenlerin belli zorlukları göze alarak Rize'yi tercih ettiklerini ifade eden K-14, şehir olarak eksikliklerin neler olduğunun akademisyenlere sorulması gerektiğini belirtmiştir.

"Dışarıdan gelen akademisyenler zaten belirli zorunluluklarla buraya geliyorlar, ben ona inanıyorum. Ataması buraya düşüyor, adam geliyor yani. İlk fırsatta çekiyor, gidiyor. Bir kere dışarıdan gelen akademisyeni sen Rize'de nasıl tutacağını düşünmeli. Dışarıdan gelen bir akademisyene neden Rize'de kalması gerektiğini anlatmaya yüreği olan bir Rektör, Dekan var mı? Veya Rize'de nelerin eksik olduğunu ona anlatmalı veya ondan Rize'de nelerin eksik olduğuna dair öğrenen var mı?" (K-14)

Öğretim üyesinin eğer Rizeli değilse Rize'de durmak istemeyeceğine dikkat çeken K-15, büyükşehirlerde daha çok imkân olduğunu vurgulamıştır.

"Ben öğretim üyesi olsam ve Rizeli olmasam burada olmazdım. Buraya gelip çok iyi bir göz cerrahı olup doçentlik sahasında buraya gelip profesör olmak isteyen çok kişi olamaz. Buralı değilse eğer, bakın altını çiziyorum, buraya gelip aynı zamanda çok yüksek hem maddi hem manevi doygunluğu sağlayabileceği bir kent olmadığı için, ben de bir Rizeli anne-babası burada olan bir insan olmasaydım ve öğretim görevliliği için bir yerden başlamak isteseydim, burası olmazdı. Çünkü beni doyurabilecek bir sosyal çevre yok, beni doyurabilecek bir eğitim seviyesine sahip muayyen çevre yok. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi anlatan bir hoca ile Ankara Üniversitesi'ndeki aynı olur mu? Ankara'dakine gelen öğrenci 10.000'de. Rize'deki kaçta

bilmiyorum." (K-15)

K-19, Rize'ye gelen akademisyenlerin tam katkı sağlayacakları dönmede Rize'den gittiklerini belirtmiştir.

> *"Öğretim görevlileri, eğitimciler de Rize'de durmuyor. Gelen burayı bir görev yeri olarak görüyor. Tam katkı sağlayacağı dönemde bırakıp gidiyor. Yani şehrin göç verdiğini düşünüyorum, gelenin de kalmadığını düşünüyorum. O anlamda da önlemler alınması gerektiğini düşünüyorum." (K-19)*

Büyük şehirden bir akademisyeni Rize'ye getirmenin zor olduğunu belirten K-23, Rize İli'nin eğitim imkânlarının kısıtlı olduğunu ifade etmiştir.

> *"Şimdi İstanbul'dan bir doçenti buraya getirmek çok zor. İstanbul'un imkânlarına bakıyor, üniversiteye bakıyor, şehre bakıyor, şehrin imkanlarına bakıyor, çocuğunu hangi okula göndereceğine bakıyor, özel okulun var mı, özel okulun kalitesi nerede, devlet okullarının durumu ne, sosyal yaşam alanların ne kadar, bunlarla alakalı üniversitenin biraz gelişmesi." (K-23)*

3. Akademisyenlerin Şehre Yeterince Katkı Sağlamaması

Akademisyenlerin asli görevi öğrencilere eğitim vermek ve kendi uzmanlık alanı doğrultusunda bilimsel çalışma yapmaktır. Akademisyenlerin yaptığı bu çalışmaların halka yansıması doğal olarak dolaylı yollardan olmaktadır. Ancak şehirde yaşayan insanlar akademisyenlerden görev yaptıkları şehre doğrudan katkı sunmalarını beklemektedir. Akademisyenlerin yurt dışında edindikleri bilgi ve deneyimleri bulundukları şehrin imkânlarını geliştirmek için kullanmaları gerektiğine dikkat çeken K-1, üniversitenin şehirleşme, planlama, ulaşım gibi konularda destek sunması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Üniversitenin bazı öğretim görevlileri Amerika'ya gidiyor, Almanya'ya gidiyor, İngiltere'ye gidiyor, Fransa'ya gidiyor. Bunlara bakıyorlar, üniversitelere bakıyorlar, şehirleri görüyorlar. İşte oradaki teknolojiyi, oradaki şehirleşmeyi, oradaki toplu taşımacılığı buraya aktarması lazım. Bunları konferans haline getirip, işlemesi lazım, ta ki yapılıncaya kadar. Bu konuda Üniversite yetersiz. Bilgi, teknoloji, ulaşım, şehirleşme, planlama, estetik görünüm, bütün bunlar üniversitenin işidir. Üniversite bu konuda mutlaka, ayda iki-üç sefer bilgileri gerekirse kanaat önderlerini, mimarını, mühendisini toplayacak; 'Rize, şehir nasıl olur?' anlatacak." (K-1)*

Akademisyenlerin şehre bilimsel anlamda katkı sunması gerektiğini ifade eden K-2, Rize'deki büyük projelerin içinde akademisyenlerin olmadığını dile getirmiştir.

> *"Normalde insanların albenisi olması lazım. Bu manada Rize'de*

henüz öyle bir yapı yok. Bir tane hoca da bazı kişileri tenzih ediyorum, birkaç tane haricinde diğerlerinin bireysel anlamda hiçbir getirisi yok. Araştırmacı hocaların da ben biraz soğutulduğunu düşünüyorum; uzaklaştırıldığını düşünüyorum. Öyle bir sıkıntı var. Bina yaparak, betonarme yaparak başarılı olduklarını kimse düşünmesin; öyle bir şey yok. Öyle bakmamak lazım. Buraya bilimsel ne kazandırdıklarına bakmak lazım. Yani iki tane yeni balık keşfi veya ilk defa yapılan bir ameliyat, üniversitenin tanıtımına yaptığı katkı veya Rize'deki dünyanın en büyük ikinci deniz dolgu hava limanı, dünyanın ikinci büyük tüneli Ovit'te yapıldı. Ama bunların hiçbirinde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin adı yok, imzası yok. Öyle olduğu zaman bu profesörler şehre olumlu katkı yapmış desek yalan olur. Kendimizi kandırmış oluruz. Kandırmayacağız yani, profesör de alınmayacak. Kişi vazgeçilmez adam değil. Daha iyisi, bir de yani insan yerini devredebilmeyi bilmeli. O manada da iyi insanların önü açılmalı. İyi insanların önü açılmıyor. Nasıl bir çözüm olur? Ne yapılabilir bu anlamda bilmiyorum ama. Kadrolaşma şeklini değiştirmesi lazım üniversitenin. Ahbap-çavuş ilişkisinin olduğu çok konuşuluyor." (K-2)

Akademisyenlerin üniversiteye ve şehre büyük umutlarla geldiğini ifade eden K-21, Rize'ye katkı yapmak istediklerini ancak bazı şeyleri aşamadıklarını vurgulamıştır.

"Olumsuz demeyelim de akademisyenler, istedikleri katkıyı yapamayanlar gidiyor, ben onu gördüm. Büyük umutlarla gelenler, ben onu duydum birebir, büyük umutlarla gelip gidenler çok gördüm. Demek ki Rize'ye yapmak istedikleri bazı şeyler var, bunlar bazı şeyleri aşamadıkları için gidiyorlar. Kalanlar ya bunu kabulleniyor ya da bu kadar yapabiliyorlar. Bence orada bir sıkıntı var. Bence katkı yapamıyorlar istedikleri kadar." (K-21)

Rize yerelinde trafik, işsizlik, zararlı böcekler vb. pek çok sorunla akademisyenlerin ilgilenmediğini belirten K-21, Tıp Fakültesi'ndeki akademisyenlerin halka daha yakın olduğunu ifade etmiştir.

"Rize özelinde akademisyenlerin çalışma yaptıklarını ben görmedim. Trafik mesela büyük sorun, işsizlik, üniversitenin işsizlikle alakalı bir çalışmasını duymadım. Bir tane çayda böcek çıktı bahçelerde, Ankara'dan, İstanbul'dan bir yerden geldiler, bir sorun yok deyip gittiler. En bariz üç sorun benim gördüğüm, bildiğim, daha da insanlar çoğaltabilir. Dediğim gibi daha üniversite tam üniversite olmadığı için belki de başka olaylardan dolayı hiç bunlarla ilgilenemiyorlar belki de. Akademisyenlerin toplumdan soyutlandığını düşünmüyorum, zaten gelenlerin bazısı Rizeli olanlar ya da Rize ile bağı olanlar. Belki ben Tıp Fakültesi'ni tanıdığım için, diğerlerini bilmediğim için. Genelde bilinen insanlar, göz önünde olan insanlar, gayet de halka yakınlar." (K-21)

4. Akademisyenlerin Daha Çok Araştırma Yapması

Akademisyenlerin daha çok araştırma yapması gerektiğine dikkat çeken K-2, üniversiteyi topluma, ülke gündemine taşıyacak başarılı çalışmalar yapılmasını arzuladıklarını ifade etmiştir.

> *"Profesör dediğin adam üretici, yöneltici, yönlendiricidir. Profesörün hata yapma şansı var; zaten bu bir araştırma, uzman bir kişi. Sonuç olarak mesela bir profesör yeni bir ameliyat çeşidi buldu, yeni bir teknikten 100 tane hastasında başarısız olduysa, bana göre 100 ayrı modeli denemiştir ve o ameliyat için olmayacak 100 farklı modeli bulmuştur. Bir sonraki ameliyatta o 100 modeli denemeyecektir. Yeni bir arayış içerisinde olacaktır. Üniversitedeki profesörlerin de araştırmalarını, çalışmalarını bu şekilde yapması lazım. Yani bu anlamda su ürünleri fakültesindeki balık türlerini çalışan hocadan başka araştırmacı yok yani. Üniversiteyi topluma, Türkiye'ye, gündeme taşıyan, anlatan…" (K-2)*

Özellikle çay konusunda farklı ürün tasarımları yapılması gerektiğine dikkat çeken K-3, akademisyenlerin bu konuda çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Çay üreten bütün ülkeleri dolaştım. Bizde siyah çay var, yeşil çay kısmi var. Bir de geçen iki yıl içerisinde beyaz çay üretimine girdik. Ama dünyada 14-15 çeşit çay üretiliyor. Bunlar fermantezli, fermantezsiz, kafeinli, yüksek kafeinli, düşük kafeinli, üretimin canlanması, hızlanması ve bunu söylerken de yine böyle kendi pazarımız anlamında söylemiyorum; dünyanın beklentisi bu. Dünya farklı ürün bekliyor. Bir şeyleri keşfetmek, çizginin dışına çıkmakla olur. Biz yıllardır, üniversitesiz dönemlerde bunları deneme-yanılma yoluyla yaptık. Şimdi istiyoruz ki bilimsel olarak değerlendirilsin. Şu şu şu prosesten sonra şöyle bir ürün çıkıyor; biz sanayiciler bunu yapmaya hazırız. Devletimiz 2023, 2071 hedefleri koymuş kendisine, biz bu hedeflere gitmeye hazırız. Ama bize bu işgücünün yanında, bu fikir gücünün yanında bilimsel destek lazım. Gerçekten Rize'nin buna ihtiyacı var; üniversiteden beklentimin bir tanesi de budur." (K-3)*

Akademisyenleri olumlu açıdan eleştirdiğini ve saygı duyduğunu belirten K-16, gerçek çalışma yapan akademisyenin topluma yararlı bir birey olduğuna dikkat çekmiştir.

> *"Bir şey üretebilmek istiyorsan, bir şey geliştirebilmek istiyorsan, o konu hakkında iyi bilgi edinmen lazım, hayal kurman lazım, sabırlı bir şekilde çalışma yapman lazım ki geliştirebilmelisin bunu. O yüzden akademisyenleri hep olumlu yönden eleştiririm, çok saygı duyduğum bir meslektir. Gerçek çalışma yapan iyi bir akademisyense, gerçekten topluma yararı olan kişidir. Şu an çok rahat bir hayat güdülebiliyorsa, televizyonlarımız-uzaktan kumandalar vs. bunlar bilim sayesinde olmuştur. Bunları akademisyenler geliştirmiştir. O yüzden benim için*

çok farklı yerleri vardır akademisyenlerin." (K-16)

Akademik çalışmaların tozlu raflarda durmaması gerektiğine ve hayata aktarılması gerektiğine dikkat çeken K-18, çalışmaların akademik yükselme için değil toplum yararına yapılmasını arzuladıklarını dile getirmiştir.

"Bilim var, teknoloji var, ama dünyaya ayak uydurmamız için akademik çalışmaların hayata geçirilmesi lazım. Sadece tez olarak tozlu rafa kaldırılmaması gerekiyor. Yazılan tezlerin daha aktif bir şekilde piyasaya katkısı olacak şeyler olması gerekiyor. Yani sadece akademik yükselme önemli değil. Ülkemize bir toplumsal fayda sağlamak istiyorsak, akademisyenliği şunun için, ülkemiz için kullanmamız gerekiyor." (K-18)

5. Akademisyenlerin Üniversiteye ve Kente Uyum Sağlayamaması

Rize'ye gelen akademisyenlerin yeterli sosyal aktivite olmadığı için şehirde durmak istemediğine dikkat çeken K-1, toplumun kültür seviyesini geliştirmek gerektiğini belirtmiştir.

"Rize'ye gelen öğretim elemanları, bilim adamları kalmak istemiyorlar, durmak istemiyorlar. Neden? Sosyal aktivitesinin olmadığı, sosyal yaşantısının olmadığı bir yer olduğu için, insanlar biraz mutaassıp. Buna da biraz sabretmek lazım. Bunu da kazanmak lazım. İnsanların o seviyeye gelmesi için biraz uğraş vermek lazım. Toplumu o kültür seviyesine getirebilmek için onun mücadelesini vermek lazım. Herkes Ankara'ya, İzmir'e, İstanbul'a değil, artık taşraya gelsin." (K-1)

Rize'ye gelen akademisyenlerin burayı sıçrama yeri olarak gördüklerine dair bir algı oluştuğunu ifade eden K-13, halkın bu konuda endişesi olduğunu vurgulamıştır.

"Duyuyoruz mesela Rize'de bazı öğretim üyeleri burada kalmıyorlar, ev tutmuyorlar burada. Trabzon'a gidip geliyor. Tabii ki u gayet normal bir şey aslında. Niye gidiyor diye kimse yargılayamaz. Şöyle bir algı oluşuyor, sıçrama yeri olarak burayı görüyor. Bu bile halkta bir tedirginlik yaratıyor. Bu fazlaysa biraz çalışan açısından da buraya ısınamaz, işe kendisini veremez, bu da hassas bir nokta diye düşünüyorum. Her şey yaptığı işi sahiplenmeye, samimiyete bakıyor. Mümkünse burada kalması hem verim açısından daha güzel, çocukları orada burada okuyabilir, kalması da hakkı da bu konular bile bence biraz mesafeyi açıyor." (K-13)

Hocaların çok iyi şartlarda çalışmadıkları için şikâyetçi olduklarını ifade eden K-19, bu konuda yönetimin hocaların önlerini açması ve olanak sağlaması gerektiğini belirtmiştir.

"Hepsini tanımasam da birçok hocayı tanıyorum. Bir iletişim ha-

lindeyiz. Hepsinin sancısı, sıkıntısı var. Yani memnun değiller. Hizmet verdikleri yerde çok iyi şartlarda hizmet veremediklerinin serzenişinde bulunuyorlar. Buradaki öğretim görevlileri memnun değil, Tıp Fakültesi'ne git, aynı sorun. Genel bir sıkıntı var. Bu da yönetimsel sıkıntıdır diye düşünüyorum. Yani kendilerini burada geliştiremediklerini, proje üretemediklerini, fikirlerini paylaşmalarına rağmen önlerinin tıkandığını söyleyen çok hoca var. Bu da yönetimsel sıkıntıdır. Orada yönetimin önlerini açması, kendilerini geliştirmeleri için olanakları sağlaması gerekiyor." (K-19)

6. Akademisyenlerin Kendini Daha Çok İfade Etmesi

Üniversitenin küçük bir grup tarafından temsil edildiğini düşünen K-2, akademisyenlerin kendilerini ifade edemediklerine dikkat çekmiştir.

"Bir de üniversite üç-beş kişi üzerinde döngü haline gelmiş. Bazı kişiler kendini üniversitede vazgeçilmez görmeye başlamış. Bunların da baskıcı tutumu üniversitenin değişimini, sosyal-ekonomik yönden katkısını azaltıyor. Ne var bunda? Üç kişilik veya beş kişilik bir grup gibi görebilirsiniz üniversiteyi yöneten. Akademik çalışmalar veya akademik insanların kendini ifadesi yok." (K-2)

Derse girme, araştırma yapma, makale yazma ve laboratuvarda çalışma gibi meşguliyetler nedeniyle akademisyenlerin çok yoğun olduğunu ifade eden K-16, dışarıda olan olaylardan pek haberdar olmadıklarını belirtmiştir.

"Akademisyenleri ben şu konuda çok iyi anlıyorum, hocalarımı tanıdığım için. Sabahtan akşama kadar derse giriyor, dersten sonra araştırmalarını yapıyor. Makale okumak, yazmak zorunda. Laboratuvar ortamını hazırlaması gerekiyor, orada çalışmaların yapması gerekiyor. Böyle bir hayatı olduğu için, sürekli araştırmalara baktığı için, haber dinlemek ya da dışarıda olan olaylardan çok haberi olmuyor." (K-16)

Akademisyenlerin olgun ve işini seven insanlar olduğuna vurgu yapan K-17, yaptıkları işleri ve kendilerini biraz daha iyi ifade etmeleri gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Hocalarımızdan ben birkaç tanesini tanıyorum. Esnaf olarak akademi ile çok bir araya gelemiyoruz. Hepsi de ağır, terbiyeli, işini seven insanlar. Daha yapacak çok şey var mı? Olduğuna inanıyorum. Kendilerini biraz daha yaptıkları işlerle sosyal medyada kendilerini gösterirlerse, Rizeli olarak da ben yöresel haberleri çok takip eden insanım. Ara ara yaptıkları işleri, kendilerini tanıtırlarsa daha iyi tanırız onları." (K-17)

7. Yerel Dinamiklerle İşbirliği Yapması

Üniversitenin yerel dinamiklerle birleşerek Türkiye çapında sayılı

üniversiteler arasına girmesi gerektiğine dikkat çeken K-3, üst yönetimin bu konuda karar alması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Üniversite Rize'deki dinamiklerle birleşirse, Recep Tayyip Üniversitesi bugün Türkiye'de gösterilen beş parmak kadar üniversiteler var ya, özellikle çocukların yönlendiği, o üniversitelerden bir tanesi olur. Öyle bir dinamik güç var Rize'de. Gerçekten var mı? Bunun için senatonun, üst yönetimin bir karar alması lazım. Bizden standart üniversite olmaktan çıkıp, çok farklı bir üniversite olacağız." (K-3)*

Çay sektörüyle işbirliği içinde yeni üretimler yapmak için araştırma merkezi kurulduğuna dikkat çeken K-16, bu konuları çok önceden el atılması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Çay sektöründe ümit ettiğimiz bir şey var. Çay Araştırma Merkezi yapıyorlar. Orada çay atıklarından gübre üretimi yapılacak. Öte yandan çayın gençlik, güzellik üzerine, kozmetik üzerine çalışmaları yapılacak. Çok geç kalınmış bir şeydi. Çok öncelerden başlanabilir miydi? Başlanabilirdi. Keşke üniversite önceden el atsaydı. Çünkü artık çay bile bitmek üzere, gübre meseleleri tartışılıyor. Bu şekilde gübre kullanılırsa, 5 yıl sonra çay bitecek. Organik gübreye geçiş süreci biraz zor olacak, geçmeleri gerekiyor." (K-16)*

8. Vatandaşın Akademisyenlere Yönelik Yanlış Davranışları

Vatandaşın özellikle Tıp Fakültesi'ndeki akademisyenlere karşı kaba davrandığına dikkat çeken K-5, bu yüzden doktorların Rize'de durmak istemediğini ifade etmiştir.

> *"Vatandaşın da sağlık konusunda araştırma hastanesinde; vatandaşlarımızın da bilinçlenmesi lazım doktorlarımıza karşı davranış biçimleri açısından. Bu konuda doktorlardan tepki alıyoruz yani, uygun davranmadığı. Bu yüzden birçok doktorun geri gittiğini biliyoruz, yaşıyoruz yani." (K-5)*

G. Üniversite Öğrencileriyle İlgili Düşünceler

Üniversite öğrencileri harcama ve tüketimleriyle bir yandan şehrin ekonomisine canlılık katarken, diğer yandan da sosyo-kültürel yapının çeşitlenmesini sağlamaktadır (Gümüş & Ekiz, 2017; Arslan, 2016). Üniversiteyi kazanan öğrencilerin şehre gelişleriyle birlikte şehir merkezinde ve üniversite çevresinde öğrencilere özgü sosyal veya fiziki yaşam alanları oluşmaya başlamaktadır. Bu alanların oluşmasında ihtiyaçların yanında öğrenciler ile şehir halkı arasındaki farklılıkların da önemli bir etkisi bulunmaktadır. Bu durum şehirde öğrencilerin konaklamalarında, sosyal eğlence biçimlerine, alışveriş alışkanlıklarından boş zaman etkinliklerine kadar pek çok alanda farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır. Sosyal açıdan özellikle kapalı, küçük ve geleneksel yapının ağır bastığı şehirler-

de, öğrencilerin hayat biçimleri ve sosyal ilişkileri yörede yaşayanlarca olumsuz değerlendirilmekte, toplumsal yapıyı tehdit eden bir risk unsuru olarak algılanmaktadır (Arap, 2014). Katılımcılara; *"Üniversite öğrencileriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?"* sorusu yöneltilmiş ve katılımcılardan bu konuda görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir.

1. Koşulların Öğrenciler Açısından Yetersiz Olması

Rize'de öğrencinin yararlanabileceği yeterli sosyal donanımın olmadığa dikkat çeken K-12, öğrencilerin yeterince özgür hareket edemediklerini vurgulamıştır.

> *"Dışarıdan gelen öğrencilerin buradaki sosyal yapıyı değiştirmeleri ile ilgili şöyle söylüyorum ben. Çocuklarımız üniversiteye girdiği bölümler ile ilgili ve günün şartlarına kendilerine zarar vermeyecek sosyal yaşamı tercih ediyorlar. Özgür bırakılırlarsa neler olacağını ben biliyorum. Şu anda Rize Üniversitesi daha yeni, öğrenci sayısı bu yıl biraz daha fazla. Burası İran olur, ama Rize'nin sosyal yapısı daha önceden daha medeni bir yerdi. Rize'de sosyal faaliyet olarak tiyatrosuydu, sinemasıydı hiçbir şey yok. Okula sürü halinde çok affedersiniz gidiyorlar, sürü halinde çıkıyorlar. İkamet ettikleri yurtlarda, orda burada kalıyorlar. Yapacak bir şey yok. Şehir içerisinde öğrencilerin %80'inin hiçbir varlığı yok. Ekonomik yönden belki şeyleri yoktur, ama sosyal yönden de belli bir yerlere gitme korkuları da var. Bu şekilde olumsuz bir etki var Rize içerisinde. Rize zaten kapalı bir toplum olma yoluna gidiyor. İran gibi olacağız diye düşünüyorum ben." (K-12)*

Rize'nin sosyal mekanlar, alış-veriş merkezi, ulaşım gibi alanlarda olanaklarının yetersiz olduğunu ifade eden K-13, öğrencilerin bu ihtiyaçlarını yakın olduğu için Trabzon'dan giderdiğini belirtmiştir. Bu durum da şehir için ekonomik bir kayıp olarak değerlendirilmektedir.

> *"Öğrenci olarak sayı bayağı yükseldi. 20.000 civarında sırf öğrenci yanılmıyorsam. Bunun illa ki girdisi oluyor. Ne kadarını burada istihdam ediyoruz, ne kadarını burada kullanıyoruz. O tabii ciddi bir sorun. Neden diyorum bunu? Burası büyük bir şehir olan Trabzon'a yakın, ulaşım çok rahat, sen onun cumartesi pazarını ya da dersten sonraki zamanını burada tutamıyorsan zaten şurası 45 dakikalık yol bu sefer gidiyor senin öğrencin başka bir yerde o harcamayı yapıyor. Sosyal alanlar, AVM, etkinlikler, çarşı içinin rahat olması, trafiğin rahat akması, otoparkının olması, onun için bu konuda Rize olarak çok geriyiz diyeyim. Gerçekte olması gerekenin çok altındayız. Hizmeti öğrencinin ayağına getirmek önemli, başka arayışlar yapmaması lazım diye düşünüyorum." (K-13)*

K-15, Rize'nin yeteri kadar kültürel imkânı olmadığı için üniversitenin yüksek başarı düzeyine sahip öğrenciler tarafından tercih edilmeyeceğini belirtmiştir.

"Şöyle bir gerçek var, vatandaşlar artık öğrencilere alıştılar. Halk öğrencilere alıştı. Ama buraya gelen öğrenci profili maalesef ki başarı oranı çok yüksek olmayan kısım. Elimizde tek değerli olan var; Diş Hekimliği, Tıp Fakültesi. Benim yeğenin iyi bir başarı sıralamasındaydı. Burayı yazmasını ben istemedim, kendi istedi. Benim kaygılarım nelerdi, 5000 sıralamasındaysan, buraya gelme. Başka bir yerde Tıp Fakültesini oku dedim. Rize yeteri kadar kültürel imkân sağlamadığı için." (K-15)

Öğrenciler için sosyal tesislerin imkânlarının yetersiz olduğunu ifade eden K-19, öğrencilerin zaman geçirebileceği rekreasyon alanlarının oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır.

"Öğrencilerin zamanlarını geçireceği yeterli alanlar yok. Evet, üniversite kendi kampüsü içerisinde bir sosyal tesis yaptı ama özel işletme durumunda olduğu için çocuklar bütçe yetersizliği mi neden kaynaklı… Tabii bunlar öğrenci olduğu için, maddi durumu en iyi olan öğrenci bile parasızdır. Daha bedava hizmet alabilecekleri tesisleri tercih ediyorlar. Çocuklar haklı olarak sosyal tesiste artı bir gider kendilerine sağlayamıyorlar. Genelde sosyal tesisler anlamında ciddi bir şikâyet var. Öğrencinin zaman geçirebileceği aktivite alanlarının oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Üniversitenin bu anlamda kendini daha geliştirmesi gerektiğini düşünüyorum. Burada tabii sadece üniversiteye iş düşmüyor, siyasilere, yerel yöneticilere, bürokrasiye de çok iş düşüyor. Üniversite tek başına kendini geliştiremez. O anlamda birlik beraberlik içerisine kendilerini geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum." (K-19)

Rize'nin sosyal alanlarının kısıtlı olması nedeniyle Rize'nin öğrenci yaşamına uygun olmadığını ifade eden K-23, gelişmesi için çok zamana ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır.

"Öğrencilerin çoğu memnun değil Rize'den bu bir gerçek. Üniversitemizden memnunuz diyorlar, ama sosyal yaşam alanının kısıtlı olduğunu söylüyorlar. Rize, öğrenci yaşamına uygun bir şehir değil. Daha yeni kurulmuş bir üniversite. Eskişehir mesela 2-3 üniversitesi var, öyle bir şehir olması için çok zamanı var. İstanbul'dan gelen öğrenci çok küçük şehir diyor, memnuniyetsizliğini vatandaşa yansıtıyor, yansıtmıyor değil. Ekonomiye katkıları elbette var, ceplerindeki parayı nereye bırakıyorlar, buraya bırakıyorlar." (K-23)

2. Öğrencinin Ahlaki Açıdan Toplumu Etkilemesi

Farklı kültürel özellikleri ve geleneksel değerleri olan öğrenciler öğrenim gördükleri şehirde içinde bulundukları gelişim dönemine özgü yaşam biçimi oluşturmaktadırlar. Dışarıdan bakıldığında bu yaşam biçiminin şehrin geleneksel dokusuyla uyuşmadığı algısı oluşmaktadır. Rize'nin kapalı bir toplum olduğunu belirten K-11, öğrencinin şehrin ahlaki yapısını bozacağına ilişkin yerel halkta bir endişe olduğunu ifade etmiş-

tir.

"Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceler baştan daha kötüydü, şimdi daha iyi. Bizi dönüştürüyorlar, açık giyiyorlar, şöyle oluyor, böyle oluyor. Tabii Anadolu'nun kapalı toplumuyuz biz. Bizim ahlaki yapımızı da bozabilir diye bir endişe de vardı ailelerde, bazı kişilerde. Bu endişe gördüğüm kadarı ile şimdi yok, biraz gitti. Demek ki biraz gelişme olmuş bu konuda. Bana benzemeyen insanı her türlü şey ile suçlayabilirsin. Benzemiyorsa benzemiyor. İnsan insana giyimiyle kuşamıyla bahsediyorum istediğini yapsın. Kimsenin özgürlüğünü kimse kısıtlamasın. Benimkinin de sınırına geçmesin. Bu, bu kadar basit." (K-11)

Öğrencinin bekâr hayatı yaşaması nedeniyle ön yargılı bakıldığını belirten K-13, bu anlayışın değişmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Çok yanlış önyargılar var. Tabii herkeste var mı? Yok. Üniversite öğrencisi deyince adam, bekâr olması ayrı, kötü örnekleri de görüp burada ne yapacaklar deyip adam evini bile kiraya vermiyor. Hâlbuki onu güzel karşılasa, çocuk başka yerden gelmiş. Sen ona iyi davran, iyi karşıla. O noktada önyargı var bizde, Rize'de sıkıntı var. Bunu da tabii halk bu konuda cahil diyelim ki öyle. Bunu aşmak da eğitimcilerin işi. Diyalog da çok önemli." (K-13)

Üniversitenin küçük bir toplum olarak Rize'nin ahlakına yöne vereceğine vurgu yapan K-14, bu durumdan daha çok Rizeli gençlerin etkileneceğine dikkat çekmiştir.

"Rize, dışarıdan gelen öğrencilerle farklı tiplerin türemesine de, yani Rizeli bir genç çok zorda kalmadıkça piercing takmaz. Bu benim jenerasyonumla alakalı bir şey, belki bundan 10 yıl sonra takacak. Bu kötü de bir şey değil, sonuçta kimse kimseye terbiyesizlik yapmıyor. Rizeli gençler biraz daha, reel olarak, Rize'nin değerlerinden biraz daha uzaklar. Çünkü toplumlar her şeye yön verir. Toplum dine yön verir, paraya yön verir. Üniversite de bir toplumsa, Rize'nin ahlakına da yön verir ki yön veriyor da. Maalesef hem ahlaki hem gayr-i ahlaki yön veriyor." (K-14)

Öğrencinin topluma zarar verme ya da toplumu etkilemeye yönelik olayların içinde olmayacağını ifade eden K-19, öğrencinin varlığını şehir için bir katkı olarak görmektedir.

"Her bir öğrencinin şehre katkı sağladığını düşünüyorum. Buradaki yerel halkın da böyle düşündüğünü düşünüyorum. Çok bu konuda araştırma yapmadım, çok da ortamlara denk gelmedim, çünkü çevremdeki insanlar benim kadar ilgili değil. Şehir küçük olduğu için öğrencinin burada zarar verir eylem içerisinde veya topluma zarar verici, insanları etkileyici olayların içerisinde olmadıkları için öğrencinin olmasını katkı olarak görüyorum." (K-19)

3. Öğrencinin Sadece Maddi Kaynak Olarak Görülmemesi

Üniversite öğrencisinin sadece maddi kaynak olarak görülmemesi gerektiğine vurgu yapan K-3, öğrencilerin ve hocaların başka katkılarının olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Üniversitemiz çok daha farklı olmalı, öğrencileri çok daha farklı olmalı. Onların şikâyetleri var; vatandaşların şikâyetleri var. Bu ikisi bir arada absorbe edilebilir. Bu tabii ki üniversitemizin şehre katacak olduğu diğer işlerle beraber daha farklı yerlerden kazanan esnaf, üniversiteye daha farklı bakar. Ama onu sadece geçim kaynağı olarak görürse, başka bir yerden üniversite ona kaynak sağlamazsa veya artı bir değer sağlamazsa, üniversitenin hocasını ve öğrencisini sadece maddi kaynak olarak görür; müşteri olarak görür. O zaman tabii ki karşılıklı menfaat çatışmaları başlıyor." (K-3)*

Öğrencinin ekonomik katkısı olacağının kısa vadeli bir düşünce olduğuna dikkat çeken K-10, öğrencinin asıl katkısının bir turizm elçisi olarak şehrin tanıtılması olduğuna vurgu yapmıştır.

> *"Öğrenciye bakışımız, önyargı, özellikle tabii kapalı toplumlarda önyargı var. Ama bu önyargı zaman zaman kırılıyor. Zaman zaman çok üzücü olaylar da oluyor. Öğrenci Rize'de güvenli. Rize güvenli bir şehir. Öğrenci burada aynı zamanda gönüllü turizm elçisi. Biz burada öğrencilerimize ne kadar iyi davranırsak, şehrin manzarası güzel olabilir ama bu şehrin insanlarının da tavrı çok önemli. Batı'dan buraya bir öğrenci geliyorsa, Batı'ya gidip anılarını anlatırken, buradan hoş seda ile ayrılması lazım ki oradaki tercihini yazan öğrenci gönlü rahat yapsın. Ailesi gönlü rahat göndersin. Ama bizim bu anlamda biraz daha yol almamız lazım. Bu bilinç biraz daha STK'lara, odalarımıza, esnaflara düşüyor. Yani öğrencilerimize daha sevecen, babacan olmamız lazım. Onları hem turizm elçisi olarak hem de şehrimize sosyal yönden de katkı sağlayan bir birey olarak, tabii sonucu ekonomik olarak size geliyor zaten. Ama ekonomi bugün kısa yoldan olur, yarın senin bu olumsuz şartları aşamayan bir üniversite olursan, çünkü bizim hedefimiz burada öğrenci sayımızı daha yukarıda tutmak, daha kaliteli öğrenci sağlamak." (K-10)*

Öğrencinin şehre katkısının ekonomi, kültür ve sosyal olduğuna dikkat çeken K-14, öğrencinin kültürün bir sembolü olduğuna vurgu yapmıştır.

> *"Üniversite öğrencisi demek, ekonomi, kültür, sosyalitedir. Öğrencinin olduğu yerde bir kere sosyalite vardır. Üç öğrenci bir araya gelsin tencere tavadan müzik şöleni verir sana. Kültür zaten sosyalitenin içinde doğan bir şeydir. Ekonomi zaten bu adamlar bir şey yiyecek, içecek, giyecek. Öğrenci masum. En zengini bile öğrenci. Öğrenci eğer öğrenci olmasaydı, dolmuşta bunun birimi olmazdı. Öğrenci muhtaç, sadece maddiyata değil, bilgiye de muhtaç. Öğrenci, kültürün bir sem-*

bolüdür. Öğrenci denen bir kültür vardır zaten. Yeme-içme kültürü vardır. Bir de öğrencinin yeme kültürü vardır. Öğrenci bitmeyen bir pazardır. Öğrenci ekonomiye hem katkı sağlar hem de öğrenci sayesinde ekonomik durumunu düzelten kurumlar vardır, kırtasiye fotokopici. Öğrenci basit görünen, ama çok kavramlı bir şey." (K-14)

K-23, Öğrenciler sayesinde şehrin popüler kültüre uyum sağladığını ifade etmiştir.

"2-3 senede öğrenci sayısını artması, yeni yeni fakültelerin artması ile beraber çarşıya gittiğiniz zaman merkezde çok sayıda kafe olduğunu görüyorsunuz. Dünyada isim yapmış kahve markasının yerinin bile açıldığınızı görüyorsunuz. Popüler kültüre uyum sağladığını görüyorsunuz. İki üç sene evvel yoktu bunların hiçbirisi." (K-23)

4. Öğrencilerin Ekonomik Güçlükler Yaşaması

Rize'nin ekonomik açıdan paraya doymuş bir şehir olduğuna dikkat çeken K-2, öğrenci açısından Rize'nin pahalı bir şehir olduğunu vurgulamıştır.

"Üniversite öğrencilerinin Rize'deki en büyük sıkıntısı bana göre, Rize'nin Türkiye Ekonomisi içerisinde bir paraya doymuşluğu var. Rize, Türkiye'nin parasal anlamda en rahat illerinden biri hem de her dönem buraya para girdiği için ekonomik rahatlık var. Öğrenciler de bu açıdan ev bulma anlamında biraz zorlanıyorlar. Bazı emlakçılarda öyle tuhaf ilanlar görüyorsunuz ki aileye 400, öğrenciye 800 liraya kira gibi. Yani o ekonomik zorlukların dışında genç arkadaşların Rize'de hiçbir sıkıntı yaşadığını düşünmüyorum." (K-2)

Üniversitenin bulunduğu şehrin çevre koşulları ve fiziksel yapılarının yeterli olması gerektiğine dikkat çeken K-8, Rize'nin öğrenciler açısından pahalı bir şehir olduğunu ifade etmiştir.

"Biz bu şehirde hafta sonu ne kadar öğrenci tutuyoruz ya da çevre illere giden dolmuşları takip etmek lazım. Öğrenciler yakın, daha gelişmiş illeri tercih ediyorsa, o zaman bizim burada yapacağımız çok şeyler var. Yani üniversiteyi sadece şu anlamda değerlendirmemek lazım. Akademik anlamda başarılı bir üniversite olarak değerlendirmemek lazım. Çevre koşulları, fiziki yapıları da çok önemli. Mesela çocukların gerçekten yeterli derecede yurtları var mı? Öğrencilerin eğer kalma yeri yoksa, kiralık ev noktasında pahalı bir şehir olduğunu düşünüyorum. Şu anda çok uçuk fiyatlar var, öğrencilerin de kaldıramayacağı…" (K-8)

Maddi sorun yaşayan öğrenciler olduğunu ifade eden K-5, ellerinden geldiği kadarıyla bu öğrencilere yardımcı olmaya çalıştıklarını belirtmiştir.

"Gelir seviyesi düşük öğrencilerimiz oluyor. Maddi sorunlar ya-

şıyorlar. Aileden yeterince gelmiyor, bize de ulaşıyor, bizim de gücümüz yettiği kadar yardımcı olmaya çalışıyoruz." (K-5)

5. Öğrencinin Toplumu Tanıması ve Kaynaşması

Rize'ye gelen öğrencinin sadece ekonomik katkı sağlayan birey olarak görülmemesi gerektiğini düşünen K-1, öğrencinin toplumla kaynaşması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Öğrenciyi sadece maddi olarak görüp de; 'gelsin evimi kiraya vereyim, ondan şu kadar para alayım' gibi ben öğrenciyi görmüyorum. Bir Rizelinin de bunu bu şekilde görmesini istemiyorum. Rize'ye gelecek olan öğrenci hem Rize'nin doğasını, Rize'nin insanını, Rize'nin yapısını, Rize'nin gelişmesini ve halkla kaynaşan, üniversite sadece okulun içinde değil, bir yerde o öğrenci okulun dışındaki toplumla da kaynaşması lazım ki kendisini tamamlayabilsin. Yani yarın o öğrenci bir yerde idareci olacak, yönetici olacak. Dolayısı ile o insanların yapısını, hatta o insanların ahlakını, o insanların neler istediğini bilmesi gerekir. Onun için öğrencilerin mutlaka buralara katılması lazım; halkla birlikte kaynaşması lazım… Halkla üniversite gençliğinin buluşması için platformlar oluşabilir; sosyal aktiviteler oluşabilir." (K-1)

Rize insanın geleneksel yapısı gereği ilk temasta yanlış anlaşılacağına ancak zamanla samimiyetinin fark edileceğine vurgu yapan K-18, öğrencinin şehirde yaşayan insanlarla kaynaşması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Kültürel noktada şu var. Bizim şehrimiz dışarıya açılmamış insanlarla, kabuğunu çok fazla kırmamış insanlardan oluştuğu için dışarıdan gelen insanlar şehrimizin insanını öncelikle kaba bulmakta, ama şunu söyleyeyim şehrimizin insanının konuşması vs. biraz kaba olabilir; fakat samimi bir yapısı vardır. Öncelikle kabul etmekte zorlanır insanımız. Öğrenciyi kabul etmesi için, öğrencinin şehrimizi ve insanımızı benimsemesi gerekiyor. Daha sonra şehir, öğrenciyi benimseyecektir." (K-18)

6. Rize Halkının Üniversite Öğrencilerini Koruması

Rize'nin kapalı bir yapıya sahip olmasına rağmen geliştiğini belirten K-2, toplumun öğrenciyi gurbette yaşayan misafir olarak gördüğünü ve bağrına bastığını ifade etmiştir.

"Üniversite öğrencilerinin topluma zarar verdiğini düşünmüyorum. Çünkü Rize çok içine kapalı bir yapıya sahip. Ama son yıllarda gittikçe gelişiyor. Gelişiminde aslında üniversiteden önce, İstanbul, Ankara'ya, metropol şehirlere göç edip de sonra çay dönemleri geriye gelen kendi akrabaları ile bu entegrasyonu sağladı Rize, üniversiteden önce. Üniversite öğrencisini her dönem Rize kendi içine kabul etti, bağrına bastı. Gurbetçidir, çocuktur. Bu Rize'deki anne-baba yapısının bir

özelliği var. Çocuklar hata yapsa da onları örtbas edip kabullenir. Üniversite öğrencilerini de öyle görüyor." (K-2)

Rizeli olarak öğrencilere kötü gözle bakmadıklarını ifade eden K-22, öğrencilere yönelik ailelerden gelen tepkilerin olumlu olduğunu vurgulamıştır.

"Rizeli olarak öğrencilere kötü gözle, art niyetle hiçbir zaman bakmadığımıza canı gönülden inanıyorum. Ailelerden aldığımız tepkiler de gayet olumlu. Öğrencilerin tabii ki de ekonomik katkısı var. Yok dersek yanlış olur." (K-22)

7. Farklı Kültürlerin Kaynaşması

Üniversite öğrencilerinin farklı kültürlerden gelmeleri nedeniyle şehre katkı sağladığını belirten K-3, bilimsel eğitimin yanında kültürel etkileşimin de öğrencilere iş hayatında çok fayda sağlayacağını vurgulamıştır.

"Üniversite 20.000 kişilik bir camia olarak dağıldığında şehre, merkezlere dağıldığında bir katkı sağlıyor tabii ki. Maddi anlamda bir katkı sağlıyor; kültürel anlamda bir katkı sağlıyor. Farklı kültürler geliyor; görüşüyor, konuşuyor insanlarla. Benim önem verdiğim bir şeydir bu hayatımda ve çocuklarıma önerdiğim. Üniversiteye gittiğinizde ne kadar dersinde kampüsünde okursanız, bir o kadar kantininde okuyun diye. Çünkü orada bedava bütün illerden, bütün kültürlerden gelmiş insanlar size bir şeyler katarlar. Bedava alırsınız bunu. Bu sizin ileriki iş yaşantınızda bilimsel olarak alacağınızın yanında katkı sağlar ve değer katar size. Tabii ki öğrenciler şehre dağıldığında, hocalar dağıldığında önemli bir katkı sağlıyor, ama bunları pozitif ve negatif olarak değerlendirdiğimizde, evet pozitif tarafı yüksektir, ama maalesef negatif etkileri de vardır." (K-3)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin, Türkiye'nin her ilinden ve yurt dışından öğrencisi olmasının bir zenginlik olduğunu dile getiren K-7, Rize'nin öğrenci açısından iyi bir şehir olduğunu belirtmiştir.

"Türkiye'nin 81 vilayetinden öğrenciler var, yurt dışından öğrenciler var. Bu bir mozaik, bunu böyle kabullenmemiz lazım. Bu da tabii ilimizin en büyük zenginlikleri. Neticede dışarıdan gelen insanlar ilimizi tanıyorlar; ilimiz insanını tanıyorlar. İl olarak her zaman onların yanında olduğumuzu ifade etmek isterim. Belki bazı eksiklikler olabilir; ama Rize bu açıdan bakıldığı zaman üniversite öğrencisi için Türkiye'nin birçok ilinden fevkalade daha iyi bir durumdadır. Belki başka illeri bilmeyenler var. Her zaman üniversite çağındaki bir öğrenci için, biz de geçtik o sıralardan, bulunduğu ortam kendisine her zaman pek şey gelmez, Rize bu açıdan da bakıldığı zaman üniversite için öğretim görmek isteyenler için iyi bir şehir olduğuna inanıyorum." (K-7)

8. Üniversitede Bölge Öğrencilerinin Daha Az Olması

Üniversite (bölgeye katkısı olması açısından) öğrencilerinin dörtte üçünün Karadeniz Bölgesi'nden olması gerektiğine dikkat çeken K-4, üniversite markalaştıkça tercih edilme olanağının artacağını vurgulamıştır.

> *"Üniversitenin toplam öğrenci sayısının neredeyse yarıya yakınının bölge insanı, diğer yarısının da Türkiye'nin muhtelif yerlerinden geldiğini düşünüyorum. Bu rakamın yarı yarıya olması çok doğru bir netice değil; en azından dörtte üçünün yerel olmasından yanayım. Hem bölgeye hem onların bölgeye katkısı açısından. Bu noktada tabii üniversite ne kadar markalaşırsa, o kadar tercih edilecektir diye düşünüyorum. Ama bu bir süreç, daha yeni, toy bir üniversite. Üniversitemiz belki de zamanla o noktayı yakalayacaktır." (K-4)*

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni bölge öğrencilerinin tercih etmesinin çok da önemli olmadığını ifade eden K-19, öğrencinin beklentilerine cevap veren bir üniversite olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, listede gördükleri zaman ismine tıklıyorlar ama geldikten sonra maalesef beklentilerine cevap bulamıyor öğrenciler. Hem şehrin sosyolojik yapısı, hem de üniversitenin kendini geliştirememesi. Bölgenin çocuğunun tercih etmesi çok da önemli değil. Dışarıdan aldığın katkıdır her zaman önemli olan. Eğer sen buraya dışarıdan insan çekebiliyorsan, demek ki başarılı bir üniversitesin." (K-19)

9. Öğrencinin Aşırı Teoriye Dayalı Yetiştirilmesi

Öğrencilerin sadece teorik eğitim aldıkları için uygulama tecrübesinin yetersiz olduğuna dikkat çeken K-18, teorinin pratiğe dönüştürülmesi gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Birçok alandan öğrenciler geliyor. İşletme mezunu, muhasebe derslerini aldığını biliyoruz. Muhasebeci olarak iş bakıyoruz. Ama sosyal hayattaki, güncel yaşanılan bir hayattaki bir firmadaki muhasebe bilgisi, kesinlikle kendilerinde yok. Aktif bir şekilde fatura kesmemişler, herhangi bir muhasebe programı kullanmamışlar. Biraz daha hayattan programlarla çalışılması gerekiyor. En azından işletme mezunu bir eleman, sivil hayata karıştığı zaman buna ön muhasebe işi var dediğimizde, tamam yapabileceğim iş demesi lazım. Bizim üniversitede her şey teoride. Teori pratiğe dönüşmedikçe üniversitelerimizin çok bir katkısı olacağını düşünmüyorum ders bazında. Yaşadığınız bir şeyi mi çok güzel aktarabilirsiniz, dinlediğiniz bir şeyi mi? Sözel manada dinlenilen şeylerin %7'si akılda kalıcıdır, söz ve jest-mimiklerle ile birlikte kullandığımız iletişim %38, beden dilini buna kattığınız zaman %55tir akılda kalıcılığı. Bu noktada yaparak, yaşayarak öğrenilen her şey daha kalıcı olur." (K-18)*

Öğrencilerin uygulamalı eğitim almadıklarını dile getiren K-19, iş

dünyasının daha çok uygulama becerisi olan bireylere ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir.

"Turizm noktasında kendi sıkıntımızdan bahsedeyim. Çocuklar uygulamalı eğitimlerini, uygulamalı otel olmasına rağmen uygulamalı eğitim almıyorlar. Sürekli teorik eğitim alıyorlar. Ben de şunu söyleyeyim, alaylı mı tecrübeli mi? Ben alaylı isterim, bugün bir yönetici ve işyeri sahibi olarak. Neden alaylı isterim? O işin tozunu toprağını yutmadan o çocuk başarılı olamaz. Bunu da nasıl yapar? Teorik eğitim pratiğe döndüğü zaman. Ama uygulama yapmadığı sürece o kişiden verim alamazsınız." (K-19)

10. Vakıf Bursunun Öğrenci Tercihlerini Olumlu Etkilemesi

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi vakfının burs vermesinin olumlu bir etkisi olduğunu belirten K-8, bu sayede başarılı öğrencilerin Rize'ye geldiğini vurgulamıştır.

"Üniversite öğrencilerinin, yeni kurulan üniversiteleri son sıralarda tercih yapıyorlar. Ama şu durum güzel; ben bakıyorum, inceliyorum. Üniversite diyor ki bizi ilk tercih yaparsınız, burs vereceğiz diyor, bu çok güzel bir şey. Etkili olduğunu görüyorum. Çocukların özellikle çok ciddi anlamda acaba tercih etsem mi diye dediğini görüyorum. Şeyi de kolaylaştırıyor mesela. Diyelim ki çok iyi öğrenciye Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ne, İstanbul Teknik Üniversitesi'ne, Yıldız Teknik Üniversitesi, Gazi, Hacettepe Üniversitesi'ne gidecek olan çocuklar burada birinci olup o bursla birlikte çok rahat okuyabiliyor. Ayrıca çok zeki öğrenciyi ne yapmış oluyorsunuz, bünyenize katmış oluyorsunuz." (K-8)

K-23, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi vakfının burs vermesinin yurt dışından öğrenci gelmesine vesile olduğunu ifade etmiştir.

"Öğrenciye iyi para veriyor, burs veriyor. Çok ciddi anlamda destek oluyor, yurtdışından Gana'dan bile öğrenci var burada, Türkiye'nin her yerinden öğrenci de var burada. Ve gayet de memnunlar buradan. Üniversitenin artıları inşallah şehri de peşinden getirir." (K-23)

11. Öğrencinin Serbest Zamanını Etkin Değerlendirememesi

Üniversite öğrencisinin ilim talep eden bir birey olması gerektiğine dikkat çeken K-9, öğrencilerin serbest zamanlarını boşa geçirdiğini düşünmektedir.

"Üniversite öğrencisinin diğer adı nedir? Talebe. Talebenin Türkçe karşılığı nedir? Talep eden, isteyen ilimi bilimi isteyen. Git şehri gez, üniversiteyi gez. Kafede mi daha çok öğrenci var, kütüphanede mi. Sonucu görürsün. Şehirde kitapevinde mi çok öğrenci var, kafeteryada mı? Hani talebeydi. Adı talebe, talep etmiyor." (K-9)

H. Üniversiteden Beklentiler

Yeni nesil üniversite anlayışında girişimcilik kavramı ön plana çıkmaktadır. Günümüzde üniversitelerin sadece öğrenci yetiştirmesi ve bilimsel çalışmalar yapması yeterli görülmemekte, ekonomik kalkınmaya ve toplumsal gelişime katkı sunması beklenmektedir. Dolayısıyla Anadolu üniversitelerinin kuruldukları şehirleri geliştirmeleri ve kalkındırmaları talep edilmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nden de içinde yer aldığı Rize şehrinin gelişimine katkı sunması beklenmekte ve yerel sorunlara daha fazla ilgi göstermesi istenmektedir. Araştırma kapsamında katılımcılara; *"Üniversite'den beklentileriniz nelerdir? Sizce Üniversitesi'nin şehir için neler yapması gerekir?"* sorusu yöneltilmiş ve bu konuda görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Aslında yükseköğretimin toplumdaki rolü konusunda, genel olarak, uzlaşmaya varılmış anlayış şudur: Sosyal gelişmede, ekonomik büyümede, rekabet edebilir mal ve hizmetlerin üretiminin desteklemesinde, kültürel kimliğin şekillenmesi ve korunmasında, sosyal bağın sürdürülmesinde ve nihayet yoksulluğa karşı mücadelede ve barış kültürünün desteklenmesinde yükseköğretim, önemli bir kurumdur (Günay, 2010).

1. Yerele Özgü Projeler Üretmesi ve Katkı Sağlaması

Üniversitenin Rize'nin yerel sorunlarıyla ilgili çalışmalarının olmadığını belirten K-2, üniversite hocalarının sahaya inmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Üniversite her şeyi Çaykur'dan beklemesine gerek yok. Tarla var o kadar, gidip de bir toprak ölçümü mü yapmış. Tarıma dayalı ekonomide yeni ürünlerin ne olması lazım? Organik havza çalışması var. Organik havza çalışması ile ilgili bir bilimsel raporu var mı üniversitenin? Bilimsel raporu varsa bile bunu katlayıp mavi dosyanın içerisinde rektör, profesör, her kimse odasında dolabın rafına koyarsa bunun bir anlamı yok. Topluma bir mesaj vermiş mi, açıklama yapmış mı? Yok. Çay tarımı ile ilgili konuşmuş mu? Hayır. Turizmdeki modellerle ilgili konuşmuş mu? Hayır. Türkiye'nin en önemli rafting vadisinin oluşturmak için proje mi çıkarmış? Ne yapmış? Varsa, raflarda duruyorsa, bunun bir anlamı yok. Bir kere üniversite toplumla kaynaşmıyor. Toplumla kaynaşma modeli, topluma inmekle olur." (K-2)*

Üniversitenin özellikle çayla ilgili çalışma yapması gerektiğine dikkat çeken K-3, bu konuda üniversitenin yapacağı katkıların halkın nezdinde değerli olacağını vurgulamıştır.

> *"Önce ilimize, ondan sonra bölgemize ve ülkemize değerler katacağız mantığında giderse, farklı bir şeyler ortaya çıkartırsa, mesela Çaykur'un o çalışmasını Çaykur'un üniversiteye taşıdığını biliyorum*

ben. Ama üniversitede öyle bir çalışmanın yapılamayacağı yönünde bir görüş çıkmış. Geçen hafta Türk Çayder diye Çaykur'un, Doğuş Çay'ın, Of Çay'ın, Karali'nin, Okumuş'un içerisinde bulunduğu bir dernek toplantısında benim tek önerimdi: Şimdi Çoruh Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi bilimsel çalışma yapsınlar. Nem ve su oranlarını kendileri tespit etsin, az ıslakta şu, çok ıslakta şu kesilir şeklinde yayınını yapsın, bizler de rahatlayalım. Ne vatandaş hak yesin, ne sanayici buradan su satın almayayım diye çabalasın." (K-3)

K-4, her üniversitenin öncelikle bulunduğu yöreye katkı yapması gerektiğini dile getirmiştir.

"Her üniversite bulunduğu yöreye öncelikle en önemli katkıyı sağlamak zorundadır. Bunun görev olarak tanımlanması bile hata olur. Yani bir insana siz nefes alır mısınız, yoksa arada sırada su içer misiniz? Diye sormazsınız. İnsan yaşayacaksa, su da içecek, nefes de alacak. Üniversitenin bir numaralı, yani alfabenin elifi budur." (K-4)

K-6, üniversitenin bölgenin ürünleri, sağlığı, denizi hakkında proje çalışması yapması gerektiğini vurgulamıştır.

"Bu bölgede eğer üniversite varsa, bu bölgenin ürünleri hakkında, sağlığı hakkında, denizi hakkında olur, başka dalda olur, mutlaka öne çıkacak projesi çalışması olması lazım. Bunları üniversiteden bekleriz." (K-6)

K-7, üniversitenin şehirde yapılan projelere aktif bir şekilde müdahil olması gerektiğini ifade etmiştir.

"Şehir için üniversite çok daha aktif olabilir. Yani yapılan projelere müdahil olabilir. İlimiz için proje üretebilir, üretmesi de gerekir. Bu konuda üniversitemizin yapacağı bilimsel katkılara ilimizin çok çok ihtiyacı var. Bu açıdan üniversitemizin kendisini o yönde geliştirmesi gerektiğine inanıyorum." (K-7)

Üniversiteyle ortak bir AB projesi yaptıklarını ifade eden K-7, proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin çayla ilgili araştırma-geliştirmeye katkı sağlayacağını belirtmiştir.

"Üniversitemiz ile birlikte yapmış olduğumuz çay araştırma-geliştirme projemiz var, Avrupa Birliği kapsamında. Projemizi üniversitemiz ile birlikte yaptık; projenin maliyeti 11 milyon Euro, projemize üniversitemiz ortaktır. İnşallah uygulama merkezi 1,5-2 aya kadar devreye girecek. Dolayısı ile o yaptığımız çalışma çayın geleceği açısından çok önemli. O projeyi çok önemsiyoruz. Üniversitemiz de önemsiyor. Üniversite ile birlikte o projeyi çok daha ileriye taşımamız gerekiyor diye ben öyle ümit ediyorum. Diğer taraftan ilimizin en önemli geçim kaynağı çaydır. Tabii Rize'nin sanayisi de üç aşağı beş yukarı çaydır. Dolayısı ile bu konuda üniversitemiz çok daha farklı bir şekilde, bu işi ileriye taşıyacak şekilde kendini geliştirmelidir." (K-7)

K-7, Karadeniz sahiline demiryolu yapılmasıyla ilgili üniversitenin daha çok çaba göstermesi gerektiğini dile getirmiştir.

"Sadece il olarak değil, Samsun-Ordu-Giresun-Trabzon-Rize-Artvin, bu bölgede bir demiryolu istiyoruz şahsen. Bu konuda üniversitemizin de daha etkin olmasını istiyoruz. Tabii ciddi bütçe gerektiriyor. 6-7 ilin istifade edeceği bir demiryolu projesi bölgemiz için çok önemli. Dolayısıyla o konuda üniversitemizin biraz daha gayret göstermesi gerektiğini düşünüyorum." (K-7)

Rize'de geleneksel yöntemlerle balıkçılık yapıldığına dikkat çeken K-8, üniversitenin bu konuda bilimsel çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

"Şehrimizde deniz var; ama eğer balıkçılık ilerlememişse, bunu eski sistemle yapmak mümkün değil, geleneksel yöntemler uygun değil. Artık bunu bilimsel anlamda ortaya koyacak olan üniversite; bilimsel çalışma yaparak. Diyelim ki çay şu anda, bunların ciddi anlamda üniversite tarafından projelendirilip, desteklenip, katma değer katması ya da buranın ekonomisine katkı koyması noktasında üniversite olmazsa olmazlardan." (K-8)

K-8 ayrıca üniversitenin tarım, ticaret, ulaşım, turizm, eğitim ve daha pek çok alanda çalışma yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Ben deniz olan bir şehirde balıkçılığın çok geri kaldığına inanıyorum, en basiti. Niye biz balıkçılık yapmıyoruz, kültür balıkçılığı hiç yapmıyoruz, görmedim. Mesela Trabzon'da var. Şu anda çay bahçelerinin daralması ile birlikte ekonomik getirisi düştü. Alternatif birtakım ürünler yetiştirilebilir. Ticaret ile ilgili, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi mesela ticaretin içerisinde olan bir fakültemiz, dolayısı ile onlar ticareti kalkındırmak için, geliştirmek için ne yapılabilir. Mesela biz burada Kafkasya için coğrafi konum itibari ile kilidiz. Bununa ilgili, havaalanı bence olmazsa olmazlardan bir tanesi. Turizm ile ilgili çok ciddi bir çalışma yapabilmesi lazım. Bir-iki otel açmakla turizm kalkınmış olmuyor. Onun altyapısı, iyi ve kalifiye eleman yetiştirilmesi, marka alanlar oluşturması için, üniversite büyük projeler üretebilir. Sadece o alanda değil, eğitim alanında da. Eğitim fakültesi marka olabilir. Öğrencilerin daha iyi olması için. Öğretmenlerimizi yetiştirmek için, onların gelişimi için çalışma yapabilir." (K-8)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'nin turizmi, tarımı ve denizi için çalışma yapması gerektiğine dikkat çeken K-9, öğrencilerin uygulamaya yönelik yetiştirilmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

"Rize sahil şehridir, ama Rize Üniversitesi balıkçılık konusunda ön planda değil. Deniz ve deniz ürünleri, türevleri o sahil şehirlerindeki üniversitelerin önceliği olsun. Rize turizm, tarım ve deniz. Turizm ile ilgili üniversite ne yapıyor, ne yapabilir ya da. Masa başında yazar-çizersin. Turizm otelcilik meslek yüksekokulun var, kaç tane öğ-

rencin Arapçayı, İngilizceyi şakır şakır konuşuyor? Kaç tane öğrencin Rize'nin tarihi değerleri ile ilgili dolu ve dolgun." (K-9).

Üniversitenin yerel düzeyde yaşanan sorunlarla ilgili görüşlerini açıklaması gerektiğine dikkat çeken K-12, Rize'nin geleceğini ilgilendiren konularda daha girişimci olmasını temenni etmiştir.

"Etkinliklerin yerel halka açık olması, bölgesel sorunlar-ekonomik-sosyal-tarımsal, tarımla ilgili Rize sadece çay sektörü ile önde ve geçimi de o. Son 10 yılda, 15 yılda çay sektörü yok edilmek istendi; ama üniversitenin ben bu konuda hiçbir şeyini görmedim, çalışmasını, faaliyetini gelecekle ilgili. Çay kanunu çıkartılmaya çalışılıyor gizli kapaklı yerlerde, halka açık olmayan. Üniversite de hiçbir şey demiyor. Üniversite sadece siyasilerin emrinde yönetimsel çalışmalar yapıyor." (K-12)

K-12, üniversiteden özellikle kanser konusunda araştırma yapmasını beklediklerini dile getirmiştir.

"1986 Çernobil'den sonra, biz o zaman Çaykur'da görevliydik ve çay üreten kısımda çalışan yöneticiydim ben. Biz o zaman bağırdık, yetkililere çağrıda bulunduk. Hiçbir şey çıkmadı. O zaman biz kanser araştırması ile ilgili tüm Doğu Karadeniz halkının 6 ayda bir kontrol edilmesi gereken bir birim kurulmasından bahsettik. 2017'deyiz, hala böyle bir şey yok. Onkoloji hastanesi var, hastalıktan sonra faaliyet gösterecek bir yer. Ama orada da üniversite maalesef, gidin bakın orada da 2 tane doktor vardır. Doçent, Profesör oldu mu başka yerler var, burası kariyer tamamlama yeri gibi. Ama Rize'ye bir faydası yok. Kendileri kapalı kutu içerisinde siyasetçilerle bir şeyler yapıyorlar. Siyasete alet olmaması lazım üniversitelerin, üniversitelerin halkla bütünleşmesi lazım." (K-12)

2. Tanıtım Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi

Üniversitenin kendini topluma tanıtması gerektiğine dikkat çeken K-5, bilgilendirmenin eksik olduğunu vurgulamıştır.

"Kendini topluma tanıtmalı, bilgilendirme eksik oluyor, tanıtıma ağırlık verilmeli. Baktığım zaman son dönemde sosyal kültürel konferanslar, belediye birçok yerde üniversiteden yararlanıyoruz, memurların eğitilmesi konusunda. Sosyal donatılar olması lazım, arttırılması lazım. Kalitenin arttırılması lazım." (K-5)

Üniversitenin kendi reklamını etkin bir şekilde yapmadığını düşünen K-14, profesyonel halkla ilişkiler çalışması yürütmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

"Sadece üniversite var mı, var. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi direkt ezber. İlk akla gelen şey bu. Bu konuda Üniversite'nin kendisini düzgün reklam ettiğini de zannetmiyorum. Rize Üniversitesi sadece klasik, spontane gelişen veya daha önceden kurgulanmış gösterilere,

toplantılara katılan Rektörlerden ibaret olmaması gerekiyor. Halkla ilişkiler diye bir bölüm var ve bu bölümün kendini daha çok halka arz etmesi gerektiğine inanıyorum ben. Yaptıkları bültenler, gazeteler var. Bunların bence insanlara daha çok lanse edilmesi gerekiyor." (K-14)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin tanıtıma daha çok ağırlık vermesi gerektiğini ifade eden K-14, üniversitenin bu konuda bir çalışması olduğuna inanmadığını dile getirmiştir.

"Mesela Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, sokakların belli bölgelerinde banka ATM'leri gibi bilgi ATM'si koyabilirdi mesela. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin içinde neler var veya internet erişim noktası olabilirdi. Proje budur. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışanların sokaklara çıkıp öğrencilerin neler yaptığını, dışarıdan gelen öğrencilerin Rize'de nelerin eksik olduğunu gözlemleyip, Rizeli bürokratlara, STK'lara şu kadar öğrencilerimiz şunlardan mustarip böyle şeyler yapmamız gerekiyor diyebilirler. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, başta Rektör, Dekanlar, öğretim üyeleri, tamamen böyle bir program olsun, emniyetin programı olsun, gelsinler otursunlar, alkışlasınlar, en önden de çeksinler. Var oluş sebepleri bu, böyle geldiler böyle gidecekler. Bence bunların düzelmesi gerekiyor. Üniversitenin bir çalışması olduğuna inanmıyorum." (K-14)

Üniversitenin çalışmalarını duyurma konusunda daha aktif olması gerektiğine dikkat çeken K-17, bu konuda görsel afişleri kullanmasının daha etkili olacağını ifade etmiştir.

"Üniversitenin çalışmalarını ara ara takip ediyorum. Kendini duyurma açısından biraz daha önde olmalarını arzu ederim. Yaptıkları yapacakları işleri, konferansları duyurtma adına biraz daha kendilerini gösterseler iyi olur. Bazen sosyal medyadan, internetten görüyoruz. Biraz daha afişlerle duyururlarsa daha iyi olur diye düşünüyorum. Bizim insanımızda okuma sıkıntısı var, gördü mü daha iyi algılarlar. Görsel olarak sunarlarsa akılda daha iyi kalır." (K-17)

Üniversitenin hem Rize'yi hem de çalışmalarını tanıtıcı faaliyetlere ağırlık vermesi gerektiğini belirten K-20, faaliyetlerden halkın haberdar olmadığını vurgulamıştır.

"Üniversite Rize için bir faaliyet yapmıyor, Rize için uğraşları yok. Rize'yi her konuda hem insanları olsun hem kültürü olarak geliştirmelerini isteriz. İnsanların Rize'yi merak edip gelmelerini sağlayabilecek, insanların üniversite tercihleri yaparken Rize'yi yazabilmeleri gerekiyor ki çoğu öğrenci haritada Rize'nin yerini bile bilmiyorlar, Trabzon var, Trabzon'dan ötesi yok. O yüzden hocalarımızdan da rica ediyoruz bu konuda bu tarz faaliyetleri sürdürmelerini bekliyoruz. Son 2 yıldır üniversite faaliyet yapıyorsa da halkın haberi yok yani. Bize de bilgi vermelerini isteriz, gerekirse kendilerine yardımcı oluruz, onların da bize yardımcı olması gerekiyor." (K-20)

Üniversitenin halkla paylaşım yapabileceği ortak bir platformun olması gerektiğine dikkat çeken K-22, örneğin bir web sitesi üzerinden bunun yapılabileceğini belirtmiştir.

> *"Üniversitenin halkla daha iç içe olmasını bekliyorum, halkı kendine yaklaştırmak için etkinlikler yapması lazım. Tabii üniversitenin de halktan beklentileri vardır. Halkın girebileceği, tartışabileceği, sorunları söyleyebileceği bir site mi olur artık, bu olabilir üniversitenin. Halk iletişim merkezi olması gerekiyor." (K-22)*

K-23, üniversitenin çalışma yaptığını şahsi olarak bildiğini ancak bu konuda yeterince tanıtım yapılmadığını ifade etmiştir.

> *"Üniversite yaptığı çalışmaların tanıtımını çok fazla yapamıyor. Yani ben daha fazla çalışmaların tanıtımının yapılması gerektiğini düşünüyorum. Biz belki özelde birçok şeyi biliyoruz, neler yapıldığını; Rektör Hoca da çok başarılı çalışmaları var; bunların halka yönelik olanlarının, olmasa bile ne tarz katkı sağlayacağının halka anlatılması gerektiğini düşünüyorum." (K-23)*

3. Yerel ve Küresel İşbirliklerini Arttırması

K-4, üniversitenin bulunduğu yörenin gelişimine katkı sağlamak için yurt içi ve yurt dışı üniversitelerle işbirliği yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Bunun haricinde o yörenin markalaşması, gelişmesi, çevresi ile bütünleşmesi, etrafındaki ülkelerle bütünleşmeye yönelik mekanizmaya neler yapması gerektiği, Türkiye'nin diğer üniversiteleri ile ne tür işbirliği, ne tür kardeşane ilişkiler yapması gerektiği, uluslararası arenada hangi arkadaşlık görüşmeleri yapıp o ülkelerde hangi üniversitelerle karşılıklı nasıl iletişim sağlayacağı yönünde birçok daha misyonu vardır. Bunları yapma noktasında iyi midir? Orada çok zayıf olduğumuzu düşünüyorum. O da çok derin bir geçmişimizin olmamasından kaynaklanıyor. Oturdukça bu sistem de olacaktır." (K-4)*

Üniversitenin sanayi, sivil toplum kuruluşu ve yerel yönetimlerle işbirliğinin yetersiz olduğunu dile getiren K-4, üniversitenin bu konuda sorumluluk alması gerektiğini vurgulamıştır.

> *"Türkiye'nin genelinde, buraya özgü bir şey değil sadece, mesela üniversite sanayi ile çok iyi bir işbirliği içerisinde değildir. Üniversite, sivil toplum ile çok iyi işbirliği içerisinde değildir. Üniversite, yerel yönetimlerle çok iyi işbirliği içerisinde değildir. Bunların hepsinin birbiri ile bağlantılı olması gereken şeylerdir. Bunlarda birleşince halkla da bütünleşmiş olursunuz. Üniversiteler bu misyona da görev sorumluluğundan tabi olmalıdırlar." (K-4)*

Üniversitenin pek çok imkânını kullandıklarını belirten K-5, bu tip şeylerin daha da gelişmesini istediklerini dile getirmiştir.

"Üniversiteden yararlanma olarak, konferanslarımız oluyor, sosyal lokalini kullanıyoruz, konferanslar için üniversitemizin tesislerini, konaklama yerlerini kullanıyoruz. Bu tip şeylerin daha gelişmesini istiyoruz." (K-5)

Üniversitenin kurumlarla daha çok işbirliği ve istişare yapması gerektiğine dikkat çeken K-6, özellikle uzmanlık alanlarıyla ilgili toplantılara ilgili kurumun çağrılması gerektiğini vurgulamıştır.

"Kurumlar arasındaki işbirliği yeterli değil, bana göre daha çok olmalı. Dekanımız olsun, rektörümüz olsun hepsiyle samimi şekilde her yere toplantılara katılıyoruz. Ama yeterli değil, daha çok olmalı. Ben ziraat odasıysam ziraat ile ilgili burada ne yapılacaksa, bizimle istişare yapmalı, bizi çağırmalı, bizimle beraber katılmaları gerekir. Ticaret ile ilgiliyse Ticaret Odası ile olmaları gerekir. Bu memleketin %90'ı tarımdır. Karadeniz'in en büyük odası burasıdır." (K-6)

Üniversitenin meslek odalarıyla daha çok işbirliği yapması gerektiğine dikkat çeken K-10, hocaların bilgi ve tecrübelerinden şehrin daha çok yararlanması gerektiğini belirtmiştir.

"Üniversitenin iş dünyasıyla daha çok entegre olması lazım. Diyelim ki iktisadi ve idari bilimler fakültesi meslek odalarıyla, mali müşavirlik odasıyla o anlamda birlikteliği belki zamanla yakaladı, ama ben oda başkanı olduğum zamanlarda üniversite ile daha çok program yapmak istedim. Ama pek gerçekleşemedi maalesef. En azından senatodan şu kararı geçirin, biz bizim meslekle ilgili buna hazırız demiştik. Ondan da bir sonuç alamadık; tabii ben nedenlerini bilmiyorum. Dolayısı ile o olsaydı, Türkiye'ye de bir örnek olurdu. Bundan sonra inşallah olur bu proje, o zaman ne olacaktı. Üniversite ile işte oda olsun, piyasadaki paydaşlar olsun, hocaların bilgilerinden tecrübelerinden şehrimizin de faydalanması lazım." (K-10)

Üniversitenin Rize'nin sorunlarını çözmek için yerel yönetim ve siyasilerle işbirliği yapması gerektiğini belirten K-21, sorunlarla ilgili üniversitenin proje hazırlaması gerektiğini vurgulamıştır.

"Üniversite Rize'nin sorunlarını çözmek için çalışmalı belediye ile siyaset ile bunlara bakın sorunlar budur, halkla alakalı anketini yapar, projeyi sunar, çözümü de budur der. Direkt katkı zor, bu işi çözecek olan siyasi erktir, yönetici olan kişilerdir. Üniversitenin çözeceği işsizliktir, çaydır, trafik sorunudur, şehrin planlanması gibi şeyler üzerine projeler yapar, sunar. En yapabileceği odur, zaten ondan öteye adım atmak da zordur. Onları yapmasını beklerim. Sosyo-kültürel faaliyetler şunlar olması lazım ya da şu etkinliğin olması lazım, burada halk oyunları var, bunları daha sistematik tanıtılmış hale getirmek lazım. Bu şekilde projeler üretmesini beklerim açıkçası. Ben üniversite faaliyetlerini sadece billboard üzerinde görüyorum, onun dışında görmüyorum." (K-21)

4. Öğrenci ve Akademisyen Tarafından Tercih Edilen Bir Üniversite Olması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin özelliklerinden dolayı tercih edilmesini temenni ettiğini dile getiren K-5, gelen öğrencinin memnuniyetinin de önemli olduğunu vurgulamıştır.

> *"Öğrenci şu, şu, şundan dolayı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni tercih etmeliyim demeli. Yoksa sırf puanım ona düştü de mecburiyetten değil, gelmemeli. Gelen öğrencilerin memnuniyeti, barınması, onlarla diyalog halinde olmak, onlarla ilgilenmek ile ilgili sivil toplum örgütlerine de topluma da bize de bu konuda çok iş düşüyor. Düşün bir öğrenci geldi Rize'den memnun kaldı. Gittiği zaman Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde, Rize'de okudum, çok memnun kaldım demesi, ne olur? Olumlu reklam yapmak yani. Bunun tersini düşün. Bunlar bile üniversitenin gelişmesinde bir etken yani." (K-5)*

Vasıflı ve kaliteli öğrencilerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini tercih etmemesinin bir eksiklik olduğunu dile getiren K-6, üniversitenin araştırma geliştirme yönünün güçlendirilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Sıradan bir üniversite benim için önemli değil. Yüksek okul olur, sadece diploma verir. Benim için üniversite araştırma geliştirmedir, bir yenilik ortaya koymaktır, bir şey geliştirmektir. Yoksa yüksek okul olur benim nazarımda. Ben insanları fazla suçlayamıyorum. Burada bir eksiğimiz var. Eksik nedir? Eksik, bu bölgede vasıflı insanların, kaliteli insanların burayı tercih etmemeleri eksiğimizdir bizim. Burada tercih olsa, o zaman derim ki bunlar çalışmıyor, gayret göstermiyor. İnşallah bu eksikler giderilir, buraya gelecek insanların önü açılır, onlara tercih etme imkanları açılır, tercihen gelir, zoraki değil. Buraya zoraki gelen insanın bir faydası olmaz. Burayı sevecek, buraya katkı sağlayacak. Ben burada 5 sene, 10 sene kalacağım diyecek. Önüme proje koyacağım, bunu başaracağım diyecek, belli bir hedefi olacak. Hiç hedefsiz, gönülsüz olan insanın buraya faydası olmaz. Önce burayı tercih edilebilir hale getireceğiz. Öğrenci burayı tercih ediyor, sıkıntı öğretim üyeleri, profesör yönünden. Burayı tercih edilebilir hale getirecek." (K-6)*

K-7, üniversite öğretim elemanının hedeflediği ortamı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde bulması halinde üniversitenin gelişeceğine ve tercih edileceğine dikkat çekmiştir.

> *"Akademisyenlerin daha sonra başka yerlere gitmesi bir hedef meselesidir. Bizim üniversitemiz mutlaka hedefini koymalı, o tercih edilen üniversiteler sıralamasında kendisini yükseltmeli. O açıdan tabii hedefi küçük olanların, orada üniversite öğretim üyesinde bir kabahat bulamazsınız. Üniversite öğretim görevlisi kendisini geliştirmeyi düşünüyorsa, üniversiteyi yönetenler, üniversitemizin de kendisini geliştirmesi gerekir. Üniversite öğretim görevlisinin hedeflediği ortamı*

burada bulduktan sonra terk edip gideceğine ben inanmıyorum." (K-7)

Üniversiteye kaliteli öğretim elemanı gelmesini arzuladıklarını dile getiren K-7, bu konuda vakfın daha aktif rol alması gerektiğini vurgulamıştır.

"Bizim üniversitemizden istediğimiz şey, eğitim öğretim kadrosunda biraz daha kaliteli elemanların gelmesi, kaliteli hocaların buraya gelmesi. Ben bu noktada vakfın çok önemli bir rol oynayacağını düşünüyorum. Yani kurulan çok güçlü bir üniversite vakfımız var. O vakfın biraz daha bu işin içerisine çekilmesini üniversite yönetimince ümit ediyorum." (K-7)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin büyük üniversitelerle rekabet edebilmesi ve öğrenci çekebilmesi için ciddi çalışma yapması gerektiğine vurgu yapan K-8, bu konuda sivil toplum kuruluşlarının, iş adamlarının ve şehirde yaşayan herkesin katkı sunması gerektiğini belirtmiştir.

"Büyük üniversiteler ile rekabet edebilmesi için çok ciddi çalışma yapması lazım. Sadece üniversite tek başına değil, burada sivil toplum örgütleri dahil olmak üzere, bu şehirde yaşayan insanların ve işadamlarının da katkı koyması gerekiyor. Çünkü öğrenciyi buraya çekecek birtakım cazibelerin olması lazım. Burada öyle bir cazibe olmayınca ya da sınırlı sayıda olunca öğrenciler çok fazla tercih etmeyebiliyor. Tabii öğrenciler tercih etmeyince, seviyesi düşük öğrenciler tercih etmek durumunda kalıyor. Dolayısı ile büyük üniversiteler ile rekabet edecek gücü yakalayamayacak o zaman. Öğrencinin tercihinde üniversitenin bulunduğu şehir çok etkili." (K-8)

K-8 ayrıca üniversitenin istihdam sağlayan ve tercih edilen bölümleri açması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Birçok bölüm açılmış. Çok fazla bölümümüz var. Çocuk üniversiteyi tercih ederken, hepimizin çocuğu var, öncelikle iş-istihdam konusuna bakıyor. Şimdi hala hukuk fakültesi açılamadı. Trabzon'da yeni açıldı yani. Çocuklarımız, hukukçularımız niye burada yetişmesin. Böyle marka olabilecek fakültelerin de böyle yavaş yavaş artık öne alınması lazım. Orayı da dikkate almamız lazım." (K-8)

5. Üniversitenin Güçlü Bir Konumda Olması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin aynı dönmede kurulan üniversitelerden daha iyi bir konumda olduğunu ifade eden K-1, Cumhurbaşkanının ismine layık bir üniversite olmasını temenni etmiştir.

"Türkiye jeopolitik açıdan dünyada köprü devleti. O yüzden üniversitelerimizde bilgi teknolojisi ile hem endüstriyel hem tarım hem de bilimde, ilimde ileri ülke olma durumundayız. Olmak zorundayız daha doğrusu. Hep beraber çalışacağız, gece gündüz. Almanya savaştan çıktı, kaç gece kuru ekmek yedi. Bak dünyaya kafa tutacak duruma geldi.

Biz kendimizle uğraşıyoruz. İnşallah Rize Üniversitemiz daha güçlü konuma gelir diye düşünüyorum; ama elimizden geldiği kadar tabii takip ettiğimiz kadar Rize ile kurulan üniversiteler arasında en gelişmiş olan üniversitedir. Tabii burada sayın cumhurbaşkanımızın isminin de verilen bir üniversitedir. En azından onun ismine de layık olması gerekir. Elbette ki de birinci olması lazım. Öyle düşünüyoruz." (K-1)

Üniversitenin sağlık hizmetleriyle ön plana çıktığına vurgu yapan K-8, yeni kurulan üniversiteler arasında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin güçlü bir konumda olduğunu dile getirmiştir.

"Tıp Fakültesi büyük bir katkı buraya. Diş Hekimliği var da Eczacılık yok. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni Tıp Fakültesi biraz daha temsil ediyor. İlahiyat Fakültesi köklü olduğu için, o öne çıkmış durumda biraz da. Çok eskiden kurulmuş ve artık tamamı ile oturtmuş. Yaş da çok önemli, Üniversite'nin yaşı da çok önemli. 2-3 yıllık üniversite köklü üniversite olmaz. Zamanla olacak. Şu an gördüğümüz kadarı ile yeni kurulan üniversiteler içerisinde Rize fevkalade güzel. Büyük bir ivme kazanmış. Ardahan Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Erzurum, Gümüşhane, Artvin Üniversitesi ile kıyaslandığında hem coğrafi yapısı, ulaşımının da kolay olması etkili orada. Sessiz, sakin, olay olmadığı yer. Bunlar çok önemli. Dicle Üniversitesi çok eski bir üniversite. Ama çocukların çoğu Dicle değil, Rize'yi tercih ediyor. Şehrin güvenli bir şehir olması en önemli sebeplerden bir tanesi." (K-8)

Üniversitenin bilimsel ve kültürel faaliyetleriyle güçlü bir konumda olduğunu ifade eden K-23, üst yönetimin bu konularda gayretli olduğunu vurgulamıştır.

"Konferanslar konusunda çevre üniversiteleri de görüyoruz. Neredeyse her gün Rektör Hoca'nın Twitter ve Facebook sayfasından paylaştığı için ya da başka hocaların, neredeyse hemen hemen her gün çok değerli bilim insanları, sanatçılar, sanatsal faaliyetler ya da siyasetçiler gelip konferanslar veriyorlar. SKS çok aktif burada gördüğüm kadarıyla, çok fazla öğrenci kulübü var sayısını bilmiyorum, hepsini destekliyor gördüğüm kadarıyla. Daire Başkanını da tanıyoruz, sağ olsun, ekip de çok iyi. Tiyatro geliyor, Cumhurbaşkanı Senfoni Orkestrası geldi, yurtdışından geliyor. Burada duyurunun çok daha iyi yapılması gerektiğini düşünüyorum. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin çevre illerden çok daha aktif olduğunu düşünüyorum. Özellikle konferans ve bu tarz etkinliklerde. Üst yönetim bu konuda çok açık gördüğüm kadarıyla. Her türlü konferansa, tabii ki olumlu her türlü konferansa ve bu tarz sosyal etkinliklere gelişmesi ve devam etmesi için ciddi destek oluyorlar." (K-23)

6. Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi

Üniversitenin öğretim elemanı yetersizliği nedeniyle eğitim kalitesinin çok yüksek olmadığını düşündüğünü dile getiren K-15, lisans ve

lisansüstü eğitimde deneyimli hocaları görmek istediklerini vurgulamıştır.

> *"Eğitim kalitesinin çok yüksek olmadığını düşünmüyorum, öğretim görevlileri yeterli olmadığı için. Bakın ben hala Hukuk Fakültesi'nin açılmasını bekliyorum orada, dönüştürebilmek için bölümümü. Yeteri ölçüde yüksek lisans programının olmayışı, lisans programına giren hocaların çok deneyimli olmayışı, belki bir okutman çok daha kaliteli olabilir doçent doktordan. Bu durum aldığı formasyon ya da lisansüstü programlarla belli edilemez, ama listeye baktığınızda yüksek mertebede insanları gördükten sonra üniversiteye bakış açınız değişiyor ya da o derse giriş şekliniz değişiyor." (K-15)*

Üniversitenin Cumhurbaşkanının ismini taşıdığını belirten K-22, eğitim şartlarının daha iyi olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Cumhurbaşkanımız Rizeli, ismi onun ismi, üniversitenin iyi olması için tabii ki şartlarının da iyi olması gerekiyor. Eğitiminin daha iyi olması gerekiyor. Eğitimin iyi olması da tamamen üniversiteyi yönetenlere ait. Rize'ye kendilerini, çalışmalarını anlatmaları gerekiyor." (K-22)*

7. Üniversite Hocalarının Özgür Olması

Üniversite hocalarının statülerini koruma endişesiyle girişimde bulunmaktan çekindiklerini ifade eden K-2, akademisyenlerin fikirlerini özgürce ifade etmeleri gerektiğine vurgu yapmıştır.

> *"Üniversite hiçbir işte elini taşın altına koymuyor. Koltuklarını koruma uğruna siyasilerle çatışmaya girmiyor. Üniversitenin hocası fikir çatışması yapmadıktan sonra benim için profesör falan olmaz." (K-2)*

I. Yirmi Yıl Sonra Şehrin ve Üniversitenin Nasıl Olacağı

Can ve Kazancı-Başaran (2014) tarafından yapılan çalışmada; Rize İlinin tanınırlığı ile turizm potansiyeli arasında doğrudan bir ilişki olduğu, tanınırlık ve şehir imajı arttıkça turizm çeşitliliği ve gelirinin de artacağı ve bu nedenle şehir imajının yüksek olmasının gelecekte ilin turizm potansiyelinde önemli gelişmeler sağlayacağı sonucuna varmışlardır. Gelecekte şehir sakinlerinin kent yaşamından duydukları memnuniyet düzeyinde bir artış olması bekleniyorsa şimdiden marka şehir olma yolunda adımlar atılması gerekmektedir. Şehir imajının gelişmesinde üniversitenin niteliğinin ve tercih edilme olasılığının artması önemli bir etkiye sahiptir. Ayrıca üniversitenin şehrin potansiyel yerel özelliklerini geliştirici proje çalışmaları yapması şehir imajının gelişmesini sağlayacaktır. Araştırma kapsamında katılımcılara; *"Yirmi sene sonra şehri ve üniversiteyi nerede görüyorsunuz?"* sorusu yöneltilmiştir.

1. Yerel Sorunlarla Daha Çok İlgilenen Bir Üniversite Olması

Üniversite ve şehrin gelecekte daha iyi bir yerde olabilmesi için üniversitenin yerel sorunlara yönelik daha çok proje ve bilimsel çalışma yapması gerektiğini vurgulayan katılımcılar, bu konudaki beklentilerini örneklerle ifade etmişlerdir. K-1, üniversitenin özellikle çay tarımını geliştirme noktasında çalışma yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Üniversitenin birimleri her dalda geliştirilebilir; çayla ilgili üniversitemizin bilimsel çalışması yok gibi ben öyle hissediyorum yani, göremedim. Ufak bir çalışması var, ama bence üniversite ağırlıklı olacak. Çay, Rize, hatta Türkiye için çok önemli. Çay olmazsa, biz dışarıya dünya döviz veririz. Onun için bizim çayımız ile ilgili üniversitenin mutlaka çalışması lazım. Bilimsel olarak ele alması lazım. Buradaki ziraat odaları yetersiz; onlar o konuda bilgisi olmaz. Yani çayla ilgili araştırmayı sıfırdan başlayacak, ele alacak. Toprakların numunelerini, topraktaki yapıları mutlaka ele alacak. Avrupa gübresi dediğimiz, böceği zehirleyen, böceği öldüren gübreye hala devam ediyorsa, buna üniversitenin dur demesi lazım. Burada doğal, organik tarıma geçmemiz lazım demesi gerekir. Toprağımız bitti, toprak öldü. Organik tarım için şu, şu, şu gübrelerin yetiştirilmesi lazım; şöyle endüstriyel fabrikanın kurulması lazım diye öncülük etmesi lazım." (K-1)*

Üniversitenin şehrin gelişmesi için daha aktif rol alması gerektiğini ifade eden K-4, bu konuda AR-GE faaliyeti yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

> *"Üniversite rutin işlerini öne almalılar; ama daha aktif pozisyon üstlenmeliler. Gelişmişlikte çok önemli bir katkılarının olması gerekiyor. Özellikle bu sadece Rize'ye mahsus değil, Türkiye'nin doğu bölgelerinde de bu çok önemli bir görevdir. Buna benzer kalkınmamış yerlerin, daha çok kalkınabilmesi, daha çok gelirlerinin olabilmesi, hayat standardının yükselebilmesi, bu yollarda üniversitenin çok önemli misyonunun olması lazım ve bunun için de çok iyi bir, hem bölgesel var olan bilgilerin AR-GE'si, geliştirilmesi hem de yeni görevlilerin buraya konması açısından üniversiteler özel bir görev üstlenmeliler." (K-4)*

Daha önceleri göç veren bir il olan Rize'nin gittikçe geliştiğini belirten K-5, Rize'nin özellikle turizm alanında üniversitenin katkılarıyla gelecekte önemli bir konumda olacağını vurgulamıştır.

> *"Rize göç veren bir ildi. Ama son dönemlerde özellikle Karadeniz Sahil Yolunun yapılması, Ovit Tüneli yapılması, havaalanı projesinin yapılması, turizmin de ön plana, özellikle doğa turizminin… Ben bir yerde okumuştum, 20-30 sene sonra Rize ikliminin Akdeniz iklimine dönüşeceğini, karasal iklimin Antalya'da olacağını, yani kış turizmine, doğa turizmine, yeşil turizmi düşündüğümüz zaman Rize'nin potansiyeli yüksek. Tabii bunu altyapılarıyla, otelleriyle, konaklama ile desteklemek lazım. Tabii burada öncülüğü yapacak olan, bunları siyasete,*

bürokrata projelendirecek üniversitedir son olarak. Projelerin yapılmasını teşvik etmekte, takip etmekte üniversite büyük rol oynayacaktır, oynamalıdır." (K-5)

Mevcut durumda üniversitenin iyi bir yerde olduğunu düşündüğünü ifade eden K-23, şehrin daha iyi bir yerde olabilmesi için insanların kafa yapısının değişmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Fakültelerini, eksikliklerini tamamlamaya çalışan bir üniversiteye göre bence yüz üzerinden 95 puan veririm, 5 de nazar boncuğu olsun diye. Genel imkanlarının kötü olduğunu düşünmüyorum. Üniversite çok iyi bir yerde olur da, şehri bilemiyorum. Şehir sadece binalardan oluşmuyor, insanlar da var. İnsanların biraz kafa yapılarının da değişmesi lazım. Biraz hazırcılık var ve en üst düzeyini istiyor. Bunun değişmesi lazım. Tam böyle herkese saygılı, sevi ve uyum içerisinde yaşaması lazım. Üniversite çok çok iyi çalışıyor, iyi yerde olacaktır." (K-23)

2. Ülkeye Değer Katacak Ürünlere Yönelen Bir Üniversite Olması

Üniversitenin ticaret ve tarımda artı değer katacak ürünler ortaya çıkmasına yardımcı olmasının Rize'ye katkı sağlayacağına dikkat çeken K-3, üniversitenin topluma okumanın önemini anlatması gerektiğini belirtmiştir.

"Şu ortamda çok fazla görmüyorum. Ama gerekli nokta atışları yapıldığı takdirde, ticareti, tarımı ve özellikle artı değer katacak ürünlerin sağlayacağı katkıyla yereldeki vatandaşa verecek olduğu imajla, üniversite Rize'yi çok farklı bir yere getirir. İsmiyle, öğrencisiyle ve etrafındaki dinamik insan yapısıyla, Karadeniz insanı, özellikle Rize insanı çok dinamik bir yapıya sahiptir, çok hızlı öfkelenir, çabuk karar verir, ama ticarette de bir o kadar başarılı olur; öğrencilik hayatında da bir o kadar başarılı olur. Biz okumayı, bilinçli bir insan olmayı, eğitimli bir insanın ne kadar değerli olduğunu üniversitemiz halkımıza gösterirse, halkımız da üniversitemize o değeri gösterir ve çok farklı noktalara getirebilir. Bu kazan kazan politikası ile olacaktır." (K-3)

K-11, Üniversite hocalarının ülkenin gelişmesi için çaba göstermeleri gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Yirmi yıl sonra en azından Rize iyi olur yani. Değişim görüyorum. Özellikle hocalardan ben daha çok şey bekliyorum. Bir kariyeri var, kariyerine göre kafasını yoracak. Bu ülke için kafasını yormayana ben saygı duymuyorum. Bu ülkenin ekmeğini yiyip, maaşını alıp da bu ülkenin gelişmesine, kalkınmasına, dışarıya bağımlılığını kesecek hareketlerde bulunmayan insanlara ben saygı duymuyorum, kim olursa olsun." (K-11)

Yirmi yıl sonra üniversitenin daha çağdaş bir üniversite olacağına inanan K-14, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin gelecekte Türki-

ye'nin ilk 5 ya da 10 üniversitesi arasına girebileceğini dile getirmiştir.

"Yirmi yıl sonra ben üniversiteyi uzay çağında görüyorum diyemem, ama bir ODTÜ kadar modern bir üniversite olacağını zannetmesem de çok çağdaş bir üniversite olacağını, teknolojinin bütün imkanlarından faydalanmış bir üniversite olacağını, bölümlerine bölüm katacağına ve ayrıca hacmine de hacim katacağına inanıyorum. Sürekli gelişiyor. Kamulaşmalardan dolayı vatandaşın çok canı yanmayacaksa, gelişimine zaten kimsenin karşı çıktığı da yok. Yirmi yıl sonra Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni eğer Türkiye'de sıralama ilk 5'ten ibaretse, ilk 5'te, ilk 10'dan ibaretse ilk 10'da göreceğimden kesinlikle eminim bu hızla devam ederse." (K-14)

3. Mezunlarının İstihdam Edildiği Bir Üniversite Olması

Üniversitenin coğrafi konumunun çok güzel olduğunu belirten K-8, önemli olanın mezun ettiği öğrencilerin ülkede iyi yerlere gelebilmesi olduğuna dikkat çekmiştir.

"Üniversitemizi iki alanda değerlendirmek gerekir. Fiziki anlamda üniversite hakikaten güzel bir kampüs üniversitesi, ben yerini çok beğeniyorum. Denize nazır, insanın içini açan, şehir dışı sayılmaz. Eğitime uygun bir yerde. Üniversite kampüsü çok güzel bir yere kurulmuş. Bu birincisi. Bir de sosyal anlamda bakıldığında, toplumun bakış açısından değerlendirmek lazım. Bu alanda da işte, ifade ettiğimiz gibi, toplumun-şehrin üniversiteye sahip çıkması lazım. Eğer üniversite akademik anlamda bir üniversitenin yirmi yıl sonraki yerini belirlemek için, yetiştirdiği öğrencilerin istihdamına bakmak lazım. Öğrenci çok fazla mezun etmiş olabilirsiniz. Ama mezun ettiğiniz öğrenciler, ülke yönetiminde uygun-güzel bir yere geldiyse ve onlar aynı zamanda asıl referans onlardır aslında, üniversiteden mezun olduk demekle mezun olunmuyor." (K-8)

Öğrencilerin uygulama bilgisine sahip olması gerektiğine dikkat çeken K-9, iş yaşamına göre öğrenci yetiştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Öğrenciye gel sokakta temizlik yap diyoruz, gel temizlik elemanı ol diyoruz. Diyor ki ben lisans mezunuyum, ben o işe layık değilim, ben masa başında oturacağım. İyi de masa başında oturacaksın, birikimin ne? Ne kadar bilgin var? Hiçbir şey yok. Hocadan torpille, yalvarmayla, ajitasyonla al puanı, diplomayı al, git devletin kapısına ben lisans mezunuyum, iş istiyorum. Alanınla ilgili ne kadar bilgin, becerin, pratiğin var? Sorunları alanda ne kadar görebilmiş? Eğitim yeniden formatlanmalı." (K-9)

K-9, üniversite mezunlarının gelecekte iş bulmakta zorlanacaklarına dikkat çekmiştir.

"20 sene sonra üniversite kapanır. Uçuk bir şey mi söyledim. Çünkü üniversite mezun ede ede, insanlar iş bulamayınca. Nasılsa iş bulamıyoruz, üniversite ne işe yarar diyecek ve gitmeyecek." (K-9)

4. Üst Yönetimin Bakış Açısının Değiştiği Bir Üniversite Olması

K-3, üniversitenin gelecekte farklı bir yerde olabilmesi için üst yönetimin anlayışını değiştirmesi gerektiğini ifade etmiştir.

"Biz üniversite ile her türlü, Rektör Bey ile sürekli görüşüyoruz, toplantılarda, diğer akşamlarda oturduğumuzda. Biraz daha ilahiyatçılığın dışına çıkmasını istiyorum, Rektör olarak. Bu sakın farklı anlaşılmasın. Benim için ikinci ilahiyattan Rektör olmuş bir hocadır, sayın hocam. Çok seviyorum, ama o yapının biraz daha dışına çıkıp, biraz daha buradan bakması gerektiğine inanıyorum. Değer verdiği şeylerde çok daha fazla değer alır, hem kurumuna hem kendisine." (K-3)

Üniversitenin ufkunun başındaki yöneticiler kadar olacağına dikkat çeken K-11, üst yönetimin kaliteli akademisyenleri bulup Rize'ye getirmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Rektör çok önemli. Herhangi bir okul ya da üniversite fark etmez, başındaki idarecisi kadardır. Okul, müdürü kadar okuldur. Üniversite de rektörü kadardır. İyi hocaları bulacak, getirecek. Yok efendim Anadolu'ya gelmiyorlar. Gelecek, bulacaksın, ikili ilişkiler koyacaksın. İkna edeceksin, getireceksin hocaları. Trabzon varken bize gelir mi? Ben kabul etmiyorum; daha iyi imkânlar sağlayacaksın ona. O senin yaratıcılık becerini gösterir zaten. Göstermelik yapmayacaksın bir şeyi. Gerçekten bu ülkeye katkıda bulunacak, hizmet edecek insanları yetiştirmek için uyumayacak. Proje üretecek, kitap okuyacak, bütün eğitim sistemlerine bakacak, dünyada nasıl yapılıyor?" (K-11)

5. Güçlü Olmak İçin İşbirliğini Önemseyen Bir Üniversite Olması

K-3, üniversitenin yerel dinamiklerle ve halkla işbirliği yaparak daha güçlü konuma geleceğini vurgulamıştır.

"Farklı bakıldığında üniversite tarafından yönetimden farklı bakıldığında, halktan da çok farklı destekler gelir. İkisini birleştirebilirsek bugün siyasi ortamda nasıl bir güç oluştu; belli noktalarda birleşti siyasiler, yukarda aynı şeyi konuşuyorlar; biz de üniversiteyle halk, vatandaş, öğrencisi, hocası aynı şeyi konuşursa, Rize'de çok farklı şeyler üretebiliriz; belirli bir noktaya gidebilir. Çocukluğumuzdaki voltranı oluşturabiliriz." (K-3)

Üniversitenin elindeki fırsata rağmen performansının yeterli olmadığını belirten K-22, özellikle Cumhurbaşkanının desteğinden daha çok yararlanması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"20 sene sonra ne olur, artık geriye mi gider ileriye mi gider. Ama 5-10 yıl zaman zarfında ilklerde olması istiyorum üniversitenin.

Şu an yükseliş aşamasında olduğu için daha çok yol kat etmesi lazım, daha hızlı bir şekilde. Eldeki imkânı ile performansının az olduğunu düşünüyorum. Şu an kendisinin istediği desteği sağlayabileceğini düşünüyorum. En azından bize şu lazım dedikleri zaman, geleceğini düşünüyorum. Çünkü Cumhurbaşkanımız istese, dese ki şurada şu var, şunu alın, yardımcı olun dediği zaman herkesin yardımcı olacağını düşünüyorum. Onun için daha büyük olmasını istiyorum, halkla da daha iç içe olmasını istiyorum." (K-22)

6.Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara Yönelik Çalışmalar Yapan Bir Üniversite Olması

Üniversitenin ilk açıldığı yıllarda Orta Asya ve Kafkasya ile bağlantı kurma hedefinin olduğunu dile getiren K-2, üniversite yönetiminin gelecek adına bu hedeflere önem vermesi gerektiğini belirtmiştir.

"Bugünkü yönetim modeli ile çok daha aşağıda, bir lise seviyesinde üniversite olacak. Aynı kafa yapısı ile devam ederlerse. Ama kendini sorgulayıp geliştirmeye devam ederlerse, biz bu üniversiteyi kurarken Türki Cumhuriyetlerle bağlantı kuracağız; bilmem ne ile bağlantı kuracağız, oraya açılacağız, Kafkaslara açılacağız. Kapı komşumuz Gürcistan'a açılacağız gibi vaatler vardı. Eğer biz bunları yaptık diyen yönetim varsa, tamam yirmi yıl sonra çok güçlü. Ama daha biz hiçbirine entegre olmuş falan değiliz. Hiç biri ile biz içli dışlı olmuş değiliz." (K-2)

İ. Şehirdeki Sektörlerin Üniversiteye Sağlayacağı Katkı ve Üniversiteden Beklentisi

Teknolojik gelişme, küreselleşme ve artan ürün ve hizmet çeşitliliği üretim sürecini değişime uğratmış ve üretimin coğrafi kümelenmesi ile coğrafi dağılımı arasındaki dengeyi değiştirmiştir. Bu bağlamda geleceğin üniversite örgütlenmesine yönelik beş öneri sunulmuştur (Erdil, Pamukçu, Akçomak, & Erden, 2013):

a) Üniversite araştırma merkezleri etkinleştirilmeli,

b) Üniversitelerin akademik kadro sistemine *"Araştırmacı"* kavramı yerleştirilmeli,

c) Üniversitelerde üretilen bilginin yeni ürün ve teknolojiye dönüşümünü sağlayan mekanizmalar etkinleştirilmeli,

d) Araştırma projesi üretim ve destek süreçleri etkinleştirilmeli,

e) Üniversite-toplum ilişkileri tekrar canlandırılmalı, üniversiteler sosyal hayatın bir parçası haline getirilmelidir.

Araştırma kapsamında katılımcılara; *"Kendi çalışma alanınızla ilgili üniversiteye nasıl katkıda bulunabilirsiniz? Alanınızla ilgili siz üniversiteden*

neler beklemektesiniz?" sorusu yöneltilmiştir.

1. Üniversite-Sanayi İşbirliği Yapılması

Üniversiteler ve sanayi kuruluşları arasındaki işbirliği, iki tarafın da gelişmesini sürdürmelerini sağlamaktadır. Şirketler, ürün ve süreç inovasyonları konusunda üniversitedeki araştırmacılardan yararlanırken, öğretim üyeleri de araştırma faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesini sağlayacak kaynaklara ve olanaklara erişebilmektedir (Erdil, Pamukçu, Akçomak, & Erden, 2013). Üniversite ile üniversite-sanayi işbirliği protokolü yaptıklarını belirten K-7, bundan sonraki süreçte hazırlanan projelerin yürütülmesi ve devamlılığının çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

> *"Üniversitemiz ile birlikte üniversite-sanayi iş birliği protokolümüz var. Tabii burada üniversitemizin bu yöndeki desteği önemli, beraber yapmış olduğumuz birkaç tane projemiz var. Dolayısı ile bu projelerin yürümesi, devamlılığı çok çok önemli. Dolayısı ile bunlar yeterli mi? Belki bugün için yeterli gözükür, ama asla yetmez. Çünkü hedeflediğimiz farklı bir üniversite var. İnşallah o hedeflere hep birlikte ulaşacağız." (K-7)*

Sanayi kuruluşları olarak çay merkezi kurulmasına yönelik proje başlattıklarını ifade eden K-3, bu merkezin uzun vadede bedelsiz olarak üniversiteye devretmeyi düşündüklerini belirtmiştir.

> *"Ticaret Odası ve Ticaret Borsası ile yaptığımız Avrupa Birliği Projesinde bir çay araştırma merkezimiz var Çayeli'nde. Yakın zamanda inşaatı bitiyor. Burayı bedelsiz olarak üniversiteye devredebiliriz. Bunun Ticaret Odası ile görüşmelerini yapmışız. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ziraat Fakültesi de burada çay ile ilgili toprağından çayın son bardağında olan yere kadar bütün analizleri yapacak laboratuvar ekip ve ekipmanlarına sahip bir şekilde çok güzel bir araştırma merkezine sahip olmuş olur. Dediğimiz değerlere de o zaman varmış oluruz." (K-3)*

K-7, Ticaret ve Sanayi Odası olarak üniversiteye sağlık tesisi yaptıklarını ifade etmiştir.

> *"Ticaret ve sanayi odasının üniversitemize yapmış olduğu birçok tesis var. Araştırma Hastanesi Onkoloji ünitesini bizler yaptık. Tıp Fakültesi'nin laboratuvarlarını bizler yaptık. Dolayısıyla Üniversitemiz bizim önümüzde bebeğimiz gibi, ona gözümüz gibi bakıyoruz. Bir yerlere getirme gayreti içerisindeyiz. İnşallah Cenabı Hak bizi bu yolda mahcup etmez." (K-7)*

K-13, üniversite camiasıyla iş dünyası bir araya gelerek proje üretilmesi halinde ülkenin gelişiminde önemli mesafe kat edileceğini vurgulamıştır.

"Karadeniz Türkiye'nin çimentosudur. Siyasette, ticarette, büyük firma sahiplerinin çoğu Karadenizlidir. Biz bu okuyan kesimle iş kesimini bir araya getirip proje üretmeyi başarırsak Türkiye'nin sırtını kimse yere getiremez bu kadar uğraşmalarına rağmen." (K-13)

Farklı özelliklerde bilim insanın bir arada olduğu üniversiteden faydalanmak gerektiğini ifade eden K-23, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin işbirliğine istekli dinamik bir akademik kadrosu olduğuna dikkat çekmiştir.

"Bu kadar bilim insanının olduğu yerden faydalanmak gerekir. Biz onlardan her türlü işbirliğini alıp beraber bir şeyler yapmak istiyoruz ve bu konuda da gerçekten çok yardımcılar kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Biz ne zaman gitsek akademisyenlerden olumsuz cevap almadık, bu konuda gerçekten genç dinamik kadrosu var buranın ve böyle istekli bir kadrosu var. İnşallah daha da iyi olacak diyorum. Burası yeni bir üniversite, gidip de 50 senelik ya da büyük bir üniversite, İstanbul Üniversitesi ile kıyaslayamayız burayı. Buranın imkânları, ilin imkânlarına göre çok da iyi performans sergiliyor burası, çok da gelişmiş gelişmeye devam eden bir üniversite, birçok çevre üniversitede bu kadar imkân olduğunu da düşünmüyorum açıkçası gördüğüm kadarı ile." (K-23)

K-4, sektör temsilcileriyle üniversite arasında daha çok bilgi ve deneyim paylaşım etkinliklerinin yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

"Üniversitenin faaliyetlerine ben katılamıyorum. Katılım nasıl, talep ne âlemde bilmiyorum. Ama toplumu bilgilendirme, yönlendirme konusunda illa ki bir her zaman sıfırdan büyüktür, yapılan iyi şeyler varsa. Bizde bunun için bir zaman sıkıntımız var, bu eğitim dönemi içerisinde ben de hem kişisel tecrübelerimizi vs. turizm ile ilgili bilgileri öncelikle öğretim görevlileri ile, üniversite yetkilileri ile arkasından öğrenciler ile çeşitli sempozyum, konferans gibi şeyler ile paylaşmak istiyorum ki onlara da bizim bir katkımız olsun. En azından onların da bilgilerini paylaşalım. Buna benzer biraz topluma mal olmuş kişiler ile öğrencileri-öğretim görevlilerini haşır neşir edecek ve onların bilgi birikimlerini paylaştıracak toplantıların oluşmasında mutlaka fayda var." (K-4)

2. Tarım ve Turizme Destek Vermesi

Turizm ve tarım sektöründe yapılması gereken araştırma ve geliştirme faaliyetleri olduğuna dikkat çeken K-4, üniversitenin ürün ve hizmet çeşitliliğini arttırma konusunda katkı sağlaması gerektiğine vurgu yapmıştır.

"Konaklama sektörü ile ilgili ciddi yöneticiler ve sorumluluk alabilecek kadro açıkları var bölgede. Turizmin geleceğine yönelik de yapılması gereken işlerden bir tanesi bu. Çeşitlendirme ondan sonra özellikle

tarım sektörü ile iyi ilişkiler içerisine girerek endemik bitkilerin turizme katkısı konusun çok fazla işlenmesi gerektiği, yani bunun turizm sektörü haline getirilmesini önemsiyorum. Turizmi çeşitlendirmek ve şekillendirmek açısından kış turizmine yönelik çok ciddi çalışmalar yapılması gerektiği kanaatindeyim. Üniversite burada ön plana çıkmalı. Kış turizmi burada nasıl canlandırılmalı? Sadece pist kayma meselesini konuşmuyorum. Var olan haliyle turizm burada nasıl yapılacak? Yazın insanlar tracking yapıyorlar; kışın nasıl yaptırtırsın? İyi planlanması lazım. Onun için çeşitliliğin mutlaka konuşulmasında fayda görüyorum." (K-4)

Ziraat odası olarak üniversiteyle fikir alış-verişi yaptıklarını dile getiren K-6, daha fazlasının yapılması gerektiğini belirtmiştir.

"Ziraat Odası olarak zaten birçok konuda işbirliği, fikir alışverişi vs. yapıyoruz. Ama daha çok olması lazım. İlimiz bir tarım ili, burada bir üniversite var. Tarım ile ilgili daha çok vakit ayırması gerektiğini düşünüyorum. (K-6)

Turizm sektörü olarak bir çalıştay gerçekleştirmeyi düşündüklerini belirten K-16, bu konuda üniversite hocalarından destek beklediklerini ifade etmiştir.

"Biz çok güzel bir çalıştay yapmak istiyoruz turizm olarak, ama nereden başlayacağımızı bilmiyoruz. Geçmişteki verileri toparlayıp, şimdiki verileri ve gelecekte olabilirleri oturup masaya yatırıp uzun uzun çalışmalar yapıp arkasından geleceğimizi görmeyi, planlamayı düşünüyoruz. Ama bunu üniversite ile yapabilir miyiz? Bilemiyorum. Belki turizm otelcilik bölümünde olan hocalarımız, belki onlar da canla başla bekliyorlardır böyle bir şeyi, bilemiyorum. Onlarla görüşmedik henüz. Bakın Ardeşen'de Turizm Fakültesi olmuş, ben turizmciyim haberim yok. Anladınız mı? Arada bir şeyler eksik." (K-16)

K-18 da, özellikle turizm sektörünün gelişmesi için proje yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Ciddi manada burada turizme yönelik projelerin de yapılması gerekiyor. Hatta turizm potansiyelini nasıl daha fazla yukarıya taşıyabiliriz. Ne kadar daha artı katabiliriz noktasında projelerini biraz daha arttırmamız gerekiyor. Burada tez konusu olabilecek bir sürü çalışma var ve üniversite bu konuda zaten araştırmaya aç bir birim olması gerekiyor. Bu konuda çok daha fazla katkı sağlayacağı yönünde kanaatim var." (K-18)

Turizm sektörü olarak rehber bulmakta zorlandıklarını belirten K-19, bu konuda üniversitenin katkısını beklediklerini dile getirmiştir.

"Turizm ile ilgili önemli bir konu daha var. Rehber sıkıntımız çok fazla. Rehber olmadığı için bölgeyi insanlara gezdirirken, tanıtırken eksik anlatıp tanıtıyoruz. Çünkü Ayder'de doğmuş büyümüş biri de rehberlik yapabiliyor. Böyle bir eğitimi var mı? Yok. O yüzden turizm

anlamında böyle bir katkı sağlanabilir. Rehberlik eğitimi bölümü mü açılır ne yapılır bilmiyorum, ama var mı onu da bilmiyorum. Ben yok diye biliyorum, duymadım. Dil eğitiminin biraz daha önemsenmesi gerekiyor. Çünkü artık bütün iş başvurularında yabancı dil isteniyor, en az iki dil. Yabancı dili önemsememiz gerekiyor." (K-19)

3. Toplumu Bilgilendirme Çalışmaları Yapması

K-4, üniversitenin toplumu bilinçlendirme çalışmalarına ağırlık vermesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Hangi sektör olursa olsun, özellikle üniversitenin kendi kabuğundan biraz daha dışarıya çıkarak toplumu yönlendirme, toplumu bilgilendirme, toplumu eğitme ve bilinçlendirme gibi çok çok önemli bir misyon ve görevi olduğunu unutmaması lazım üniversitenin. Televizyona çıkarıp üç tane programla olmaz. Onun için gerekli aktiviteleri yaparak üç kişi katıldı beş kişi katıldı elli beş kişi katıldıya bakmadan mümkün olduğu kadar yönlendirme, bilgilendirme ve insanları bilinçlendirme çalışması yapması lazım." (K-4)

K-9, üniversite hocalarının akademik çalışma yanında edindikleri deneyimleri halkla paylaşacak ortamlarda bulunmaları gerektiğine vurgu yapmıştır.

"Üniversite halkın içine girmeli, halk ile daha fazla haşır neşir olmalı. İlahiyat Fakültesi var mı Rize'de? Hocaları var mı? Kitap yazıyorlar mı? Bu hocalar her Cuma günleri Rize'nin Camilerine dağılsınlar, madem halka kitap yazıyorlar, halka önce anlatsınlar. İlahiyat için saha, alan. Yazdığı kitapların alıcısı ne kadar var. Akademik çalışma yaptın, halk için yapmadın mı? Halka anlat." (K-9)

Esnaf ve tüccarın bilinçlendirilmesi gerektiğini vurgulayan K-10, özellikle hizmet sektöründe yer alan insanların eğitilmesinin uygun olacağını belirtmiştir.

"Turizm de önemli Rize için. Esnafımızı, tüccarımızı bu anlamda bilimsel anlamda eğitimden geçirmemiz lazım. Hizmet sektörü çok farklı bir şey, Rize halkını hizmet sektöründe eğitmemiz lazım. Bir eksiklik var, davranışlarımızda da bir eksiklik var. Öğrenci bir mağazaya girdiğinde de rahat olabilmeli. Bunları aşmamız lazım önümüzdeki 5 yıl içerisinde." (K-10)

K-13, halkın eğitim düzeyinin yükseltilmesi için üniversitenin katkı sağlaması gerektiğini vurgulamıştır.

"Halkın kapasitesi, potansiyeli de belli olduğu için, bu konuda üniversitenin yönlendirici olması lazım. Yani halkı bilgilendirici, halkı çocuk gibi düşün, ne kadar sana tekme de atsa niyeti kötü değildir çocuğunun öyle bakarsın, iyiliği için çalışırsın, üniversitenin de öyle bakması lazım. Halktır bilmez, hele de burası için, çok daha özeli var

burası için." (K-13)

4. Topluma Sağlayacağı Katkılarla İlgili Planlama Yapması

Üniversitenin şehrin lokomotifi olduğuna dikkat çeken K-4, üniversitenin halka ve iş sektörlerine sağlayacağı katkılar konusunda bir planlama yapması gerektiğine vurgu yapmıştır.

"Üniversitede yapılması gerekenler diye bir liste hazırlanıp, o hazırlananların tek tek hayata geçirilmesinde fayda var. Üniversite konseyi ile yönetimi de bu işleri mutlaka masaya yatırıp, gündemleri ilk önce belirlemeli. Envanteri çıkmadan hiçbir iş yapılmaz. Üniversite önce bu envanteri çıkartmalı, bu envanterden tek tek çözüm olarak neler üretilebileceğini masaya yatırıp çözüm üretmesi lazım. Bunların bir kısmı kendi sorumluluğunda olabilir, bir kısmı diğer sorumluluklarda olabilir; ama bu işin lokomotifini üniversite üstlenmek zorunda. O lokomotif görevini üniversite unutmamalı. Lokomotif olan bir üniversite; Rize Üniversitesi böyle bir üniversite olmalı." (K-4)

K-5, üniversitenin projeler yaptığını ancak daha fazlasını yapabileceğini belirtmiştir.

"Üniversitede projeler oluyor, yapıyor. Ama bunları tabii geliştirmeli. Ben aynı zamanda Rize otizm ile mücadele derneği başkanıyım. Bizim Güneysu'da bir okulumuz var Üniversite'ye bağlı, bu ve buna benzer mesleki okullar açılması noktasında destek olabilir. İlimizin kalkınması noktasında destek olabilir, yapıyor tabii ama yeterli değil. Bunun sonu yok, ucu açık yani." (K-5)

Üniversitenin geleceği ön görerek şehir ve üniversite yerleşkesi için planlama yapması gerektiğine dikkat çeken K-10, artan nüfus için şimdiden önlem alınması gerektiğini vurgulamıştır.

"Şehrin daha büyümesi lazım. Artık şehir Çiftekavak ile Gündoğdu arasına sıkışan bir yer oldu. Üniversitemizden bu anlamda da faydalanmamız lazım. Bir 20-50 sene sonra Rize'yi hayal edip, yatırımları nerelere yapmak lazım diye Üniversiteden faydalanmak lazım. Kampüs alanı nerede olmalı bunların planlarının yapılması lazım. Belki 200-250 000 nüfuslu bir şehir olacak. Biz bunları ciddi bir şekilde konuşamazsak, Üniversitemizden bu destekleri alamazsak biz yerimizde sayarız. Rize'nin gelişmesi ile ilgili bir taslak plan yapılıp Üniversite ile bilim ne diyorsa o bilimin ışığında siyasilerimiz, Rize'de yaşayan herkes elbirliği ile şehri o 20 yıllara, 50 yıllara taşımak lazım." (K-10)

5. Üniversitenin Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi

K-2, üniversiteye başarılı öğrencilerin gelmesi için öğrencilerin ve akademisyenlerin sosyal sorumluluk kapsamında çalışma yapması ge-

rektiğine dikkat çekmiştir.

"Üniversiteye idealist öğrencilerin gelmesi için, ailelerin kafasında yer edinebilmek için bilimsel çalışmaları ön plana çıkar. Tıpta ilk kez yaptığın ameliyatın haber değeri taşıması. Günümüzde en büyük sorun kanser; kanserle ilgili olarak bilimsel bir çalışma. Onun haricinde öğrencilerin sosyal sorumluluk veya profesörlerin sosyal sorumluluk kapsamında yapmış olduğu bir çalışma. Topluma ulaşabilmenin metodu bu, yol medya. Medya yolunu kullanmadan sen başka türlü topluma gidemiyorsun." (K-2)

6. Nitelikli Akademisyen Gelmesinin Sağlanması

Rize'de sektörlerin üniversiteden isteği hususlardan birisi de özellikle sağlık alanında Rize'ye nitelikli akademisyenlerin gelmesinin sağlanmasıdır. K-5, Rize'ye nitelikli hocaların gelmesi için alt yapının iyi olması gerektiğini vurgulamıştır.

"Ayrıca kaliteli akademisyenlerin gelmesini istiyoruz. Kullanıyorlar bunu, ben Rize'ye gideyim de kadromu alayım da, buraya geldiği zaman burada kalmalı. Doktorlarda aynı sıkıntıyı yaşıyoruz mesela; mecburiyetten geliyor, bir iki kalıyor, gidiyor. Kalmaları için altyapıyı yapmamız lazım, toplum olarak, birey olarak. Her şey karşılıklı. Burada üniversiteye, akademisyenlere, hocalara, toplum olarak bizlere, sivil toplum örgütlerine, hepimize iş düşüyor, toplum olarak hepimize görev düşüyor." (K-5)

7. Öğrencilere Uygulama Yaptırılması

Özellikle sosyal sorunlar alanında hizmet veren kamu kurumlarıyla üniversitenin işbirliği yapmasının önemli olduğunu dile getiren K-8, öğrencilere staj imkânı sağladıklarını ve bundan da fayda gördüklerini ifade etmiştir.

"Sosyal Bilimler alanında öğrenci arkadaşlarımızdan istifade ediyoruz. Onlar da bizden istifade ediyor. Karşılıklı. Ne yapıyor? Bizim etkinliklerimize çok ciddi anlamda destek veriyor. Bu güzel bir çalışma, hem şehri tanıtması hem bizim yaptığımız işin toplumla buluşmasına yardımcı oluyor. Ama aynı zamanda biz de ne yapıyoruz; bu öğrencilere alanda, yani o teorik bilgilerinin alana yansımasını, tecrübe edinmesini sağlıyoruz. Burası öğrencilerin laboratuvarı, çalışma alanları. Bizim olmazsa olmazlarımızdan bir tanesi, Yüksekokul öğrencileri. Bizim onlara ihtiyacımız var, onların bize ihtiyacı var. Mezun olacak çocuklar bu alana hizmet edecek olduğu için, o tecrübeyi mutlaka yaşamaları lazım buralarda." (K-8)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Rize ilinde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, eğitimcilerin, sanayici ve iş adamlarının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili algı ve beklentilerini anlamaya yönelik gerçekleştirilen bu araştırmada üniversitenin çalışmalarının bütüncül ve eleştirel açıdan değerlendirilmesi ihtiyacından yola çıkılmıştır. Nitel yöntemin derinlemesine görüşme tekniğiyle gerçekleştirilen bütün araştırmalar gibi bu çalışmadan da genellenebilir sonuçlar çıkarmak mümkün değildir. Ancak öznel bakış açılarını ve algı kalıplarını anlamaya yönelik yapılan görüşmelerin, üniversitenin mevcut durumu ve çalışmalarının nasıl algılandığı hakkında bir fikir vereceği gerçeği de yadsınmamalıdır. Araştırmanın ana ve alt amaçları doğrultusunda yürütülen saha çalışmasında üniversite-şehir ilişkisi güncel uygulamadaki yansımalarıyla birlikte değerlendirilmiştir.

Nitel yöntemle gerçekleştirilen bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırma kapsamında üniversitenin Rize Şehrine katkısı (46 görüş) konusunda görüş beyan eden katılımcılar; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'ye en çok ekonomik katkı (16 görüş) sağladığını ifade etmişlerdir. Üniversitenin yeni eğitim birimleri açmasıyla birlikte öğrenci sayısının artması yeni iş sahalarının açılmasını ve şehrin ekonomisinin canlanmasını sağlamıştır. Üniversite hem kendi harcamaları, hem de çalışan, öğrenci ve ziyaretçi harcamaları ile Rize İli'ndeki pek çok sektöre katkı sağlamaktadır. Üniversite bağlantılı harcamaların etki ettiği sektörler; barınma, gıda, tarım, turizm, giyim, kırtasiye, sağlık, ulaşım, telekomünikasyon, enerji (elektrik-gaz) gibi hizmetlerden bankacılık ve finansa kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Uygun vd. (2016) tarafından gerçekleştirilen Aksaray Üniversitesi'nin şehre olan ekonomik etkisine yönelik araştırmada, katılımcıların çoğunluğunu tarafından üniversite geliştikçe ve öğrenci sayısı arttıkça esnafın olumlu yönde etkilendiği (%75,1); kentte yeni iş olanaklarının ortaya çıkmaya başladığı (%66,2); halkın sahip olduğu arsa ve binaların değerlendiği (%65,3); dışarıdan kentin daha fazla yatırım almaya başladığı (%60,3) belirtilmiştir. Kafkas Üniversitesi'nin Kars İli'ne yaptığı katkının araştırıldığı bir çalışmada katılımcıların %91'i üniversitenin şehre ekonomik katkı sağladığını vurgulamıştır (Torun , Öztürk, & Gelibolu, 2009).

Katılımcılar Rize İli'nde üniversite bulunmasının anlamını ve önemini (21 görüş); şehrin ekonomik açıdan gelişmesi, sosyalleşmesi ve sosyo-kültürel değişime uğraması etkileriyle (10 görüş) izah etmişlerdir.

Üniversitenin şehrin ekonomik gelişimine katkı sağladığını vurgulayan katılımcılar, ikinci sırada üniversitenin şehrin toplumsal ve kültürel yapısını değiştirdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ve akademisyenlerin şehre gelmesiyle birlikte pek çok yeni sosyal mekânın açıldığına dikkat çeken katılımcılar, özellikle hizmet sektöründeki anlayışın değiştiğini ifade etmişlerdir. Bir şehirde üniversitenin varlığı, kültür ve sanat hayatına ve şehir kültürüne olumlu katkıda bulunacağı gibi, eğlence mekânları, alışveriş merkezleri gibi ticari girişimlerin yatırım kararlarına da olumlu katkı sağlamaktadır. Ayrıca, üniversitenin sunduğu entelektüel ve kültürel etkinlikler şehir ile üniversite arasında organik bir bağın oluşmasına yardımcı faktörlerdir (Taşçı, Gökalp, Genç-Kumtepe, Kumtepe, & Toprak, 2011).

Araştırma kapsamında farklı konularda görüşlerine başvurulan katılımcıların üniversiteden her konuda en yüksek beklentisinin yerel sorunlara katkı sağlama konusu olduğu anlaşılmıştır. Üniversiteden neler bekledikleriyle ilgili görüşlerini ifade eden katılımcılar (37 görüş) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin yerele özgü daha çok projeler üretmesi ve katkı sağlaması gerektiği (12 görüş) konusuna dikkat çekmişlerdir. Üniversitenin çalışmalarını değerlendirmesi istenen katılımcılar (29 görüş) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin halka yönelik daha çok çalışma ve faaliyet yapması (12 görüş) gerektiği görüşünü vurgulamışlardır.

Katılımcıların çoğunluğu üniversitenin eğitim-araştırma hastanesi hizmetiyle tanındığını vurgulamıştır. Şehirde yaşayanlar sağlık hizmeti almak için çoğunlukla eğitim-araştırma hastanesini kullanmakta ve üniversiteyle halkın sıcak teması daha çok bu ilişki üzerinden yürümektedir. Ege Üniversitesi'yle ilgili bir araştırmada da ankete katılanların %99'u üniversite denilince akla ilk olarak eğitim-araştırma hastanesi geldiğini belirtmiştir (Bayraktar, 2012). Sivas İli'nde yapılan benzer bir araştırmada; üniversitenin imajına en çok katkıyı eğitim-araştırma hastanesinin yapacağını belirten katılımcılar, üniversitelerin diğer bölümlerinde kazanılan başarıların halk tarafından çok fazla dikkate alınmadığını vurgulamışlardır (Şahbudak & Öztürk, 2017).

Katılımcılar, üniversitenin şehir için çok değerli olduğunu ancak üniversitenin şehirle yeterince bütünleşemediğini belirtmişlerdir. Akademisyenlerle ilgili görüşlerini dile getirirken de benzer bir soruna işaret eden katılımcılar, akademisyenlerin halkın içinde olmadığını, şehre yeterince katkı sunmadıklarını, üniversiteye ve şehre uyum sağlamada zorlandıklarını (18 görüş) vurgulamışlardır. Bazı katılımcılar akademisyenler açısından şehrin sosyo-kültürel imkânlarının kısıtlı olduğunu (6

görüş) ifade etmiştir. Bu görüşlere bakıldığında halkın akademisyenlerden beklentisinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların bir kısmı akademisyenlerin kendini daha çok ifade etmesi, şehir için daha çok araştırma yapması ve yerel dinamiklerle işbirliğine girmesi gerektiğini belirtmiştir. Akademisyenlerin görev kapsamında hem öğretim hem de bilimsel araştırma etkinliklerinin bulunması, kendi çalışmalarına yoğunlaşmasına neden olmakta ve yerel düzeyde katkı sunmalarını güçleştirmektedir. Akademisyenlerin yaşam kaliteleri üzerine yapılan bir araştırmada; akademisyenlerin görev tanımlarının belirsizliği nedeniyle eğitimci ve araştırmacı rolü arasında çatışması yaşadığı, mesleki yeterliliklerle ilgili sorunları olduğu, yetersiz çalışma koşulları, adaletsiz ders yükü ve dağılımı, gelir düşüklüğü, mesleki doyumun yetersizliği, kadro tıkanıklıkları, akademik etkinliklere verilen desteğin azlığı, öğrencilerin talepleri ve meslektaşlarla ilişkiler ile rekabet ortamı gibi sorunlarının bulunduğu vurgulanmıştır (Topçu, Saraçlı, Dursun, & Gazeloğlu, 2012).

Üniversitenin çalışmalarını değerlendiren katılımcılar (29 görüş), üniversitenin yerel topluma yönelik büyük projelere öncülük yapması, bilimsel çalışmaları uygulamaya aktarması, üreten ve sorgulayan bir üniversite olması, sosyal sorunlarla ilgili çalışmalar yapması, yeniliklere açık olması ve sektör çalışmalarına değer vermesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. Halk şehrin gelişimine ve kalkınmasına yönelik yapılan yatırımlarda üniversitenin öncülük etmesini, yer almasını ve bu çalışmaları bilimsel açıdan desteklemesini istemektedir. Üniversiteden piyasanın talepleri doğrultusunda bilim, sanayi, tarım, turizm ve teknoloji alanında projeler üretmesi beklenmektedir. Üniversitelerin, küçük ölçekli şehirlerdeki önemli etkilerinden birisinin kentsel kalkınmada oluşturduğu olağanüstü değişim olduğu bilinmektedir. Büyük ve genç bir nüfus kitlesi, bulunduğu şehrin tüm tüketim kalıplarını değiştirmekte ve şehirde hizmet sektöründe önemli bir artış meydana getirmektedir. Şehrin kısa zamanda artan nüfusunun oluşturduğu konut talebi, kentsel alanların büyümesini de hızlandırmaktadır. Böylece, üniversite kurulan küçük ve orta büyüklükteki şehirler hızlı bir büyüme sürecine girmektedir (Arap, 2014). Üniversitelerin şehre faydalarının yanında şehirdeki halka karşı da bazı sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumluluklara örnek olarak şunlar sıralanabilir (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008):

a) Eğitim-öğretim hizmeti sunması,

b) Bünyesinde bulunan kütüphane, spor tesisler ve sosyal hizmetler gibi hizmetleri bölge insanlarına da sunması,

c) Bölge sanayisi için araştırma ve inceleme ve danışmanlık hizmet-

leri yapması,

d) Akademik personelin üniversite dışı sivil işlerde aktif olmalarıdır.

Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceleri sorulan katılımcılar (29 görüş); şehrin ve üniversitenin koşullarının öğrenciler için yetersiz olduğu, öğrencilerin ahlaki açıdan toplumu etkilediği, öğrencilerin ekonomik güçlükler yaşadığı, öğrencilerin toplumu tanıması ve kaynaşması gerektiği, üniversitede bölge öğrencilerinin az olduğu, vakıf bursunun öğrencileri teşvik ettiği, öğrencilerin aşırı teoriyle yetiştirildiği, farklı kültürlerden gelen öğrencilerin zenginlik kattığı, Rize halkının öğrencileri koruduğu, öğrencinin serbest zamanlarını etkin değerlendirmediği gibi görüşler paylaşılmıştır. Halkın geneli öğrencilerin şehre sosyo-ekonomik canlılık kattığını görüşünde birleşmektedir. Ancak bazı katılımcılar kültürel açıdan farklı geleneklere sahip öğrencilerin şehrin sosyal dokusunu etkilediği yönünde görüş belirtmişlerdir. Üniversite öğrencileri sahip oldukları kültürün özelliklerini öğrenim gördükleri sosyal çevreye yansıtmakta ve ailelerinden ayrı olmaları nedeniyle özgür davranabilmektedirler. Bunun sonucunda yerel halk ile öğrenciler arasında zaman zaman anlaşmazlıklar ortaya çıkabilmektedir (Kaşlı & Serel, 2008). Şehirler, üniversite öğrencilerinin artmasıyla birlikte değişmekte, şehirde öğrencilere özgü sosyal veya fiziki yaşam alanları oluşmaya başlamaktadır. Bu alanların oluşmasında ihtiyaçların yanı sıra kuşkusuz öğrenciler ile şehrin yerli insanları arasındaki farklılıkların da önemli bir etkisi olmaktadır. Bu durum şehirde öğrencilerin ikametlerinden, sosyal eğlence biçimlerine, alışveriş alışkanlıklarından boş zaman etkinliklerine kadar pek çok alanda farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır. Sosyal açıdan özellikle kapalı, küçük ve geleneksel yapının ağır bastığı şehirlerde, öğrencilerin hayat biçimleri ve sosyal ilişkileri yörede yaşayanlarca olumsuz değerlendirilmekte, toplumsal dokuyu tehdit eden bir risk unsuru olarak görülmektedir (Sağır & Dikici, 2011).

Yirmi yıl sonra üniversiteyi ve şehrin nasıl olması gerektiğinin sorulduğu katılımcılar (15 görüş); gelecekte yerel sorunlarla daha çok ilgilenen, ülkeye değer katacak ürünlere yönelen, mezunları istihdam edilen, işbirliğini önemseyen, Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara yönelik çalışmalar yapan ve bakış açısı farklı bir üst yönetime sahip olan bir üniversite görmek istediklerini ifade etmişlerdir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Cumhurbaşkanı'nın adını taşıdığını belirten katılımcılar üniversiteyi şehrin lokomotifi olarak görmektedirler. 1960'lı yıllardan bu yana birçok Avrupa ülkesinde yükseköğretim kurumları bölgesel kalkınma aracı olarak görülmüş ve gelişmemiş bölgelerde

yaygınlaştırılmıştır. Dolayısıyla üniversitelerin bulundukları az gelişmiş bölgelere katkı sağlaması beklenen alanlar şunlardır (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008):

a) Bölgesel gelir ve işgücü hareketliliğinde iyileşme sağlanması gibi ekonomik beklentiler,

b) Konut, sağlık olanakları, iletişim ve taşımacılıkta iyileşme gibi sosyal ve fiziksel altyapı beklentileri,

c) Kültürel etkinliklerin artması, yaşam kalitesinin iyileşmesi gibi sosyal ve kültürel beklentiler,

d) Eğitime katılma oranında artış, doğum-ölüm oranında değişme, göçün azalması gibi eğitimsel ve demografik beklentiler olarak sıralanabilir.

Şehirdeki sektörlerin üniversiteden beklentileriyle ilgili görüşlerini dile getiren katılımcılar üniversitenin sanayi ile işbirliği yapması, tarım ve turizme destek vermesi, toplumu bilgilendirme çalışmaları yapması, topluma sağlayacağı katkıyla ilgili planlama yapması, sosyal sorumluluk faaliyetlerine ağırlık vermesi, nitelikli akademisyenin gelmesini sağlaması ve öğrencilere uygulama yaptırması gibi konularda daha aktif olmasını istemektedirler. Üniversite-sanayi işbirliği; bilimsel, teknolojik ve ekonomik yönden ilerleme sağlamak amacıyla üniversitelerin mevcut imkânları ile sanayinin mevcut imkânlarının birleştirilmesiyle yapılan sistemli çalışmalar bütünüdür. Üniversitelerdeki mevcut bilgi potansiyeli, nitelikli, yetişmiş beyin gücü ile sanayinin tecrübeleri ve finansal gücünün bir sistem dâhilinde birleştirilerek yapılan bilimsel, teknolojik ve ekonomik faaliyetler bütünüdür. Yücel ve Atlı (2014) tarafından toplam 319 öğretim elemanı üzerine gerçekleştirilen araştırmada; üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının çok yüksek bir oranı (%77,1) üniversite-sanayi işbirliği kapsamında hiçbir görevde yer almadıklarını belirtmişlerdir. Bu kapsamda en fazla faaliyet %3,4 ile üniversite- sanayi geliştirme merkezilerinde, %3,4 ile teknoparklarda görev aldığını ifade etmişlerdir. Sanayi ile üniversite arasındaki ilişkinin zayıf olmasının en önemli sebebi üniversitelerin akademik dil, sanayinin ise pratik dil konuşuyor olmasıdır (Yalçıntaş, 2014).

Katılımcılar üniversitenin mevcut durumunu değerlendirirken ve üniversiteden beklentilerini dile getirirken üniversite-şehir ilişkisiyle ilgili pek çok öneri sunmuşlardır. Araştırma kapsamında görüşlerini aktaran katılımcılar tarafından sorun, yetersizlik ya da aksaklık olarak ifade edilen hususlar aslında üniversitenin gelişim ve değişim konusunda

gerçekleştireceği yapısal düzenlemelere işaret etmektedir. Bu çerçevede araştırma konusuyla ilgili literatür bilgisinden ve saha araştırmasından elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

Üniversitenin çalışmalarından geniş halk kitlesinin haberdar olabilmesi için halkla ilişkiler ve tanıtım faaliyetlerine ağırlık vermesi,

Akademisyenlerin nitelikli bilimsel çalışmalar yapmanın yanında halka yönelik bilimsel, sosyal, kültürel ekinlikler düzenlemesi,

Üniversitenin şehirdeki farklı iş sektörleriyle işbirliği ve ortak çalışmalar gerçekleştirmesi,

Öğrencilerle şehir halkını kaynaştıracak kültürel, sportif ve sosyal etkinliklere ağırlık verilmesi,

Üniversite yerleşkesinde ve çevresinde öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabileceği ve sorunlarına çözüm bulabileceği olanakların arttırılması,

Şehir içi ulaşım sisteminin öğrenci yoğunluğu gözetilerek yeniden düzenlenmesi ve ulaşım vasıtalarının niteliğinin arttırılması,

Şehrin planlanmasında yerel yönetimle üniversitenin sürekli bilgi ve tecrübe paylaşımı içinde olması,

Tercih edilen bir üniversite olabilmesi için başarılı öğrencilerin yöneldiği fakülte ve bölümlerin açılmasının sağlanması,

Üniversitenin yerel tarım, turizm ve denizcilik sektörüyle ilgili kurumlarla eşgüdüm içinde çalışması ve ortak projeler üretmesi,

Üniversitenin şehrin sosyal sorunlarıyla ilgili araştırma yapması ve yerel dinamiklerle işbirliği içinde insani kalkınma için sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirmesi,

Üniversitenin bulunduğu bölgede komşu ülkelerle işbirliğini arttırıcı uluslararası çalışmalar ve projeler yapması,

Üniversitenin sağlık hizmetlerinin ön planda olması nedeniyle bölge halkının ihtiyaçlarını karşılama yanında, komşu ülkelerle de yapılacak sağlık turizmi işbirliği protokolleriyle mevcut hastanelerin donanım ve kapasitelerinin arttırılması,

Üniversitenin çevre sorunları ve kentleşmeyle ilgili bilimsel araştırmalar yapması ve yerel düzeyde yapılan planlamalara müdahalede bulunması.

KAYNAKLAR

Altınsoy, S. (2011). Yeni Devlet Üniversitelerinin Gelişimi: Sorunlar ve Politika Önerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 1*(2), 98-104.

Arap, S. K. (2014). Üniversite-Kent Etkileşiminden Beklentiler. *Toplum ve Demokrasi, 8*(17-18), 105-119.

Arkonaç, S. (2016). *İnsan İnsan İçinde: Ana Akım ve Eleştirel Sosyal Psikoloji.* İstanbul: Hiperlink.

Arslan, F. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Şehirle Kurduğu Ekonomik ve Sosyal İlişkilerden Memnuniyet Analizi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5*(4), 1103-1120.

Avcılar, M. Y., Açar, M. F., & Yenilmez, G. (2017). Marka Şehir Oluşturmada Şehirde Yaşayan Akademik Personel Ve Üniversite Öğrencilerinin Şehirden Algıladıkları Memnuniyet Düzeylerinin Ölçümü: Osmaniye İlinde Bir Araştırma. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1*(1), 80-103.

Bayraktar, N. (2012). Kent Kültürüne İlişkin Kamuoyu Oluşturulmasında Üniversitelerin Rolü. *Atatürk Üniversitesi İletişim Dergis*(3), 1-15.

Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.* Konya: Eğitim Yayınevi.

Can, M. C., & Kazancı Başaran, Z. (2014). Kent Markası Ve İmajının Belirlenmesi: Rize Örneği. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, 11*(42), 27-42.

Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri.* (M. Bütün, & S. B. Demir, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.

Creswell, J. W., & Plano-Clark, V. L. (2015). *Karma Yöntem Araştırmaları: Tasarımı ve Yürütülmesi.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Erdil, E., Pamukçu, T., Akçomak, S., & Erden, Y. (2013). Değişen Üniversite Sanayi İşbirliğinde Üniversite Örgütlenmesi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 68*(2), 95-127.

Ergun, C. (2014). Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(31), 216-237.

Gültekin, N., Çelik, A., & Nas, Z. (2008). Üniversitelerin Kuruldukları Kent'e Katkıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7*(24), 264-269.

Gümüş, N., & Ekiz, N. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Tüketim Harcamalarının Şehir Ekonomisine Katkısının Belirlenmesi: Kastamonu İlinde Bir Araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17*(3), 99-116.

Günay, D. (2010). Yirmi Birinci Yüzyılda Üniversite. C. C. Aktan içinde, *Değişim Çağında Yükseköğretim.* İstanbul: Yaşar Üniversitesi Yayınları.

Kaşlı, M., & Serel, A. (2008). Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi, 15*(2), 99-113.

Kuş, E. (2012). *Nicel Nitel Araştırma Teknikleri.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Kümbetoğlu, B. (2005). *Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma.* İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

Manning, K. (1997). Authenticity in Constructivist Inquiry: Methodological Considerations Without Prescription. *Qualitative Inquiry,, 3*(1), 93-115.

Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber.* Ankara: Nobel

Akademik Yayıncılık.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook.* California: Sage Publications.

Özdemir, Ş., & Karaca, Y. (2009). Kent Markası ve Marka İmajının Ölçümü: Afyonkarahisar Kenti İmajı Üzerine Bir Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, 11*(2), 113-134.

Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Sağır, A., & Dikici, E. (2011). Yeni Göçmenlik Mekânları Olarak Yeni Kurulan Ünversiteler: Ordu Üniverstesi Örneğinde Öğrencilerinin Bütünleşme Sorunları. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2*(3), 217-251.

Sağır, A., & İnci, Ü. H. (2013). Karabük'te Üniversite Algısı: Karabük Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2*(2), 49-81.

Şahbudak, E., & Öztürk, M. (2017). Üniversite-Kent Etkileşimi Bağlamında Sivas'ta Cumhuriyet Üniversitesi Algısı. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 41*(1), 45-62.

Taşçı, D., Gökalp, E., Genç-Kumtepe, E., Kumtepe, A. T., & Toprak, E. (2011). Kentin Üniversite Algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Örneği. *Amme İdaresi Dergisi, 44*(2), 131-146.

Topçu, B., Saraçlı, S., Dursun, P., & Gazeloğlu, C. (2012). Akademisyenlerin Yaşam Kaliteleri Üzerine Bir Çalışma: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2*(1), 15-19.

Torun , İ., Öztürk, S., & Gelibolu, L. (2009). Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi*(21), 169-189.

Uygun Mutlu, Mete , S., Kara, F. Z., & Bağcı, H. (2016). Üniversitenin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8*(4), 66-85.

Yalçıntaş, M. (2014). Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliğinin Ülke Ekonomilerine Etkileri: Teknopark İstanbul Örneği. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 5*(10), 83-106.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı).* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yücel, N., & Atlı, Y. (2014). Üniversite Eğitiminde Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Önemi: Fırat Üniversitesi Öğretim Elemanları Üzerine Bir Alan Araştırması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 19*(3), 153-168.